

Pendent de correcció lingüística

Projecte de decret XX/2018, de xx de xxxx, pel qual s'estableixen els currículums, en l'àmbit de les Illes Balears, dels cicles formatius de grau mitjà de Tècnic d'arts plàstiques i disseny en Assistència al producte gràfic imprès, i dels graus superiors corresponents als títols de Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Fotografia, Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Il·lustració i Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Còmic, tots ells pertanyents a la família professional artística de Comunicació gràfica i audiovisual i se regula l'avaluació i les proves d'accés dels estudis professionals d'arts plàstiques i disseny

Els articles 51, 52 i 53 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE), regulen els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, quant al nivell acadèmic i l'organització en cicles de grau mitjà i de grau superior.

A l'article 45 de la mateixa norma, s'estableix que els graus mitjà i superior d'arts plàstiques i disseny tenen la condició d'ensenyaments artístics professionals. La finalitat que l'esmentada llei atribueix a aquests ensenyaments és la de proporcionar als alumnes una formació artística de qualitat i garantir la qualificació dels futurs professionals de les arts plàstiques i el disseny.

L'ordenació d'aquests ensenyaments s'ha de fer d'acord amb l'article 6 bis.3 de la Llei orgànica 2/2006, on s'estableix que pels ensenyaments artístics professionals, el Govern fixarà els objectius, competències, continguts i criteris d'avaluació del currículum bàsic, que requeriran el 55 per cent dels horaris escolars per a les Comunitats Autònomes que tinguin llengua cooficial i el 65 per cent per aquelles que no la tinguin.

El Reial decret 596/2007, de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, defineix els títols de Tècnic i Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny com el document oficial acreditatiu del nivell de formació, qualificació i competència professional específica de cada especialitat artística, estableix l'estructura que han de tenir els esmentats títols i fixa els aspectes que han de contemplar els ensenyaments mínims corresponents. Així mateix el Reial decret 1427/2012, d'11 d'octubre, defineix la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual.

També es fa necessari citar el Reial Decret 1436/2012, d'11 d'octubre, pel qual s'estableix el títol de Tècnic d'arts plàstiques i disseny en Assistència al producte gràfic

imprès que pertany a la família professional artística de Comunicació gràfica i audiovisual i s'aproven els corresponents ensenyaments mínims, el Reial Decret 1432/2012, d'11 d'octubre, pel qual s'estableix el títol de Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Fotografia que pertany a la família professional artística de Comunicació gràfica i audiovisual i s'aproven els corresponents ensenyaments mínims; el Reial Decret 1433/2012, d'11 d'octubre, pel qual s'estableix el títol de Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Il·lustració que pertany a la família professional artística de Comunicació gràfica i audiovisual i s'aproven els corresponents ensenyaments mínims; el Reial Decret 1434/2012, d'11 d'octubre, pel qual s'estableix el títol de Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Còmic que pertany a la família professional artística de Comunicació gràfica i audiovisual i s'aproven els corresponents ensenyaments mínims.

A l'apartat 2 de l'article 2 d'aquests reials decrets estableix que són les Administracions educatives, en l'àmbit de les seves competències, qui han d'establir el currículum corresponent a aquests títols dels quals en formaran part els aspectes bàsics del currículum que constitueixen els ensenyaments mínims establerts en els reials decrets.

Els principals reptes dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny són l'equitat, la qualitat i l'excel·lència dels seus ensenyaments, la conveniència d'incrementar la proporció d'alumnes que els cursen, l'assoliment d'una implicació més gran de les empreses, estudis i tallers i, si escau, la construcció del sistema integrat de qualificacions i formació professional.

Els centres disposen d'autonomia per establir i adaptar les seves programacions, i amb l'objectiu de possibilitar les respostes adequades, s'incrementen les possibilitats de cursar aquests ensenyaments; s'interrelacionen els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny amb els altres ensenyaments i amb les formacions i actuacions que n'afavoreixen l'accés i la capacitat efectiva per cursar-los, i s'amplien els supòsits generals de col·laboració, sobretot amb les empreses, estudis i tallers.

L'objectiu bàsic d'aquests títols es atendre a les actuals necessitats de formació dels tècnics en Assistència al producte gràfic imprès i dels tècnics superiors d'arts plàstiques i disseny en Fotografia, en Il·lustració i en Còmic, i, per tal de constituir els aspectes bàsics que assegurin una formació comú, garanteixi la validesa dels títols en compliment d'allò disposat a la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació i a la vegada constitueixin la garantia de qualitat que demanden els sectors productius artístics i culturals.

L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, (BOIB núm. 32 ext., d'1 de març), estableix en l'article 36.2 que correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència de desplegament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.

Mitjançant el Reial decret 1876/1997, de 12 de desembre, sobre el traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a les Illes Balears en matèria d'ensenyament no

universitari (BOE núm. 14, de 16 de gener), i allò establert en els Reials decrets 1432/2012, 1433/2012, 1434/2012 i 1436/2012, el Govern de les Illes Balears pot dictar, en l'àmbit de les seves competències i dins el marc de la regulació i els límits fixats pel Govern de l'Estat, les disposicions que consideri necessàries per complementar el currículum d'aquests ensenyaments.

La Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística (BOIB núm. 15, de 20 de maig) i l'article 7 del Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOIB núm. 89, de 17 de juliol), en concordança amb els articles 4 i 35 de la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, reconeixen la llengua catalana com a pròpia de les Illes Balears i, com a tal, llengua vehicular en l'àmbit de l'ensenyament i oficial en tots els nivells educatius.

Pel que fa als principis establerts a l'article 129.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les Administracions Públiques, aquest Decret dona compliment als principis de necessitat i eficàcia, tenint en compte que el seu objectiu és regular el contingut curricular d'aquestes especialitats dels ensenyaments d'arts plàstiques i disseny en l'àmbit de les Illes Balears, que fins ara s'havien basat en els continguts dels mòduls establerts en el reial decret esmentat. La comunitat autònoma de les Illes Balears no disposa de desenvolupament propi en aquesta matèria, per la qual cosa es fa necessari, en l'àmbit de les Illes Balears, establir el currículum d'aquests ensenyaments mitjançant decret.

A més a més, la iniciativa en l'elaboració d'aquest Decret s'exerceix de manera coherent amb la resta de l'ordenament jurídic, nacional i de la Unió Europea, d'acord amb els principis de proporcionalitat i seguretat jurídica, i en compliment del mandat establert en els articles 6 bis 3 i 46 de la Llei orgànica 2/2006. Aquest contindrà els mínims regulats per l'estat així com les especificacions pròpies en relació a l'horari, mòdul de llengua estrangera, etc.

En aplicació del principi de transparència, es va dur a terme la consulta pública prèvia prevista a l'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, i s'ha posat a disposició dels ciutadans tota la documentació de la seva elaboració en els termes de l'article 7 de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. D'acord amb el principi d'eficiència, aquest Decret no genera cap càrrega administrativa respecte de la normativa anterior.

Finalment, havent rebut en data xxxx l'informe preceptiu del Consell Escolar de les Illes Balears i d'acord amb/oït aquest informe,

A proposta del Conseller d'Educació i Universitat, d'acord amb/oït el Consell Consultiu de les Illes Balears i havent-ho considerat el Consell de Govern de les Illes Balears en la sessió de dia XX de XXXX de 2018

DECRET

Article 1

Objecte i àmbit d'aplicació

1. L'objecte d'aquest Decret és establir dins l'àmbit de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears els currículums dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny de la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual de grau mitjà, que consta a l'annex 1, de grau superior, que consten als annexos 2, 3 i 4, i els requisits d'accés, exempcions, continguts de les proves d'accés corresponent al títol de tècnic i de tècnic superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny que consten en els annexos 5 i 6, i els documents d'avaluació i mobilitat que consten a l'annex 7:

Annex 1: Tècnic d'arts plàstiques i disseny en Assistència al producte gràfic imprès (grau mitjà).

Annex 2: Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Fotografia (grau superior).

Annex 3: Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Il·lustració (grau superior).

Annex 4: Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Còmic (grau superior).

Annex 5: Requisits d'accés, exempcions i continguts de les proves d'accés, l'accés sense requisits acadèmics i la regulació i la validesa de les proves d'accés de grau mitjà corresponents als títols de Tècnic dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny.

Annex 6: Requisits d'accés, exempcions i continguts de les proves d'accés, l'accés sense requisits acadèmics i la regulació i la validesa de les proves d'accés de grau superior corresponents als títols de Tècnic superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny.

Annex 7: Documents d'avaluació i mobilitat

2. Els currículums permeten obtenir els títols següents:

- a) Tècnic d'arts plàstiques i disseny en Assistència al producte gràfic imprès (Reial decret 1436/2012).
- b) Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Fotografia (Reial decret 1432/2012).
- c) Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Il·lustració (Reial decret 1433/2012).
- d) Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Còmic (Reial decret 1434/2012).

3. Aquest Decret és d'aplicació als centres d'ensenyaments artístics professionals d'arts plàstiques i disseny, públics i privats, de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears que imparteixen els ensenyaments de règim especial regulats a l'apartat 1 d'aquest article.

Article 2

Identificació dels títols

Els elements d'identificació, el perfil professional i el context professional dels títols s'estableixen als apartats 1, 2 i 3 de cadascun dels cicles formatius que consten en els annexos 1, 2, 3 i 4.

Article 3

Currículum

1. El currículum dels cicles formatius de grau mitjà de Tècnic d'arts plàstiques i disseny en Assistència al producte gràfic imprès, i dels graus superiors corresponents als títols de Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Fotografia, Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Il·lustració i Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Còmic, s'estableixen tenint en compte les característiques geogràfiques, socioculturals, artístiques i econòmiques pròpies de l'entorn d'implantació dels títols.
2. Les escoles d'arts disposaran de la necessària autonomia pedagògica, organitzativa i de gestió econòmica pel desenvolupament dels ensenyaments i la seva adaptació a les característiques de l'entorn.
3. Els centres autoritzats per impartir aquests ensenyaments artístics professionals concretaran i desenvoluparan les mesures organitzatives i curriculars que resultin més adequades per aquests ensenyaments, les característiques dels alumnes i la realitat sociocultural del seu entorn, en els termes establerts per la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació.
4. Els centres docents desenvoluparan els currículums establerts en aquest Decret mitjançant el projecte educatiu i la implementació de programacions didàctiques en les quals es potenciaran els aspectes com l'excel·lència en el treball, la creativitat, la innovació, la qualitat, la promoció de l'art i la cultura, el respecte al patrimoni artístic i cultural, el respecte al medi ambient, la prevenció de riscos laborals, la igualtat de gènere, la igualtat d'oportunitats, el disseny per a tots i l'accessibilitat universal, especialment en relació amb les persones amb discapacitat.
5. Els ensenyaments d'aquests cicles s'impartiran amb una metodologia flexible i oberta, basada en l'auto aprenentatge i adaptada a les característiques i necessitats dels alumnes, atenent a les persones amb discapacitat mitjançant recursos i mesures d'adaptació i d'accessibilitat que garanteixin cursar els ensenyaments en igualtat de condicions.
6. Els cicles formatius d'arts plàstiques i disseny tenen una durada de dos cursos acadèmics. El cicle formatiu de grau mitjà s'organitza de manera anual en dos cursos acadèmics. Els cicles formatius de grau superior s'organitzen, el primer curs acadèmic de manera anual i el segon en dos quadrimestres.
7. El currículum s'estableix a l'apartat 4, ensenyaments, de cadascun dels cicles formatius de l'annex 1, 2, 3 i 4, i s'estructuren en els apartats següents:
 1. Objectius generals del cicle formatiu.
 2. Distribució horària dels ensenyaments.
 3. Formació en el centre educatiu.
 4. Distribució temporal dels mòduls i càrrega lectiva.
 5. En el cas dels cicles formatius de grau superior, crèdits europeus ECTS (Sistema Europeu de Transferència de Crèdits).
 6. Objectius, continguts i criteris d'avaluació dels mòduls.
 7. Fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers.

8. La comissió pedagògica proposarà al claustre, per a la seva aprovació, la concreció curricular dels presents currículums i, especialment, la distribució dels objectius, continguts i criteris d'avaluació de les matèries que s'imparteixen durant més d'un curs o més d'un quadrimestre en el cas del segon curs de grau superior.

Article 4

Flexibilització de l'oferta.

De forma excepcional, la Conselleria d'Educació i Universitat o els centres docents prèvia autorització d'aquesta, podran dissenyar altres distribucions horàries dels mòduls del cicles formatius, adreçades a la realització d'una oferta més flexible i adequada a la realitat social i econòmica de l'entorn. En tot cas es mantindrà la durada total per a cada mòdul professional establert en aquest Decret.

Article 5.

Accés als ensenyaments.

1. Pels requisits d'accés, exempcions i continguts de la prova específica d'accés, l'accés sense requisits acadèmics, i la regulació i la validesa de les proves d'accés al grau mitjà i superior corresponents als títols de Tècnic i de Tècnic superior, s'haurà d'estar amb caràcter general a allò regulat per a l'accés als cicles formatius de grau mitjà i de grau superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny en el Reial decret 596/2007, de 4 de maig, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny i en el que s'estableix en els annexes 5 i 6 d'aquest Decret.

2. De les places oferides per iniciar els estudis en cada cicle formatiu d'arts plàstiques i disseny, els centres han de reservar anualment:

- a) Un 60% de les places pels alumnes amb requisits acadèmics que accedeixen als estudis mitjançant la realització només d'una prova específica.
- b) Un 20% de les places pels alumnes que accedeixen als estudis per accés directe.
- c) Un 20% de les places pels alumnes que accedeixen als estudis sense tenir requisits acadèmics i per tant hagin de realitzar una prova general i una específica.

Article 6

Llengua anglesa

1. Amb la finalitat d'incorporar i normalitzar l'ús de la llengua anglesa en situacions professionals habituals i en la presa de decisions en l'àmbit laboral, en aquests cicles formatius els centres han d'optar per una d'aquestes opcions:

- a) dissenyar activitats d'ensenyament i aprenentatge que incorporin la utilització de la llengua anglesa en un dels mòduls del cicle formatiu de cada curs escolar, excepte el mòdul de formació i orientació laboral.
- b) disposar d'un mòdul d'anglès tècnic.

2. En el cas que els centres optin per l'opció a de l'apartat 1, les hores assignades al mòdul d'anglès tècnic i, en el seu cas, els crèdits ECTS se sumaran a les hores i als

crèdits del mòdul impartit en anglès, el qual mantindrà els mateixos objectius i criteris d'avaluació.

Article 7

Instal·lacions

1. Els centres han de disposar de les instal·lacions i condicions materials que preveu el Reial decret 303/2010, de 15 de març, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres que imparteixin ensenyaments artístics regulats a la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, i en els Reials decrets 1436/2012, 1432/2012, 1433/2012 i 1434/2012, d'11 d'octubre referits a l'obtenció dels títols de grau mitja i superiors de la família professional artística de comunicació gràfica i audiovisual ja esmentats.

2. Els espais i equipaments que han de tenir les Escoles d'Art i centres docents autoritzats per impartir aquests ensenyaments, han de complir la normativa sobre igualtat d'oportunitats, disseny per a tots i accessibilitat universal, prevenció de riscos laborals i seguretat i salut en el lloc de feina.

Article 8

Competència docent del professorat

1. Les especialitats dels professors dels cossos docents amb atribució docent en els mòduls relacionats als Annexes 1, 2, 3 i 4 d'aquest Decret, són les establertes per a cada cicle formatiu a l'annex 2 dels respectius Reials decrets de creació de cada títol.

2. L'atribució docent en el mòdul d'Anglès tècnic correspon als cossos de catedràtics i de professors d'ensenyament de secundària, ambdós de l'especialitat d'anglès.

3. En el cas que l'anglès tècnic es substitueixi per la impartició en anglès d'un dels mòduls dels cicles formatius, l'atribució docent correspondrà als funcionaris docents que tinguin l'especialitat exigida sempre que acreditin, com a mínim, un nivell de competència lingüística d'anglès B2 segons el Marc Comú Europeu de Referència.

Article 9

Accés a altres estudis

1. El títol de Tècnic d'arts plàstiques i disseny permetrà l'accés al batxillerat.

2. El títol de Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny dona dret a l'accés directe als estudis superiors de Disseny, als estudis superiors d'Arts plàstiques i als ensenyaments de Conservació i restauració de bens culturals. També dona dret a l'accés directe dels estudis universitaris que se determinin.

Article 10

Mòdul d'Obra final (títol de tècnic) i de Projecte integrat (títol de tècnic superior)

1. El departament de la família professional de comunicació gràfica i audiovisual elaborarà la programació didàctica del mòdul d'*Obra final* pel cicle formatiu de grau mitjà, i del mòdul de *Projecte integrat* pels cicles formatius de grau superior, que serà inclosa en la programació general anual una vegada sigui aprovada pel Claustre.
2. Per dur a terme la tutoria del mòdul d'*Obra final* i del mòdul del *Projecte integrat*, hi haurà un tutor per cada 5 alumnes.
3. Serà decisió de la Comissió de coordinació pedagògica establir la necessitat o no de l'exposició oral de l'*Obra final* i del *Projecte integrat*.
4. Els alumnes seran avaluats, una vegada superats la resta de mòduls de formació en el centre, per una comissió avaluadora formada per un president, que serà el director del centre o la persona en qui delegui, i de 2 a 4 vocals, un dels quals actuarà com a secretari. El tutor de l'obra final o del projecte integrat d'un alumne no podrà formar part de la comissió avaluadora d'aquest.
5. Anualment es realitzarà una convocatòria ordinària i una extraordinària tant pel mòdul d'*Obra final* com pel mòdul de *Projecte integrat*.

Article 11

Fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers.

1. La fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers tindrà com a finalitat la adquisició per part dels alumnes d'una correcta maduresa professional, d'acord amb el seu nivell, permetent avaluar la competència dels alumnes en situacions reals de treball i afavorir la seva inserció laboral. Per això els centres educatius fomentaran la col·laboració amb les empreses, estudis, tallers i altres entitats locals i autonòmiques.
2. La seva duració per a cadascun dels nivells dels ensenyaments regulats en aquest Decret queda establerta conforme s'especifica en el punt 4 dels annexos 1, 2, 3 i 4, sense tenir en cap cas caràcter laboral. Serà realitzada a l'últim curs, una vegada hagi aconseguit l'alumne l'avaluació positiva en tots els mòduls excepte del mòdul d'*Obra final* o de *Projecte integrat*.
3. Amb caràcter excepcional, a decisió de l'equip docent del grup, podran accedir a la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers, els alumnes que tinguin pendents de superar mòduls la càrrega horària dels quals no superi el 20 per 100 del total del cicle. En aquest cas, l'equip docent valorarà individualment per a cada alumne el grau d'adquisició de la competència general del títol i dels objectius generals del cicle formatiu, les possibilitats de recuperació dels mòduls no superats i l'aprofitament que pugui fer de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers. El tutor elaborarà un informe en el qual posarà de manifest les raons excepcionals exposades per l'equip docent del grup en relació a la decisió adoptada.
4. Quan en funció del tipus d'oferta, de les característiques pròpies de cada cicle formatiu i de la disponibilitat de llocs formatius en empreses, sigui adequada una

temporalització diferent per a la seva realització, el centre ho sol·licitarà al Servei d'Ensenyament de Règim Especial adscrit a la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres, que resoldrà cada cas, previ informe de la Inspecció Educativa.

5. La tutoria de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers correspon al tutor del grup, que prendrà en consideració el grau de compliment dels objectius i la valoració que realitzi l'empresa. Els tutors de la fase de formació pràctica s'integraran en el departament d'orientació i formació en centres de treball durant el període de realització d'aquesta fase, participant en totes les reunions i tràmits que siguin necessaris per al desenvolupament de les mateixes.

6. Per a la superació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers, els alumnes disposaran d'un màxim de 2 convocatòries, una per curs acadèmic.

Article 12.

Avaluació

1. Segons s'estableix a l'apartat 1 de l'article 19 del Reial Decret 596/2007, l'avaluació en els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, serà continuada i tindrà en compte el progrés i la maduresa acadèmica dels alumnes en relació amb els objectius generals i les competències professionals pròpies del cicle.

2. L'avaluació es realitzarà de manera diferenciada per mòduls, i s'ha de prendre com a referència els objectius de cada mòdul expressats en termes de capacitat, destreses i competències, i els respectius criteris d'avaluació de cada un dels mòduls. L'aplicació del procés d'avaluació continua dels alumnes requereix la seva assistència regular a les classes i a les activitats programades pels distints mòduls formatius del cicle.

3. Per als mòduls de durada anual s'hauran de realitzar al llarg del curs acadèmic un mínim de tres sessions d'avaluació i de dues en els mòduls de durada quadrimestral. La tercera avaluació, o la segona en el cas dels mòduls quadrimestrals, es podrà fer coincidir amb l'avaluació final ordinària.

4. Abans de l'avaluació final ordinària de la formació pràctica en empreses, estudis o tallers (FCT) i de l'Obra final o Projecte integrat del segon curs es confeccionarà una acta provisional de la qual s'informarà a l'alumnat i que determinarà si aquest pot accedir o no a la FCT.

5. La qualificació del mòdul d'obra final o del projecte integrat serà la mitjana de les qualificacions atorgades pel membres de la comissió avaluadora arrodonida a zero decimals sempre que no hi hagi tres o més punts de diferència entre la qualificació màxima i mínima. Si hi ha tres o més punts de diferència, la qualificació mitjana es calcularà prescindint de la nota mínima i de la nota màxima.

6. Amb caràcter general, la matricula en un curs donarà dret a dues convocatòries per mòdul dins el mateix any acadèmic: una convocatòria final ordinària a principis del mes de juny i, per aquells alumnes que no la superin, una altra convocatòria extraordinària

a finals del mes de juny. En el cas dels mòduls de durada quadrimestral, la convocatòria ordinària del primer quadrimestre serà a principis del mes de gener i la convocatòria extraordinària a finals del mes de gener.

7. Els resultats de l'avaluació final de cada mòdul s'expressarà en termes de qualificacions d'acord amb l'escala numèrica de zero a deu, sense decimals. Es consideraran positives les qualificacions iguals o superiors a cinc, i negatives les restants, segons s'estableix a l'apartat 3 de l'article 19 del Reial decret 596/2007 esmentat. Pel que fa a la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers, els resultats de l'avaluació s'expressarà amb els termes d'Apte o No apte.

8. El nombre màxim de convocatòries per a la superació de cada mòdul serà de quatre i de dues per a la superació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers. Amb caràcter excepcional, la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres, previ informe de la direcció del centre docent i de la inspecció educativa, podrà establir una única convocatòria extraordinària per a cada mòdul en els supòsits de malaltia, discapacitat i altres causes que impedeixen el normal desenvolupament dels estudis. Aquesta autorització s'incorporarà a l'expedient acadèmic de l'alumne mitjançant l'oportuna diligència.

9. Amb caràcter general, els alumnes dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny disposaran d'un màxim de 4 cursos acadèmics per cursar i superar els diferents mòduls en que s'estructura cada currículum, sense perjudici del nombre màxim de les quatre convocatòries establertes per a la superació de cada mòdul.

10. La no superació d'un mòdul en les convocatòries ordinàries o en el seu cas en la convocatòria extraordinària autoritzada, comportarà la pèrdua del dret de matrícula en el corresponent cicle formatiu d'arts plàstiques i disseny en un centre docent de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

11. Altres indicacions de les avaluacions que constaran a l'acta són:

- a) El mòdul d'Obra final o de Projecte integrat constarà com a "No qualificat" (NQ) mentre no s'hagi superat tota la resta de mòduls i la fase de formació pràctica en empreses, estudis i tallers.
- b) Un mòdul objecte de convalidació constarà com a "Convalidat" (C).
- c) Un mòdul que s'hagi declarat la seva exempció per correspondència amb la pràctica laboral constarà com a "Exempt" (X).
- d) Si en un cicle de grau superior s'han reconegut els crèdits ECTS d'un mòdul es consignarà amb l'expressió "Crèdits reconeguts" (CR).
- e) Un mòdul reconegut a efectes d'incorporació d'un pla d'estudis que substitueix a un anterior, es consignarà com "Incorporat" (IN).
- f) Un mòdul objecte d'adaptació curricular en la seva totalitat com a conseqüència de la mobilitat de l'alumnat es consignarà com "Adaptat curricularment" (AC).
- g) Els complements de formació en els cas de les adaptacions curricular no totals es consignaran com a "Complement de formació" (CF) i es qualificaran numèricament si així ho estableix expressament la seva resolució. En cas contrari es qualificaran com "Apte" o "No apte".

h) Atès el caràcter continu de l'avaluació a la convocatòria ordinària s'han d'avaluar tots els mòduls. La qualificació de "No presentat" (NP) només es farà constar en l'avaluació extraordinària si l'alumne no es presenta a la prova o si no es lliura o presenta l'obra final o el projecte integrat a l'avaluació ordinària i consumeix convocatòria si no ha renunciat a la convocatòria.

i) Un mòdul de primer no superat es farà constar com a "Pendent de primer" (P1).

j) La baixa d'ofici regulada en l'article 14 constarà en la qualificació del mòdul respecte com a "Baixa d'ofici" (BO) i suposa consumir una convocatòria.

Article 13

Promoció i titulació

1. Els alumnes podran promocionar de primer a segon curs dels cicles formatius de grau mitjà dels ensenyaments d'arts plàstiques i disseny quan hagin obtingut avaluació positiva en els mòduls en els quals sumin, al menys el 75% de la càrrega horària total del currículum del primer curs del cicle formatiu cursat.

2. Els alumnes podran promocionar de primer a segon curs dels cicles formatius de grau superior dels ensenyaments d'arts plàstiques i disseny quan hagin obtingut avaluació positiva en els mòduls en els quals els crèdits ECTS sumin, al menys, el 75% del total del currículum del primer curs del cicle formatiu cursat. Igual percentatge es requerirà per promocionar del primer al segon quadrimestre del segon curs.

3. Els alumnes que no promocionin al segon curs o aquells que no superin tots els mòduls de segon, hauran de cursar únicament els mòduls no superats, sense perjudici del nombre màxim de convocatòries de que es disposa per a cada un d'ells.

4. Als efectes de promoció, la renúncia a la convocatòria de qualque mòdul tindrà la consideració de mòdul pendent, però no computarà a efectes de consum de convocatòria.

5. La superació dels cicles formatius de grau mitjà i superior dels ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, requerirà l'avaluació positiva de tots els mòduls que els componen, així com l'obtenció de la qualificació d'Apte en la fase de formació practica en empreses, estudis i tallers, segons el que s'estableix a l'apartat 8 de l'article 19 del Reial decret 596/2007.

6. La nota mitjana final del cicle formatiu de grau mitjà s'obtindrà una vegada superats els mòduls impartits en el centre educatiu i la fase de formació practica en empreses, estudis o tallers i consistirà en la mitjana aritmètica de les notes dels distints mòduls que el componen, expressades amb dos decimals.

7. La nota mitjana final del cicle formatiu de grau superior s'obtindrà una vegada superats els mòduls impartits en el centre educatiu i la fase de formació practica en empreses, estudis o tallers i consistirà en la mitjana aritmètica de les notes ponderades dels distints mòduls que el componen, expressades amb dos decimals. La nota mitjana ponderada s'obtindrà multiplicant el número de crèdits que correspon a un mòdul per

a la qualificació final obtinguda en aquest, i dividint el resultat entre el nombre total de crèdits cursats.

8. Als efectes del càlcul de la nota mitjana final no serà computada la fase de formació practica en empreses, estudis o tallers ja que la qualificació se formula en els termes d'Apte / No apte, ni aquells mòduls que hagin sigut objecte de convalidació i/o exempció per la seva correspondència amb la practica laboral o de reconeixement de crèdits ECTS.

Article 14

Baixa o anul·lació de la matrícula

1. Amb la finalitat de no esgotar les convocatòries ni els anys de permanència prevists en aquest Decret, i sempre que estigui degudament justificat, els alumnes podran sol·licitar l'anul·lació de la matrícula del curs complet si existeix qualche supòsit de malaltia prolongada, incorporació a un lloc de feina o causes personals que impossibilitin la dedicació als estudis.

2. La petició de l'anul·lació de la matrícula s'haurà de dirigir a la direcció del centre docent, abans de finals del mes d'abril en el cas dels cursos amb mòduls de durada anual i abans de finals del mes de desembre en el cas dels cursos amb mòduls quadrimestrals, la qual ha de resoldre en un termini de 10 dies hàbils. Per causes sobrevingudes degudament acreditades, la direcció del centre podrà valorar l'acceptació de la sol·licitud fora dels terminis establerts.

3. Baixa d'ofici:

Si, un cop iniciades les activitats lectives, s'acredita que un alumne no s'hi ha incorporat o ha faltat injustificadament, segons el reglament d'organització i funcionament del centre, i de manera contínua a tots els períodes lectius durant deu (10) dies lectius, o de forma discontinua durant vint (20) dies lectius, l'equip directiu s'ha d'adreçar als pares o tutors de l'alumne —o a l'alumne, si està emancipat legalment o té 18 anys o més— per saber les raons d'aquest absentisme. Quan no hi hagi una causa justificada, el centre li ha d'oferir un termini perquè s'incorpori immediatament a les activitats acadèmiques del curs i l'ha d'advertir que, si no s'hi incorpora, se'l donarà de baixa d'ofici. La direcció del centre ha de comunicar a la persona interessada, de forma motivada, per escrit i per un mitjà fefaent, la baixa d'ofici de la matrícula. En l'expedient de l'alumne, s'hi ha de guardar una còpia d'aquesta comunicació.

Amb caràcter general, aquest procediment s'ha de desenvolupar fins a l'1 de desembre.

Durant la resta del curs acadèmic, només es pot donar de baixa d'ofici de la matrícula un alumne quan falti injustificadament a classe, segons el reglament d'organització i funcionament del centre, de forma contínua durant un període superior a vint (20) dies lectius, o de forma discontinua durant un període superior a trenta-cinc (35) dies lectius. El procediment que s'ha de seguir per comunicar-ho als pares o tutors de l'alumne —o a l'alumne, si està emancipat legalment o té 18 anys o més— és el mateix que s'estableix en l'apartat anterior.

Contra la resolució adoptada es pot presentar un recurs d'alçada davant el director general de Planificació, Ordenació i Centres en el termini d'un mes comptador des de l'endemà d'haver-la notificada. La resolució d'aquest òrgan posa fi a la via administrativa

El curs en què es doni de baixa d'ofici l'alumne computa com un dels quatre anys en què pot romandre en el cicle.

De tot aquest procediment, se n'ha d'informar els alumnes en el moment de la matrícula.

4. Els alumnes que tinguin la matrícula del primer curs anul·lada, es podran matricular en els mateixos estudis en els dos anys immediatament següents sense la necessitat de superar de bell nou la prova específica d'accés, a excepció d'haver estat subjecte a l'anul·lació de la matrícula d'ofici. Exhaustit aquest termini, els alumnes estaran subjectes al procés d'admissió que pertorqui.

5. L'anul·lació de matrícula serà consignada en els documents d'avaluació mitjançant l'oportuna diligència amb l'expressió de "Baixa" o, en el seu cas, "Baixa d'ofici".

Article 15

Renúncia a la convocatòria

1. Els alumnes podran sol·licitar la renúncia a la convocatòria d'alguns dels mòduls que integren el currículum i de la fase de formació practica en empreses, estudis i tallers, degudament justificada, sempre que hi hagi qualche supòsit de malaltia, discapacitat, incorporació a un lloc de feina i/o obligacions personals que impedeixin la normal dedicació als estudis.

2. La sol·licitud de renúncia s'ha de dirigir a la direcció del centre docent amb anterioritat al 1 de març, per a les convocatòries ordinàries dels cursos de durada anual o dels mòduls del segon quadrimestre i abans de dia 31 de desembre en el cas dels mòduls del primer quadrimestre. La direcció ha de resoldre en el termini màxim de 10 dies i comunicar-ho a la persona interessada. Per a les convocatòries extraordinàries se sol·licitarà la renúncia en el termini màxim de cinc dies hàbils després del lliurament de les qualificacions de les avaluacions finals ordinàries.

3. L'acceptació de la renúncia a la convocatòria serà consignada en el document d'avaluació mitjançant una diligència amb l'expressió de "Renúncia", segons s'estableix a l'apartat 6 de l'article 19 del Reial decret 596/2007.

Article 16.

Documents oficials d'avaluació

1. Els documents bàsics d'avaluació dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny son: l'expedient acadèmic personal que s'acredita amb la certificació acadèmica personal, les actes d'avaluació i els informes d'avaluació individualitzats segons s'estableix a l'apartat 1 de l'article 20 del Reial decret 596/2007.

2. La informació relativa al procés d'avaluació es recollirà, de forma sintètica, a l'expedient acadèmic de l'alumne. En aquest expedient hi ha de figurar, juntament amb les dades d'identificació del centre i les dades personals de l'alumne, la modalitat d'accés al cicle, el número i la data de matrícula, els resultats de l'avaluació i en el seu cas, les mesures d'adaptació curricular i la nota mitjana final.
3. També ha de constar la via d'admissió en el centre, les empreses, estudis o tallers on realitzi la Fase de formació pràctica i, en el seu cas, les anul·lacions de matrícula, les renunciacions a la convocatòria i la concessió de convocatòria extraordinària, així com quantes altres informacions es puguin determinar.
4. La certificació acadèmica personal té el valor acreditatiu dels estudis realitzats per als alumnes, i constitueix el document oficial bàsic que recull la referència normativa al pla d'estudis, el curs acadèmic, les qualificacions obtingudes amb expressió de la convocatòria (ordinària o extraordinària), els mòduls que hagin sigut objecte de convalidació amb la pràctica laboral i, en el seu cas, les anul·lacions de matrícula i/o renúncia a les convocatòries.
5. A les actes d'avaluació hi figurarà la relació nominal de tots els alumnes matriculats en un determinat curs dels cicles formatius de grau mitjà o superior, juntament amb la qualificació obtinguda a cada un dels mòduls en que es trobin matriculats, i en el seu cas, la qualificació obtinguda a la Fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers. Les actes hauran de ser firmades per tot l'equip docent, amb el vist i plau de la direcció del centre.
6. Quan un alumne es traslladi a un altre centre, es consignarà en un informe d'avaluació individualitzada tota la informació que resulti necessària per a la continuïtat del procés d'aprenentatge.
7. Els models oficials d'avaluació i mobilitat així com les notes per emplenar-los són els que figuren a l'annex 7.

Article 17

Mobilitat

1. La mobilitat dels alumnes que cursin els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny en el territori nacional s'ha de garantir amb la certificació acadèmica personal i l'informe d'avaluació individualitzat.
2. Quan un centre docent de les Illes Balears accepti el trasllat de l'expedient acadèmic d'un alumne provinent d'una altra comunitat autònoma per continuar els mateixos estudis, es procedirà a resoldre la corresponent adaptació curricular amb la finalitat d'incorporar-lo en el curs que correspongui.
3. Serà objecte de reconeixement directe per part del centre docent els mòduls corresponents als ensenyaments mínims que hagin estat prèviament cursats i superats amb la seva totalitat. Per la resta dels casos, la direcció del centre docent remetrà la

documentació corresponent juntament amb la proposta d'adaptació a la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres per a la seva resolució, podent establir la superació dels complements de formació que es considerin convenients.

4. Les resolucions d'adaptacions curriculars que contemplin complements de formació, hauran de concretar els continguts de dita formació, els criteris d'avaluació i la ponderació del que ja s'ha cursat i el complement de formació en la qualificació final del mòdul.

5. Quan l'alumne d'un centre docent de les Illes Balears es traslladi a un altre centre docent d'una altra comunitat autònoma per continuar els mateixos estudis, es consignarà en un informe d'avaluació individualitzada tota aquella informació que resulti necessària per a la continuïtat del procés d'aprenentatge. Aquest informe serà elaborat a partir de les dades facilitades pels professors, i ha d'anar signat pel tutor, amb el vist i plau del director del centre.

Article 18. **Titulació**

D'acord amb allò establert a l'article 53.3 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, l'avaluació positiva de tots els mòduls que conformen el currículum del cicle formatiu cursat i de la fase de formació practica en empreses, estudis o tallers, dóna dret a l'obtenció del títol de Tècnic o de Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny, corresponent a cada cicle d'acord amb l'article 1 d'aquest Decret.

Article 19. **Convalidacions de mòduls i reconeixement a efectes d'incorporació al cicle formatiu**

1. Als efectes de convalidacions dels mòduls formatius pertanyents als cicles formatius de la família professional de Comunicació Gràfica i Audiovisual prevists en aquest Decret, s'estarà a allò regulat a l'article 7, i en els annexes 3 i 4 dels Reials decrets 1436/2012, 1432/2012, 1433/2012 i 1434/2012, tots de data 11 d'octubre, al capítol VIII del Reial decret 596/2007, de 4 de maig i a l'annex III del Reial decret 806/2006, de 30 de juny.

2. Les convalidacions dels mòduls propis que conformen el desplegament curricular autonòmic, seran resoltes per la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres de la Conselleria d'Educació i Universitat. Per a una resolució favorable ha d'existir un mínim d'un 75% de coincidència entre els objectius, continguts, criteris d'avaluació i càrrega lectiva entre les matèries cursades i el mòdul objecte de convalidació.

3. Les convalidacions dels mòduls que conformen els ensenyaments mínims de cada cicle, que venen establertes als annexos de cada un dels reials decrets de títols i d'ensenyaments mínims, seran resoltes per la direcció del centre docent.

4. Les convalidacions dels mòduls que conformen els ensenyaments mínims de cada cicle, no contemplades en els reials decrets de títols i d'ensenyaments mínims, seran resoltes pel Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.
5. Les convalidacions s'hauran de presentar a la direcció del centre docent on es trobi matriculat l'alumne, abans de la finalització del mes d'octubre. El centre resoldrà la convalidació de mòduls que siguin de la seva competència i remetrà la resta a l'òrgan competent per la seva resolució.
6. Per a poder sol·licitar la convalidació, s'ha d'estar matriculat als ensenyaments oficials objecte de convalidació i s'ha d'acreditar que s'ha cursat i superat altres estudis del sistema educatiu espanyol.
7. Si les convalidacions es resolen favorablement, en els mòduls objecte de convalidació figurarà l'expressió "Convalidat". Aquests mòduls no seran tinguts en compte per al càlcul de la nota mitjana del cicle formatiu corresponent.
8. El mòdul formatiu d'anglès tècnic es pot convalidar, en el cas dels cicles de grau mitjà d'arts plàstiques i disseny, amb el mòdul professional d'anglès, certificacions oficials i titulacions universitàries oficials de Nivell intermedi o de B1 o superior del MECR i, en el cas dels cicles de grau superior d'arts plàstiques i disseny, amb el mòdul professional d'anglès, certificacions oficials i titulacions universitàries oficials de Nivell avançat o de B2 o superior del MECR.

Article 20

Exempcions dels mòduls formatius i de la fase de formació practica per la seva correspondència amb l'experiència laboral.

1. Els mòduls formatius que poden ser objecte d'exempció per la seva correspondència amb la pràctica laboral, de conformitat amb l'article 24 del Reial Decret 596/2007, de 4 de maig, venen establerts a l'annex V dels Reials Decrets 1436/2012, 1432/2012, 1433/2012 i 1434/2012, de 11 d'octubre.
2. L'exempció ha de ser sol·licitada per la persona interessada davant la direcció del centre docent on es trobi matriculada, presentant una sol·licitud en el termini establert per a la matrícula del curs acadèmic corresponent. En aquesta petició s'ha d'indicar els mòduls per el quals es demana l'exempció i s'adjuntarà la documentació requerida a l'apartat 4 dels annexes 5 i 6 d'aquest Decret. En tot cas, si prèviament l'ha presentada per realitzar la prova d'accés, no serà necessari que la torni aportar. La persona interessada haurà d'indicar a la sol·licitud aquest fet.
3. En el centre docent es constituirà una comissió que analitzarà l'adequació de l'experiència laboral acreditada amb el currículum del mòdul pel que es sol·licita l'exempció i, aquesta comissió, ha d'emetre un informe .

4. La resolució de l'exempció, de caràcter individual, correspondrà al director del centre, a partir de l'informe realitzat per la comissió. El termini màxim de notificació de la resolució serà d'un mes a partir de l'inici del curs acadèmic.

5. En el cas que l'exempció de la Fase de formació pràctica sigui parcial, la direcció del centre ha de fer constar la duració i condicions en que l'alumne haurà de realitzar dita fase.

6. Els mòduls formatius i la fase de formació pràctica que siguin objecte d'exempció, per la seva correspondència amb la pràctica laboral, figuraran en l'expedient acadèmic dels alumnes amb la indicació "Exempt". Aquests mòduls no seran tenguts en compte pel càlcul de la nota mitjana final del cicle formatiu corresponent.

Article 21

Crèdits europeus (ECTS)

A l'efecte de facilitar el reconeixement d'estudis previst pel Reial decret 1618/2011, de 14 de novembre, sobre el reconeixement d'estudis en l'àmbit de l'educació superior, entre els títols de tècnic superior, els ensenyaments artístics superiors i els ensenyaments universitaris de grau, s'han assignat 120 crèdits ECTS als títols, distribuïts entre els mòduls professionals regulats pel currículum.

Disposició addicional primera

Gènere

Les formes masculines usades com a genèric que apareixen en la norma, s'han d'entendre referides també al femení corresponent.

Disposició addicional segona

Igualtat entre les persones

Els centres educatius han d'adoptar les mesures necessàries per garantir que es compleix amb allò establert en el capítol I del títol IV de la Llei 11/2016, de 8 de juliol, d'igualtat de dones i homes, i a l'article 12 de la Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per erradicar l'LGTBI fòbia.

Disposició addicional tercera

Cicle formatiu de grau superior d'arts plàstiques i disseny de Còmic

La implantació del cicle formatiu de grau superior d'arts plàstiques i disseny de Còmic, es podrà iniciar a partir del curs 2018-2019 prèvia sol·licitud acordada pel Consell escolar del centre i autorització del director general de Planificació, Ordenació i Centres.

Disposició transitòria primera

Període transitori

1. Els efectes acadèmics i de titulació del present decret es retrotreuran al curs 2013-2104, data de l'inici de la implantació dels cicles LOE d'Assistència al producte gràfic imprès, Fotografia i Il·lustració.

2. Els alumnes dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny de les escoles d'arts de les Illes Balears, que, durant els cursos 2013-2014, 2014-2015; 2015-2016; 2016-2017 i, 2017-2018, han cursat i superat els cursos corresponents als títols de Tècnic i Tècnic superior en arts plàstiques i disseny en Assistència al producte gràfic imprès, en Fotografia i en Il·lustració, respectivament, obtindran la titulació una vegada acreditin la superació de tots els mòduls que integren el títol dels Reials decrets d'ensenyaments mínims de cada especialitat i els de disseny propi de cada centre.

Disposició transitòria segona **Obra final i/o Projecte final**

Els alumnes que hagin superat tots els mòduls dels cicles d'arts plàstiques i disseny segons la Llei orgànica general del sistema educatiu (LOGSE) i els quedi pendent la realització de l'Obra final o el Projecte final per a l'obtenció del títol corresponent, hauran de realitzar aquest mòdul segons la normativa establerta en aquest Decret.

Disposició transitòria tercera **Proves d'accés de grau mitjà i superior**

Els requisits d'accés, exempcions i continguts de les proves d'accés, l'accés sense requisits acadèmics i la regulació i validesa de les proves d'accés al grau mitjà i al grau superior corresponent al títol de Tècnic i Tècnic superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, establertes en els annexes 5 i 6 d'aquest Decret, s'aplicaran a tots els cicles d'arts plàstiques i disseny que s'imparteixin als centres docents de les Illes Balears a partir del dia següent a la publicació d'aquest Decret.

Disposició transitòria quarta **Avaluació**

L'article 12 sobre l'avaluació serà d'aplicació a tots els cicles d'arts plàstiques i disseny que s'imparteixin en els centres docents de les Illes Balears a partir del dia següent a la publicació d'aquest Decret.

Disposició derogatòria **Derogació normativa**

1. Es deroga l'Ordre del conseller d'Educació i Cultura de 3 de febrer de 2005, per la qual es regula l'organització de proves per obtenir el títol de Tècnic o de Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny, en règim lliure (BOIB núm. 27, de dia 17).

2. Queda derogat, per a tots els cicles d'arts plàstiques i disseny, el capítol IV (Escoles d'art) i els annexes 2 i 3 (Prova d'accés al grau mitjà i al grau superior dels

ensenyaments d'arts plàstiques i disseny per a les persones que no tenen els requisits acadèmics), de l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura, de 14 d'abril de 2009, per la qual es regula el procés d'admissió i de matriculació dels alumnes als ensenyaments de règim especial i als ensenyaments de persones adultes als centres sostinguts amb fons públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 57, Ext. de dia 20).

Disposició final primera

Implantació

1. Els presents currículums s'implantaràn a les Escoles d'Art de les Illes Balears, a partir del curs escolar 2017/2018 i d'acord amb el següent calendari:

- a) En el curs 2017/2018, s'implantarà el currículum dels mòduls del primer curs dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny establerts en aquest Decret, a excepció del cicle formatiu de grau superior de Còmic.
- b) En el curs 2018/2019, s'implantarà el currículum dels mòduls del segon curs dels cicles formatius d'arts plàstiques i disseny iniciats el curs anterior.

2. De forma paral·lela s'extingiran els ensenyaments impartits fins el moment de la publicació d'aquest Decret.

3. Els alumnes que estiguin cursant els ensenyaments impartits fins ara, podran optar entre sol·licitar les convalidacions regulades a l'Annex IV dels Reials Decrets 1436/2012, 1432/2012, 1433/2012 i 1434/2012, de data 11 d'octubre, per incorporar-se a la nova ordenació del sistema educatiu, o bé finalitzar els ensenyaments segons l'ordenació dels ensenyaments a extingir. Els alumnes que optin per aquesta última alternativa, disposaran de dues convocatòries addicionals en el curs immediatament següent a l'extinció. En cas de no superar-los, l'alumne haurà d'incorporar-se a la nova ordenació mitjançant la sol·licitud de les convalidacions establertes en l'esmentat Annex IV.

Disposició final segona

Desplegament

La Conselleria d'Educació i Universitat pot desplegar els currículums, tant en la modalitat d'educació presencial com en la d'educació a distància, i pot autoritzar la reorganització de les unitats formatives, tot respectant els mòduls establerts.

Disposició final tercera

Habilitació pel desenvolupament normatiu

S'autoritza a la persona titular de la Conselleria d'Educació i Universitat per dictar les disposicions que siguin necessàries per a l'aplicació d'allò disposat en aquest Decret així com modificar mitjançant una resolució els annexos 5, 6 i 7 d'aquest Decret.

Disposició final quarta.

Entrada en vigor

Aquest Decret entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, XX de XXX de 2018

La presidenta

El conseller d'Educació i Universitat

Francesca Lluc Armengol i Socias

Martí X. March i Cerdà

ESBORRANY

ANNEX 1

Tècnic d'arts plàstiques i disseny en Assistència al producte gràfic imprès (grau mitjà).

1. Identificació del títol.

1.1 Denominació:

Tècnic d'arts plàstiques i disseny en Assistència al producte gràfic imprès.

1.2 Nivell:

Grau mitjà dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny.

1.3 Durada total del cicle:

Mil sis-centes hores.

1.4 Família professional artística:

Comunicació gràfica i audiovisual.

1.5 Referent europeu:

CINE-3 (Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació).

2. Perfil professional

2.1 Competència general

- Col·laborar en les diferents fases del procés de producció gràfica conforme a les pautes estilístiques i tècniques del projecte.
- Interpretar adequadament la informació projectual que se li subministri i dur a terme les indicacions tècniques i tipològiques del producte gràfic que es tracti.
- Transcriure correctament els textos originals, distribuir-los, adequar-los i compondre'ls d'acord a les pautes d'estil rebudes.
- Seleccionar, adequar, preparar i maquetar imatges atenint-se a les especificacions del disseny i els condicionants tècnics del procés d'impressió.
- Saber executar, normalitzar i compatibilitzar la informació tècnica i, si escau, els fitxers informàtics necessaris per a la correcta impressió de productes gràfics.
- Conèixer la legislació i normativa bàsica que regula el disseny i realització del producte gràfic imprès així com la referida a la seguretat i prevenció de riscos laborals.

2.2 Competències professionals

- Manejar els equips informàtics i dominar els programes específics del procés de producció gràfica.
- Elaborar esbossos, maquetes i ficticis per a presentació al client.

- Preparar originals per a la impressió adequats a les especificacions tècniques i del projecte.
- Utilitzar amb destresa programes de maquetació i edició així com aplicacions relacionades amb el tractament de text, dibuixos i imatges.
- Saber organitzar, distribuir i emmagatzemar la informació subministrada i generada en el desenvolupament d'un projecte gràfic.
- Interpretar amb rigor i sensibilitat la informació projectual que se li subministri, ja sigui gràfica, escrita o oral, referent als processos de realització d'un projecte gràfic.
- Comprendre les diferents fases del procés de producció gràfica i col·laborar en els procediments de preimpressió, impressió i postimpressió conforme a les indicacions del projecte.
- Detectar problemes, col·laborar en les tasques de control de qualitat i realitzar els ajustos corresponents en les diferents fases del procés de producció gràfica.
- Obtindre, corregir, transcriure i realitzar el tractament digital de textos i imatges per a productes gràfics impresos.
- Maquetar textos i imatges conforme a les indicacions estilístiques i tècniques del projecte i preparar els originals corresponents.
- Conèixer amb detall les especificacions tècniques dels materials i equips utilitzats i organitzar les mesures de manteniment periòdic preventiu dels mateixos.
- Conèixer i aplicar la normativa que regula el disseny i la producció gràfica així com les mesures de prevenció i protecció a l'entorn de treball.
- Comprendre i utilitzar correctament el vocabulari i els conceptes específics utilitzats en el camp del disseny i la impressió.

3. Context professional

3.1 Àmbit professional

Desenvolupa la seva activitat com a treballador per compte d'altre en impremtes, agències o departaments de disseny gràfic, editorials i totes aquelles institucions o empreses que requereixen productes impresos de comunicació gràfica. Pot exercir les seves competències com a realitzador independent per encàrrec d'un professional de rang superior.

3.2 Sectors productius

- Exerceix la seva activitat en el sector públic o privat en empreses relacionades amb la comunicació i la producció gràfica impresa: agències de publicitat, editorials, estudis de disseny, departaments de màrqueting, publicitat o disseny d'empreses o organismes públics, impremtes, serigrafia industrial.
- Com a treballador autònom interpretant les especificacions d'un projecte gràfic i realitzant tasques de tractament, maquetació i composició de text i imatges.

3.3 Ocupacions i llocs de treball rellevants

- Tractament informàtic, composició i preparació de textos per a impressió.
- Tractament informàtic i preparació d'imatges per a impressió.
- Separació de colors.
- Preparació d'originals per a reproducció i marcat per a impressió.

- Tècnic en maquetació i edició.
- Interpretació de projectes de disseny gràfic publicitari, editorial i/o d'identitat i realització dels seus elements gràfics.
- Interpretació d'esbossos i realització d'originals.
- Obtenir, corregir i realitzar el tractament i composició de textos i imatges per a productes gràfics de diversa índole.

4. Ensenyaments

4.1 Objectius generals del cicle formatiu

- Identificar les necessitats tècniques, materials i gràfiques plantejades en un projecte de producte gràfic imprès.
- Conèixer el procés de realització del producte gràfic imprès, els condicionaments específics de cada etapa i les tècniques de control de qualitat corresponents.
- Ser capaç de valorar els recursos tècnics, materials i gràfics més adequats en la preparació d'originals per a la reproducció.
- Dominar els sistemes de reproducció i impressió digital utilitzats en la indústria amb la finalitat d'optimitzar i rendibilitzar el procés de treball.
- Utilitzar amb destresa els sistemes informàtics i programes de disseny gràfic que intervenen en el procés de producció gràfica.
- Resoldre artística i gràficament els elements tipogràfics dissenyats en un projecte de producte imprès.
- Interpretar amb rigor i sensibilitat artístic-plàstica el briefing o la informació projectual que se li subministri, ja sigui gràfica, escrita o oral, referent als diferents processos de treball de l'especialitat.
- Resoldre els problemes artístics i tècnics que es plantegin durant el procés de realització de qualsevol producte gràfic.
- Conèixer amb detall les especificacions tècniques dels materials utilitzats, verificant les mesures de manteniment dels mateixos i organitzant la informació generada en cada projecte.
- Conèixer, aplicar i adaptar-se al marc legal, econòmic i organitzatiu que regula i condiona l'activitat professional.
- Aplicar les mesures de seguretat i higiene necessàries en l'activitat professional i les mesures preventives necessàries perquè els processos duts a terme no incideixin negativament en el medi ambient.
- Realitzar el control tècnic de qualitat en els processos de producció i garantir la qualitat gràfica del producte imprès.
- Adaptar-se en condicions de competitivitat als canvis tecnològics i organitzatius del sector.
- Buscar, seleccionar i utilitzar fonts d'informació i formació contínua relacionats amb l'exercici professional.

4.2 Distribució horària dels ensenyaments

Estructura general	Hores lectives
Mòduls impartits en el centre educatiu	1.472
Fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers	128
Total hores dels ensenyaments	1.600

4.3 Formació en el centre educatiu

4.3.1 Distribució temporal dels mòduls i càrrega lectiva

CF GM Assistència al producte gràfic imprès

Mòduls formatius	Primer curs (32 set.)		Segon curs (26 set.)	
	hores / set	hores totals	hores / set	hores totals
Anglès tècnic I	2	64		
Autoedició I	9	288		
Fonaments del disseny gràfic I	3	96		
Fotografia	2	64		
Mitjans informàtics	3	96		
Producció i impressió I	2	64		
Tipografia	3	96		
Anglès tècnic II			2	52
Autoedició II			13	338
Fonaments del disseny gràfic II			2	52
Formació i orientació laboral			2	52
Història del disseny gràfic			3	78
Producció i impressió II			2	52
Obra final				80
Fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers				128
TOTAL	24	768	24	832

4.3.2 Objectius, continguts i criteris d'avaluació dels mòduls.

I. Fonaments del disseny gràfic

a) Objectius:

1. Diferenciar els àmbits, particularitats i principals aplicacions del disseny gràfic.
2. Conèixer els principis del disseny gràfic i identificar-los en productes impresos de diversa índole i finalitat comunicativa.
3. Identificar i analitzar els recursos comunicatius i expressius del disseny gràfic: color, composició, text, imatge, etc.
4. Conèixer la simbologia, el significat i les possibilitats comunicatives del color en la transmissió eficaç d'idees i missatges en el producte imprès.

5. Interpretar les especificacions del disseny d'un producte gràfic imprès i realitzar correctament, d'acord a les indicacions, els diversos elements gràfics que ho componen.
6. Analitzar les característiques formals i funcionals de la composició, la tipografia, el color i la imatge en el producte gràfic imprès.
7. Estructurar el suport i ordenar els elements que participen en el disseny de l'imprès atenent a les especificacions del projecte.
8. Analitzar productes gràfics impresos i emetre un judici crític en funció de les característiques formals, tècniques i comunicatives.

b) Continguts:

1. El disseny gràfic, àmbits, aplicacions, particularitats i finalitat comunicativa. Identitat, edició i persuasió. Productes impresos representatius.
2. La comunicació i el llenguatge visual. Semiòtica. Els signes gràfics, la tipografia, el color, la composició i la imatge. Particularitats, funció, valor expressiu i comunicatiu.
3. Estructura de l'espai gràfic i jerarquies compositives i informatives en el producte gràfic imprès en funció del missatge i de l'àmbit de disseny.
4. Tendències gràfiques actuals en el disseny d'identitat, edició i persuasió, i les seves implicacions en el producte imprès. Repercussions formals, tècniques i comunicatives de les noves tecnologies.
5. El producte imprès i el suport. Aspectes significatius. Particularitats del suport imprès. Condicionaments tècnics.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Identificar i caracteritzar els diversos àmbits d'actuació del disseny gràfic i les seves interrelacions.
2. Diferenciar els productes impresos més representatius de cada àmbit del disseny gràfic, les seves interrelacions, suports, aplicacions i finalitats comunicatives.
3. Descriure els recursos i elements fonamentals del disseny gràfic, les seves característiques formals, funcionals i aplicacions.
4. Analitzar productes gràfics impresos d'acord a les possibilitats formals i comunicatives de la composició, la tipografia, el color i la imatge.
5. Ordenar l'espai i els elements visuals de diversos productes impresos atenent a les especificacions del disseny.
6. Valorar críticament la qualitat formal i funcional de productes impresos sobre la base dels coneixements del mòdul i al propi criteri i utilitzar adequadament la terminologia de l'assignatura.

II. Tipografia

a) Objectius:

1. Conèixer l'evolució històrica de la tipografia.
2. Conèixer les característiques principals de les famílies tipogràfiques i els trets diferenciadors més significatius dels tipus.
3. Identificar els tipus més comuns i la família a la qual pertanyen.

4. Conèixer les regles bàsiques de la llegibilitat i la seva aplicació adequada a les especificacions de l'imprès.
5. Conèixer les mesures tipogràfiques i la seva utilització.
6. Conèixer les regles bàsiques de composició de pàgina i la seva aplicació adequada a les especificacions de l'imprès.
7. Muntar i editar fonts de text d'acord a les especificacions del disseny.
8. Adequar la tipografia a les especificacions del projecte gràfic.
9. Conèixer i aplicar correctament els signes i les trucades de correcció tipogràfica de textos.
10. Realitzar la correcció ortogràfica dels textos originals que se li subministren, transcriure'ls i maquetar-los segons les especificacions del projecte.

b) Continguts:

1. Recorregut històric de la tipografia fins als nostres dies.
2. El caràcter. Anatomia del tipus. Estil i famílies. Trets diferenciadors.
3. Tipometria. Els textos. Sistemes de mesures. Mesurament i càlcul de textos.
4. Tipografia digital. Manipulació i creació de tipus de fonts.
5. La composició de textos. Aspectes fonamentals, mètodes, format, fonts, paràgrafs, interlineat, alineació, estil... La llegibilitat: condicionants perceptius i regles bàsiques.
6. Fonaments i elements bàsics de l'arquitectura gràfica i la composició de pàgines.
7. La correcció ortogràfica i tipogràfica. Normes ortogràfiques de la llengua castellana i de la llengua catalana. Transcripció de textos. Signes i regles bàsiques de la correcció d'originals.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Explicar el recorregut històric de la tipografia i els moments més significatius de la seva evolució.
2. Diferenciar les diferents famílies tipogràfiques i explicar els seus trets distintius utilitzant adequadament la terminologia tipogràfica.
3. Realitzar correctament càlcul de textos utilitzant amb precisió el tipòmetre i els sistemes de mesures digitals.
4. Crear i modificar arxius de fonts digitals.
5. Seleccionar la tipografia més adequada al producte imprès que es tracti d'acord als objectius comunicatius i a les especificacions del projecte gràfic.
6. Aplicar correctament les normes de composició tipogràfica per a diferents productes impresos.
7. Compondre i maquetar pàgines seguint les indicacions del projecte.
8. Corregir originals des del punt de vista ortogràfic i tipogràfic, utilitzant amb precisió els signes apropiats, i transcriure'ls sense errors.

III. Mitjans informàtics

a) Objectius:

1. Conèixer l'evolució dels mitjans informàtics en la societat actual i les seves aplicacions en la realització, edició i impressió de productes gràfics.

2. Conèixer els fonaments informàtics, la relació maquinari i programari i comprendre les seves característiques i funcions.
3. Comprendre el funcionament de les xarxes locals i Internet i les possibilitats de compartir recursos.
4. Utilitzar els mitjans informàtics com a instruments de realització, gestió i comunicació del propi treball.
5. Dominar les aplicacions dels programes informàtics específics de l'especialitat.
6. Conèixer el funcionament tant d'imatges vectorials com de mapa de bits.
7. Manejar els diferents tipus de formats tipogràfics i d'imatge digital, i realitzar originals de tot tipus d'elements gràfics.
8. Produir arxius digitals per a la reproducció.

b) Continguts:

1. Recorregut històric de la informàtica i internet. Els mitjans informàtics en l'actualitat i la seva utilització en la producció gràfica.
2. L'equip informàtic, components interns i externs. Sistemes operatius.
3. Sistemes de colors, digitalització, vectorització, OCR. Tipografia digital.
4. Xarxes de computadores, xarxes locals, Internet. Navegació, cerca, Cloud Computing. Programari lliure.
5. Maquinari intern i extern. Elements i utilització.
6. Programari específic de disseny gràfic. Programes de composició, autoedició, producció i tractament de textos i imatges.
7. Sistemes de color. Digitalització. Vectorització. OCR. Tipografia digital.
8. Comunicació entre diferents entorns. Importació i exportació d'arxius.
9. Tipus d'arxius per a la distribució i sortida. Organització de la informació.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Valorar argumentadament la importància de les noves tecnologies en els processos productius, industrials i artístics.
2. Identificar els components d'un sistema informàtic i les seves funcions.
3. Manejar adequadament els perifèrics i preparar els formats, resolució i grandària per a la producció d'informació gràfica.
4. Diferenciar els formats d'imatge digital vectorial i bitmap i comprendre les seves característiques fonamentals.
5. Utilitzar correctament els programes i equips específics per a la producció d'arxius per a la producció gràfica.
6. Preparar arxius aptes per a la impressió.
7. Seleccionar i utilitzar correctament les aplicacions específiques per als processos d'edició gràfica.
8. Seleccionar i utilitzar amb destresa els equips i programes informàtics en el desenvolupament del propi treball.

IV. Història del disseny gràfic

a) Objectius:

1. Comprendre els conceptes i llenguatge visual del disseny gràfic i de les seves diferents manifestacions.
2. Conèixer els orígens i evolució del disseny gràfic i la seva relació amb l'entorn sociocultural.
3. Analitzar el recorregut històric, formal i tecnològic del disseny gràfic i identificar autors significatius.
4. Diferenciar les principals tendències històriques del disseny gràfic, els seus representants i realitzacions.
5. Analitzar productes de disseny gràfic sobre la base dels coneixements històric-artístics i les seves característiques tècniques, tecnològiques i comunicatives.
6. Valorar raonadament les aportacions del disseny gràfic a la cultura visual contemporània.

b) Continguts:

1. Concepte i manifestacions del disseny gràfic. La comunicació visual.
2. El producte gràfic en relació al context històric-artístic.
3. Recorregut per l'evolució històrica, tècnica i estètica del disseny gràfic. Manifestacions més significatives. Tendències i autors rellevants.
4. Evolució del producte gràfic imprès en els diferents àmbits del disseny gràfic.
5. Influència de les tendències artístiques actuals, les noves tecnologies i els mitjans de comunicació en els aspectes formals, expressius i comunicatius del disseny gràfic.
6. Tendències, autors i aportacions significatives del disseny gràfic contemporani.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Explicar les característiques fonamentals del disseny gràfic en relació amb el context històric-artístic en què es produeixen i amb altres manifestacions artístiques del mateix.
2. Identificar tendències i autors significatius del disseny gràfic i realitzacions de referència.
3. Explicar raonadament, utilitzant adequadament la terminologia de l'assignatura, les repercussions formals de l'evolució tècnica i tecnològica en la comunicació i el disseny gràfic.
4. Valorar argumentadament productes de disseny gràfic actuals sobre la base de la fonamentació històrica, la qualitat tècnica i la sensibilitat estètica.
5. Demostrar interès i sensibilitat davant l'observació i coneixement del disseny gràfic al llarg del seu recorregut històric.

V. Producció i impressió

a) Objectius:

1. Analitzar i diferenciar els diferents tipus d'originals considerant els processos i factors que intervenen en la reproducció.
2. Definir i diferenciar els diferents sistemes de reproducció i impressió industrial i les seves particularitats.
3. Comprendre i valorar les variables d'un tiratge d'impressió.

4. Interpretar les especificacions de projectes gràfics, triar el sistema d'impressió més adequat i preparar originals i arxius per a la seva posterior reproducció.
5. Conèixer els diferents mitjans i suports d'impressió i seleccionar els més idonis per a un projecte determinat.
6. Optimitzar els elements que intervenen en la fase de reproducció d'un projecte gràfic.
7. Diferenciar i caracteritzar els diferents processos de manipulats emprats en la producció gràfica.
8. Conèixer les característiques de les empreses gràfiques així com la normativa específica de seguretat, higiene, prevenció de riscos laborals i protecció del medi ambient.
9. Valorar la importància de la indústria de la impressió i la presència de les noves tecnologies en la producció gràfica industrial.

b) Continguts:

1. La indústria gràfica actual i el procés de reproducció gràfica.
2. Sistemes de reproducció gràfica fotogràfics i digitals.
3. Preimpressió. L'original gràfic, tipus d'originals. Característiques. Color. Directes. Quadricromia.
4. Sistemes industrials d'impressió. Tècniques, procediments, materials i equips. Originals gràfics idonis en cada sistema d'impressió.
5. El muntatge, compaginació i imposició.
6. Post-impressió. Manipulació i acabats.
7. Suports d'impressió. Suports més utilitzats en disseny gràfic. El paper i les tintes. Formats i normalitzacions.
8. Informació digital per a la impressió. Preparació d'arxius per a impremta, arxius de composició de pàgina. Formats i configuracions.
9. Normativa específica d'aplicació a l'especialitat.
10. Les noves tecnologies en els processos de reproducció i impressió industrials.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Dur a terme els processos adequats per fer possible la reproducció de l'original gràfic.
2. Analitzar i diferenciar originals, la preparació, la reproducció i els resultats, utilitzant adequadament el vocabulari tècnic de l'assignatura.
3. Diferenciar les tècniques, procediments, materials i maquinària d'impressió més utilitzada en la impressió industrial i les seves característiques de producció.
4. Preparar originals i configurar correctament arxius per a impremta.
5. Reconèixer els diferents tipus d'originals i triar el sistema d'impressió més adequat.
6. Triar argumentadament el suport d'impressió més adequat a un projecte gràfic.
7. Gestionar de forma correcta i eficient els elements que intervenen en la producció d'un imprès.
8. Identificar i valorar la qualitat tècnica de diferents acabats i manipulats del producte gràfic imprès.
9. Explicar la importància de la indústria gràfica i valorar argumentadament la influència de les noves tecnologies en ella.

10. Explicar i aplicar al propi treball la normativa específica de la producció gràfica pel que fa a seguretat, higiene, prevenció de riscos laborals i protecció del medi ambient.

VI. Autoedició

a) Objectius:

1. Analitzar el procés de disseny, les diferents tasques de realització pròpies de l'especialitat i els controls de qualitat adequats a cada tasca.
2. Interpretar les especificacions i esbossos d'un projecte de producte imprès i produir la informació necessària per dur a terme la producció gràfica.
3. Conèixer i manejar amb destresa els equips, mitjans i eines necessàries per preparar els elements necessaris per a la producció d'un projecte gràfic.
4. Dominar la nomenclatura específica del color en la producció gràfica i utilitzar-la adequadament en la informació necessària per al procés d'impressió.
5. Conèixer i editar arxius de fonts i imatges tècnicament adequats per als procediments de reproducció i impressió.
6. Elaborar la informació tècnica necessària per dur a terme el procés de producció gràfica i realitzar el control de qualitat en totes les seves etapes fins a l'obtenció d'un producte imprès de la qualitat exigible a nivell professional.

b) Continguts:

1. El projecte de disseny. Fases, organització i necessitats. Esbossos i originals. Control de qualitat.
2. Programes d'edició de textos. Producció i correcció de textos. OCR. Formats d'arxius de text.
3. Programes d'edició vectorial. Producció i manipulació de dibuix vectorial. Dibuix geomètric i traçat manual. Formats d'arxius vectorials.
4. Programes d'edició bit-map. Producció i tractament d'imatges. Resolució, grandària d'impressió, tractament del color. Formats d'arxius de mapa de bits.
5. Programes de maquetació. Composició amb textos i imatges. Formats d'arxius de composició de pàgina.
6. Arxius per a la impressió. Tipus i característiques.
7. Gestió del color. Gestió de fonts i imatges vinculades.
8. Interrelació d'arxius. Importació i exportació de formats d'arxiu.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Definir les diferents fases i processos de que consta un projecte de disseny gràfic i realitzar correctament les tasques pròpies de la seva especialitat.
2. Interpretar amb sensibilitat artística i correcció tècnica les especificacions del disseny d'un producte imprès i dur-les a terme amb fidelitat.
3. Manejar amb destresa els programes i equips informàtics que intervenen en el procés de producció d'impresos.
4. Produir informació adequada a les exigències i condicions d'impressió especificades en un projecte.
5. Adequar la compatibilitat de la informació de manera que permeti la seva portabilitat.

6. Compondre els diferents elements gràfics i tipogràfics i integrar la documentació gràfica proporcionada per altres professionals amb la qualitat formal i tècnica exigible a nivell professional.
7. Verificar i organitzar la informació i realitzar amb destresa les tasques necessàries i els controls de qualitat adequats per dur a terme correctament el procés d'impressió.

VII. Obra final

a) Objectius:

1. Comprendre els aspectes bàsics del procés de disseny i producció d'impresos i dur a terme les tasques específiques de l'especialitat corresponents a un projecte assignat, des de la preparació d'originals fins a la impressió final del producte.
2. Interpretar i realitzar amb correcció formal i tècnica les especificacions d'un disseny de producte imprès que li sigui assignat.
3. Obtenir una visió articulada i coherent de l'activitat professional del disseny i la producció gràfica, aplicant els coneixements del cicle, a la realització autònoma de les tasques pròpies de l'especialitat.

b) Continguts:

1. Metodologia bàsica del disseny del producte imprès. Etapes. Especificacions. Condicionants. Documentació gràfica.
2. Anàlisi i interpretació de les especificacions del projecte gràfic.
3. Preparació i marcat d'originals, correcció ortotipogràfica, transcripció i tractament de textos, imatges i color, composició de pàgines, preparació i gestió d'arxius per a impressió.
4. Control de qualitat en cada etapa del treball i valoració qualitativa de l'imprès obtingut en relació a la informació formal i tècnica subministrada en el projecte.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Desenvolupar amb rigor i destresa tècnics les tasques, la informació, els documents i arxius necessaris, seleccionant els materials i procediments més adequats al projecte de producte imprès assignat.
2. Conèixer i complir les mesures de seguretat, higiene i respecte mediambiental pròpies de la seva activitat professional.
3. Realitzar el treball amb la precisió tècnica i formal requerida per la indústria gràfica.
4. Avaluar el producte imprès obtingut en relació amb els criteris de qualitat exigibles a nivell professional.

VIII. Formació i orientació laboral.

a) Objectius:

1. Familiaritzar-se amb el marc legal del treball i conèixer els drets i obligacions que es deriven de les relacions laborals.
2. Conèixer els requisits i condicionants legals per organitzar i gestionar una petita o mitja empresa, o funcionar com a professional autònom.

3. Adquirir els coneixements precisos sobre els mecanismes d'accés i sistemes de selecció del mercat de treball així com les capacitats que faciliten la seva incorporació al mateix.
4. Conèixer els organismes institucionals, nacionals i comunitaris d'ajuda a la inserció laboral i els serveis d'ajudes econòmiques i subvencions per a les iniciatives empresarials i l'autoocupació.
5. Conèixer els instruments jurídics, empresarials i professionals propis de l'especialitat.

b) Continguts:

1. El marc jurídic de les relacions laborals. Estatut dels treballadors i regulació específica. Prestacions de la Seguretat Social i desocupació.
2. Sistemes d'accés al món laboral. El mercat de treball: estructura. Tècniques i organismes que faciliten la inserció laboral. Iniciatives per al treball per compte propi. La formació permanent.
3. L'empresa. Diferents models jurídics d'empreses i característiques. Organització, administració i gestió. Obligacions jurídiques i fiscals.
4. Conceptes bàsics de màrqueting. L'organització de la producció, comercialització i distribució en l'empresa. Mètodes d'anàlisi de costos i el control de la qualitat.
5. El contracte. Modalitats de contracte de treball. Drets i deures derivats de la relació laboral. Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball.
6. L'empresari individual. Tràmits per a l'inici de l'activitat empresarial. Pressupostos, taxacions i facturació de treballs.
7. Els drets de propietat intel·lectual i industrial. Registre de la propietat intel·lectual. Entitats de gestió: copyright i copyleft. Propietat industrial: els models i dibuixos industrials i artístics. Registre i procediment registral.
8. Els signes distintius: marca, rètol i nom comercial. Transmissibilitat.
9. Mesures de seguretat i higiene en el treball aplicables a la professió.

c) Criteris d'avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Comprendre la legislació i normativa vigent d'aplicació al món laboral i a la regulació empresarial en la qual s'integra aquesta especialitat professional.
2. Identificar les fonts i vies d'accés a l'ocupació i a la formació permanent directament relacionades amb la professió.
3. Elaborar un projecte d'activitat professional autònoma tenint en compte la viabilitat econòmica i el pla d'obligacions tributàries i de sol·licitud de subvencions conforme a la normativa laboral i fiscal vigent.
4. Emplenar correctament contractes i emetre factures.
5. Conèixer, identificar i aplicar la legislació sobre drets d'autor i registre de propietat intel·lectual i industrial.

IX. Anglès tècnic

a) Objectius:

1. Comprendre i emetre missatges orals senzills i precisos, participant activament en intercanvis d'informació en l'entorn professional i quotidià.
2. Comprendre textos escrits senzills en l'entorn professional i quotidià, identificant i interpretant els recursos lingüístics utilitzats.

3. Produir textos senzills en l'entorn professional i quotidià, organitzant el seu contingut i utilitzant un estil d'acord a la funcionalitat dels textos.
4. Conèixer els aspectes socioculturals propis dels països de parla anglesa, analitzant i interpretant els usos i actituds més comuns en les relacions professionals i personals.
5. Introduir expressions de la llengua anglesa aplicada a la informàtica per tal de facilitar la comprensió de textos i altres mitjans de comunicació oral relacionats amb el seu àmbit professional.
6. Elaborar missatges escrits i orals senzills i precisos interpretant i transmetent la informació necessària per realitzar consultes tècniques.

b) Continguts:

1. Comprensió oral, producció parlada i interacció:
 - Comprensió del significat general de missatges orals senzills, emesos de forma clara i articulada, dins el context professional propi del cicle i d'entorns quotidians.
 - Producció oral de textos senzills relacionats tant amb l'entorn professional propi del cicle com amb temes quotidians concrets.
 - Participació activa en converses espontànies i simulades amb missatges senzills relacionats tant amb l'entorn professional propi del cicle com amb temes quotidians concrets.
 - Ús d'estratègies de comunicació per iniciar, mantenir i concloure un diàleg.
 - Identificació de registres amb major o menor grau de formalitat en funció de la intenció comunicativa i del context de comunicació.
2. Comprensió lectora i expressió escrita:
 - Identificació i comprensió del tema principal en textos senzills escrits sobre temes professionals o d'interès general.
 - Identificació de la finalitat comunicativa d'un text.
 - Producció de textos escrits senzills sobre temes d'interès general, professional, o referits a continguts d'altres mòduls del cicle.
 - Ús d'elements necessaris de cohesió per a expressar amb claredat la relació entre idees.
 - Identificació i ús del registre adequat a la funcionalitat del text.
3. Coneixement de la llengua:
 - Coneixement i ús d'estructures gramaticals senzilles que permetin l'intercanvi d'informació en l'àmbit laboral i professional.
 - Lèxic relacionat amb l'entorn professional, amb altres matèries de currículum, i amb temes d'interès general.
 - Elements fonètic-fonològics bàsics de la llengua anglesa.
 - Reconeixement dels trets diferencials en l'ús de la llengua: el llenguatge formal i informal, parlat i escrit.
 - Estratègies d'aprenentatge. Estratègies de comunicació.
4. Aspectes socioculturals en l'entorn professional i personal:
 - Valoració, respecte, i ús de les normes socioculturals i protocol·làries en les relacions laborals i quotidianes característiques del país on es parla l'idioma.

- Reconeixement de la llengua estrangera per aprofundir en coneixements que resultin d'interès al llarg de la vida personal i professional.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits tant en suport paper com digital, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

c) Criteris d'Avaluació:

Es valorarà la capacitat de l'alumnat per:

1. Comprendre el missatge global i intencions comunicatives de textos orals i escrits senzills en un entorn professional i personal.
2. Produir textos orals i escrits senzills amb diferents intencions comunicatives.
3. Participar activament en converses simulades i espontànies bàsiques.
4. Aplicar actituds i comportaments professionals i personals en situacions de comunicació, valorant les relacions. Normes socioculturals i protocol·làries pròpies del país de la llengua estrangera.
5. Conèixer la terminologia bàsica del sector.
6. Elaborar i emplenar documents bàsics en llengua anglesa corresponents al sector professional, partint de dades generals o específics.

X. Fotografia

a) Objectius

1. Manejar amb destresa els equips i el material fotogràfic per a la producció d'imatges amb diferents plantejaments estètics concordes amb cada situació particular.
2. Reconèixer l'evolució històrica, els usos i les aplicacions de la fotografia.
3. Conèixer i realitzar de forma correcta la captura d'imatge digital, determinant la tècnica la composició, la llum i el format d'arxiu més adequat en cada cas.
4. Adquirir una base científica respecte a la tècnica fotogràfica, així com un adequat vocabulari en relació amb els equips, els materials i la pràctica d'aquesta.
5. Relacionar les imatges fotogràfiques amb altres disciplines artístiques, així com aplicar la seva utilització en diferents maneres i àmbits de presentació com a projeccions, publicacions impreses, Internet.
6. Entendre la fotografia com a mitjà de registre i com a mitjà d'expressió plàstica.
7. Potenciar la creativitat de l'alumne, aplicant-la a la tècnica i procediments obtinguts, la percepció i anàlisi de fotografies i la autovaloració.

b) Continguts

1. Introducció a la fotografia. Història de la fotografia. Orígens i evolució. Corrents estètics clàssics i modernes. Gèneres fotogràfics. Anàlisi sobre el seu ús i aplicacions. Relació de la fotografia amb altres disciplines artístiques.
2. La càmera obscura. Principis bàsics de la llum. Naturalesa i característiques. El color i la seva temperatura. El procés fotogràfic. La fotografia com a art i com tècnica.
3. La càmera. Elements essencials de la càmera (visor, pantalla, CCD...). Tipus de càmeres i els seus usos. El diafragma, l'obturador i l'enfoc. Funció, tipus, nombres F., escala de velocitats, concepte d'ISO i soroll.

4. L'objectiu. Profunditat de camp. Concepte i significat pràctic. Factors que influeixen en la profunditat de camp. Distància focal, control de nitidesa. Flaix i trípode. Trepidació.
5. Composició de la imatge fotogràfica. Normes bàsiques de la composició. Enquadrament. Punt de vista. Proporcions del format.
6. Il·luminació. Tipus de fonts i aplicacions. L'expressivitat de la llum. Tècniques d'il·luminació. Maneig de fotòmetres de mà i fotòmetres incorporats. Llum incident i llum reflectida. Temperatura de color. Contrastos de llum i color.

c) Criteris d'avaluació

És valorarà la capacitat de l'alumne per:

1. Conèixer, seleccionar i utilitzar adequadament el material, els equips propis del treball fotogràfic (càmeres, focus, flaixos, trípodes, fotòmetres...).
2. Utilitzar correctament una càmera rèflex, els objectius i la resta d'elements propis de la fotografia (flaix, trípode...).
3. Conèixer la càmera fotogràfica i els seus principals elements.
4. Entendre les normes clàssiques de la composició i saber utilitzar-les per millorar les imatges pròpies amb una funció comunicativa determinada.
5. Distingir entre diafragma i obturador i conèixer les seves respectives funcions.
6. Utilitzar amb propietat la profunditat de camp i el temps d'exposició.
7. Saber mesurar la llum que incideix en el subjecte o la que reflexa i utilitzar correctament els diferents fonts de llum.
8. Mantenir en bon estat i fer bon ús dels instal·lacions treballant de manera ordenada a l'aula i utilitzar correctament els materials.

4.5. Fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers

1. La fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers tenen com objectius els següents:

- 1r Completar la formació acadèmica de l'alumnat mitjançant la integració en les rutines diàries de treball d'una empresa de producció gràfica i la realització de les funcions professionals corresponents al seu nivell formatiu.
- 2n Facilitar la presa de contacte dels alumnes amb el món del treball, l'empresa i la incorporació al sistema de relacions socials, laborals i tècniques que li són propis.
- 3r Contrastar els coneixements, formació i capacitat adquirits en el centre educatiu amb la realitat empresarial i laboral del sector.
- 4t Adquirir els coneixements tècnics d'útils, materials, equip i maquinària que, per la seva especialització, cost o novetat, no estan a l'abast del centre educatiu.
- 5è Participar de forma activa en les fases del procés de producció d'impresos sota les orientacions del tutor o coordinador corresponent.
- 6è Aplicar els coneixements, habilitats i destreses adquirits durant el període de formació en el centre educatiu.

2. El seguiment i l'avaluació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers correspondrà al tutor de pràctiques designat pel centre educatiu qui prendrà en consideració el grau de compliment dels objectius i la valoració que realitzi l'empresa.

ANNEX 2

Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Fotografia (grau superior)

1. Identificació del títol

1.1. Denominació

Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Fotografia

1.2. Nivell

Grau superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny

1.3. Duració total del cicle

Dues mil hores

1.4. Família professional artística

Comunicació gràfica i audiovisual

1.5. Referent Europeu

CINE-5b (Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació)

2. Perfil professional

2.1. Competència general

Elaborar obra original de fotografia a partir d'un encàrrec professional determinat o d'un projecte propi.

Definir les variables formals, funcionals, estètiques i tècniques del projecte de fotografia, planificar el procés i saber-lo realitzar.

Organitzar i desenvolupar les diferents fases del projecte i els controls de qualitat corresponents per garantir un producte fotogràfic d'acord amb els paràmetres professionals exigibles.

2.2. Competències professionals

- Concretar les característiques temàtiques, estilístiques i comunicatives d'un encàrrec fotogràfic a partir de les especificacions donades.
- Seleccionar i analitzar documents i materials de referència del projecte fotogràfic.
- Suggestir idees i proposar diverses solucions fotogràfiques per als treballs assignats.
- Dotar la imatge fotogràfica dels elements persuasius, informatius i/o identificatius adequats als objectius de l'encàrrec.

- Dur a terme l'encàrrec fotogràfic atenent el posterior mitjà i suport de comunicació i dotar-lo dels recursos gràfics comunicatius més eficients.
- Dominar les diferents tècniques i formats fotogràfics en els seus aspectes teòrics i pràctics, i dur-les a terme amb la qualitat exigible a nivell professional.
- Desenvolupar el procés fotogràfic en totes les seves etapes: realització, processat, post-producció i presentació, amb la realització dels controls de qualitat corresponents.
- Conèixer i dominar les tècniques d'arxiu, indexació i recuperació de documents fotogràfics segons els estàndards internacionals.
- Conèixer les especificitats del material i els equips professionals i la seva cura i manteniment.
- Conèixer i complir la normativa que regula l'activitat professional.

3. Context professional

3.1. Àmbit professional

Desenvolupa la seva activitat com a professional autònom i com a treballador per compte d'altri.

Pot col·laborar amb altres professionals transmetent idees o conceptes mitjançant productes fotogràfics destinats a editar-se en diferents mitjans i suports.

Pot exercir en les seves competències com a creador independent o realitzador assalariat en una empresa o equip.

3.2. Sectors productius

Pot exercir la seva professió en l'àmbit públic o privat, en empreses del sector de la comunicació, agències de publicitat, estudis de disseny, de moda, premsa, editorials, TV. En empreses i institucions d'altres sectors que així ho requereixin. Museus i empreses de restauració d'obres d'art, arqueologia, laboratoris forenses, investigació policial, medicina legal, peritatge, etc.

L'orientació laboral d'aquests professionals pot referir-se a:

- Especialista en projectes de comunicació.
- Projectes fotogràfics propis com a activitat artística independent.

3.3. Ocupacions i llocs de feina rellevants

Professional qualificat per exercir els següents llocs de treball i ocupacions:

- Fotoperiodista. Cobertura gràfica de la informació per als diferents mitjans de comunicació.
- Fotògraf o fotògrafa de reportatge social. Documentació d'actes socials i retrats.
- Fotògraf publicitari o fotògrafa publicitària. Treballs per a agències de publicitat, estudis de disseny gràfic i bancs d'imatges.

- Fotògraf o fotògrafa de moda. Encàrrecs de dissenyadors, fabricants, distribuïdors i revistes de moda.
- Fotògraf o fotògrafa d'arquitectura i interiorisme. Treballs editorials, documentació i seguiment d'obra.
- Fotògraf artístic o fotògrafa artística. Realització d'obra pròpia per al circuit comercial de l'art.
- Fotògraf o fotògrafa de jaciments arqueològics.
- Postproducció fotogràfica digital.
- Tècnic especialista de laboratori fotogràfic forense.
- Tècnic especialista de laboratori fotogràfic de conservació i restauració d'obres d'art.
- Tècnic especialista en arxiu fotogràfic i banc d'imatges.

4. Ensenyaments

4.1. Objectius generals del cicle formatiu

- Configurar projectes de fotografia i definir amb eficàcia els seus objectius a partir de la valoració idònia de les especificacions funcionals, tècniques i artístiques de l'encàrrec.
- Dominar els processos bàsics de la realització fotogràfica en els seus aspectes teòrics i pràctics.
- Saber utilitzar les diferents tècniques i estils fotogràfics amb el nivell de qualitat exigible professionalment en els diferents àmbits de la fotografia.
- Resoldre els problemes artístics, funcionals i tècnics que es plantegen en el procés de realització de l'encàrrec fotogràfic.
- Realitzar projectes de fotografia duent a terme totes les seves fases i els controls de qualitat corresponents fins a l'obtenció d'un producte final de qualitat tècnica, artística i comunicativa.
- Desenvolupar mètode, rigor i capacitat de comunicació per a la presentació i defensa d'una idea o projecte davant el client i/o equip de treball.
- Adaptar la proposta fotogràfica al context gràfic en què se situï la proposta comunicativa.
- Interpretar l'evolució de les tendències formals i tècniques que contribueixen a configurar l'estil fotogràfic.
- Iniciar-se en la recerca creativa d'un estil propi amb atenció a la necessària qualitat tècnica i artística de les imatges fotogràfiques.
- Conèixer i dominar les tècniques d'arxiu, indexació i recuperació de documents fotogràfics segons els estàndards internacionals.
- Conèixer amb detall les especificacions tècniques i el manteniment dels materials i equips fotogràfics.
- Adaptar-se, en condicions de competitivitat, als canvis tecnològics i organitzatius del sector.
- Buscar, seleccionar i utilitzar vies d'informació i formació contínua relacionats amb l'exercici professional en el moment actual de la fotografia.

- Comprendre i aplicar el marc legal i normatiu que regula i condiciona l'activitat professional del fotògraf i els seus continguts.
- Valorar i aplicar els principis de l'ètica professional en el desenvolupament de l'activitat professional, la seva gestió i administració.
- Conèixer i utilitzar adequadament les últimes tècniques fotogràfiques així com les tradicionals.
- Dominar l'ús d'una forma adequada del material necessari per a l'activitat.

4.2. Distribució horària dels ensenyaments

Estructura general	Hores presencials	Crèdits ECTS
Mòduls impartits en el centre educatiu	1900	116
Formació pràctica en empreses, estudis o tallers	100	4
TOTAL	2000	120

4.3 Formació en el centre educatiu

4.3.1. Distribució temporal dels mòduls i càrrega lectiva

Mòduls formatius	Primer curs (36 set.)			Segon curs					
				Primer quadrimestre (18 set.)			Segon quadrimestre (18 set.)		
	ECTS	Hores totals	H/set	ECTS	Hores totals	H/set	ECTS	Hores totals	H/set
Fonaments de la representació i l'expressió visual	8	144	4						
Mitjans informàtics	8	144	4						
Llenguatge i tecnologia audiovisual	11	175	5						
Història de la fotografia	4	64	2						
Teoria fotogràfica I	4	64	2						
Tècnica fotogràfica I	8	144	4						
Projectes de fotografia I	15	224	7						
Anglès tècnic I	2	64	2						
Tecnologia digital aplicada a la fotografia				8	144	8			
Teoria fotogràfica II				4	72	4			
Tècnica fotogràfica II				4	72	4			
Projectes de fotografia II				8	144	8			
Anglès tècnic II				2	36	2			
Formació i orientació laboral				4	72	4			
Teoria de la imatge							4	72	4
Projectes de fotografia III							8	144	8
Anglès tècnic III							2	36	2
Projecte integrat de fotografia							12	85	3
Formació pràctica en empreses, estudis o tallers							4	100	
TOTAL	60	1023	30	30	540	30	30	437	17

4.3.2. Objectius, continguts i criteris d'avaluació dels mòduls

1. Fonaments de la representació i l'expressió visual

a) Objectius

1. Analitzar els elements que configuren la representació de l'espai en un suport bidimensional i les interrelacions que s'estableixen entre ells.
2. Utilitzar adequadament els elements i les tècniques pròpies del llenguatge plàstic i visual en la representació gràfica d'imatges.
3. Adequar la representació gràfica als objectius comunicacionals del missatge.
4. Comprendre els fonaments i la teoria del color, la seva importància en els processos de creació artísticoplàstica i utilitzar-los de manera creativa en la representació gràfica de missatges.
5. Analitzar el color i els altres elements del llenguatge plàstic i visual presents en diferents imatges bidimensionals i tridimensionals.
6. Utilitzar les eines i recursos del dibuix en l'elaboració d'esbossos, guions gràfics i story-boards per a la realització de projectes fotogràfics i audiovisuals.
7. Exercitar la capacitat d'invenió i ideació i desenvolupar la sensibilitat estètica i creativa.
8. Augmentar la sensibilitat de l'alumnat respecte a qüestions bàsiques de color, línia, forma i composició.
9. Catalogar i manejar amb fluïdesa els aspectes que determinen la coherència formal entre diferents imatges o conjunts comunicatius més complexos.
10. Manejar amb fluïdesa les diferents tècniques d'aplicació del color, amb especial èmfasi en els sistemes de color digitals.

b) Continguts

1. Configuració de l'espai bidimensional. Elements formals, expressius i simbòlics del llenguatge plàstic i visual.
2. Forma i estructura. Elements proporcionals.
3. Forma i composició en l'expressió bidimensional.
4. Fonaments i teoria de la llum i el color.
5. Valors expressius i simbòlics del color.
6. Interacció del color en la representació creativa.
7. Instruments, tècniques i materials.
8. Característiques formals i funcionals del dibuix per a la planificació del producte fotogràfic i audiovisual. Esbossos, story-boards.
9. Sistemes digitals de dibuix i aplicació del color.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Representar imatges d'acord amb les tècniques i procediments gràfics idonis.
2. Analitzar, estructurar i representar l'espai compositiu d'una imatge a partir d'un plantejament previ.
3. Utilitzar adequadament la metodologia i els diferents materials i tècniques del dibuix en la representació gràfica de formes de la realitat o de la pròpia inventiva.
4. Explorar amb iniciativa i sensibilitat les possibilitats expressives del dibuix, del color i la composició i usar-les de manera creativa en la realització d'imatges.

5. Utilitzar el color amb intencionalitat significativa i estètica en la representació gràfica d'idees i missatges.
6. Realitzar esbossos i story-boards adequats a les especificacions de projectes audiovisuals i fotogràfics.
7. Valorar argumentant els aspectes formals, estètics i simbòlics en una representació visual determinada.
8. Utilitzar d'una manera adient els sistemes digitals de dibuix i aplicació del color.
9. Elaborar imatges que resolguin adequadament els problemes comunicatius plantejats.

II. Teoria de la imatge

a) Objectius

1. Identificar, valorar i interpretar imatges aplicant diferents models d'anàlisi.
2. Conèixer els principis teòrics de la percepció visual.
3. Interpretar els codis significatius de la imatge.
4. Identificar i valorar la funció expressiva de la imatge en el seu context.
5. Identificar i analitzar les estratègies de comunicació a la imatge.
6. Conèixer els diferents àmbits i entorns de producció de la imatge fixa i en moviment.
7. Diferenciar els diversos models d'anàlisi de la imatge, identificant els seus aspectes complementaris i contradictoris.
8. Catalogar els conceptes bàsics utilitzats per les diferents escoles d'interpretació de la imatge.
9. Identificar els autors i les autores i les obres de referència dels diversos corrents metodològics.

b) Continguts

1. La representació i els elements morfològics, dinàmics i mesurables de la imatge.
2. Identificació, anàlisi i valoració de la imatge.
3. Sintaxi visual.
4. La visualització de la realitat. Teories perceptives.
5. El signe: expressió i contingut. Denotació i connotació.
6. Tipus de signes. Propietats i convencions. Els signes i els seus valors significatius.
7. La comunicació visual. El procés comunicatiu.
8. Models d'anàlisi: formalisme, iconologia, psicologia, sociologia, semiòtica ...

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Identificar els elements morfològics i sintàctics d'imatges donades.
2. Analitzar imatges d'acord als continguts expressius del llenguatge visual utilitzat i el seu significat.
3. Elaborar propostes de representació gràfica per als conceptes i principis fonamentals de la percepció visual.
4. Proposar solucions gràfiques adequades a problemes de comunicació i valorar-les de manera argumentada.
5. Elaborar estratègies de comunicació visual per transmetre idees i missatges propis o assignats i explicar-les de manera argumentada.
6. Utilitzar amb propietat el vocabulari bàsic de l'assignatura.

7. Diferenciar els autors i les autores, els models d'anàlisi i els conceptes utilitzats per les diferents escoles.
8. Analitzar imatges pròpies i alienes i avaluar-les, prenent com a referència els conceptes estudiats.
9. Argumentar les seves anàlisis amb ordre, correcció ortogràfica, claredat en l'exposició i coherència interna.

III. Mitjans informàtics

a) Objectius

1. Analitzar l'evolució dels mitjans informàtics en la societat actual i la presència de les noves tecnologies en la realització i edició de la imatge animada.
2. Conèixer els fonaments informàtics, la relació maquinari i programari i comprendre les seves característiques i funcions.
3. Comprendre i aplicar els conceptes fonamentals de la imatge digital vectorial i la imatge bitmap, el tractament de la tipografia digital, sistemes de color i formats adequats a cada necessitat.
4. Digitalitzar imatges, emmagatzemar i convertir a formats adequats.
5. Conèixer i utilitzar les aplicacions dels programes informàtics específics de disseny.
6. Utilitzar els mitjans informàtics com a instruments d'ideació, gestió i comunicació del propi treball.

b) Continguts

1. Evolució de la informàtica i Internet. La societat de la informació. Programari lliure.
2. Sistemes operatius. Ordinador, perifèrics i xarxes, cloud computing.
3. Sistemes de colors, digitalització, vectorització, OCR. Tipografia digital.
4. Comunicació entre diferents entorns. Importació i exportació d'arxius.
5. La imatge vectorial. Programari de creació. L'àrea de treball. Eines de dibuix.
6. Organització d'objectes: capes, agrupaments, màscares, estils.
7. La imatge bitmap. Programari de creació, tractament i gestió d'imatges bitmap i fotografia digital. Eines de dibuix.
8. Fotografia digital. Preparació dels fitxers per distribució i sortida.
9. Tipus d'arxius per a la distribució i sortida. Organització de la informació.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Valorar de manera argumentada l'evolució tecnològica i la importància de les noves tecnologies en els processos productius, industrials i artístics i específicament en l'exercici professional de la il·lustració i el disseny gràfic en els seus diferents àmbits.
2. Identificar els components físics i lògics d'un sistema informàtic.
3. Comprendre i utilitzar adequadament els diversos tipus de formats gràfics per a aplicacions gràfiques i multimèdia i les diferents possibilitats d'organitzar la informació.
4. Preparar els formats, resolució i mida per a treballar en aplicacions gràfiques i multimèdia.

5. Diferenciar els formats d'imatge digital vectorial i bitmap i comprendre les seves característiques fonamentals.
6. Emprar amb destresa les eines d'il·lustració vectorial i bitmap.
7. Seleccionar i utilitzar correctament els materials i equips informàtics en el desenvolupament del propi treball tant en el procés creatiu i projectual com en la comunicació.

IV. Història de la fotografia

a) Objectius

1. Comprendre el llenguatge i les particularitats de la fotografia i d'altres mitjans de comunicació gràfica i visual.
2. Conèixer els orígens i l'evolució de la fotografia en relació amb el context històric-artístic.
3. Comprendre l'evolució històrica, tècnica i formal de la fotografia, i identificar les principals tendències, autors i obres.
4. Analitzar i valorar les obres fotogràfiques en la seva dimensió artística, comunicativa i expressiva.
5. Demostrar interès i sensibilitat sobre les imatges fotogràfiques que es realitzen en l'actualitat.

b) Continguts

1. Orígens i expansió de la fotografia. La seva relació amb altres manifestacions artístiques.
2. Els gèneres fotogràfics i la seva evolució. La fotografia en relació al context històric-artístic.
3. Recorregut per l'evolució històrica, tècnica i estètica de la fotografia. Manifestacions més significatives. Tendències, estils i autors més rellevants.
4. La fotografia en els mitjans de comunicació. Influència i aplicacions tecnològiques.
5. Tendències i realitzacions actuals.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Analitzar i interpretar les variables formals, estilístiques i tècniques de les imatges fotogràfiques en relació amb el context històric-artístic en què es produeixen.
2. Identificar les manifestacions, estils, autors significatius i les seves aportacions i innovacions més rellevants en el context de l'especialitat.
3. Explicar raonadament l'evolució tècnica i formal de la fotografia, en relació amb el context històric i cultural, utilitzant adequadament la terminologia específica.
4. Valorar críticament les fotografies sobre la base del coneixement històric i en relació a les seves característiques tècniques i formals.

V. Teoria fotogràfica

a) Objectius

1. Comprendre i analitzar els fonaments del llenguatge fotogràfic i aplicar-los en la valoració argumentada d'imatges fotogràfiques.
2. Emetre un judici crític argumentat sobre el seu propi treball fotogràfic i el d'autors reconeguts i autores reconegudes.

3. Estudiar textos cabdals de la teoria fotogràfica i les seves relacions amb la praxi de la fotografia.
4. Analitzar les diverses tècniques fotogràfiques com condicionants del significat, l'expressivitat i l'estètica de les fotografies.
5. Valorar els coneixements aportats pel mòdul i utilitzar-los en el propi procés de creació i realització de treballs professionals.

b) Continguts

1. La imatge fotogràfica. Concepte i evolució de les teories fotogràfiques.
2. Els contextos de la imatge, els seus usos i funcions.
3. El valor del referent. La classificació en gèneres.
4. Els elements de representació espacial en la fotografia.
5. La representació del temps i el moviment.
6. La llum a la fotografia. Il·luminació natural i artificial: criteris estètics i funcionals.
7. El color en fotografia. Evolució i usos expressius.
8. La fotografia i altres mitjans d'expressió: arts plàstiques, cinema, literatura ...
9. Fotografia i document.
10. Teories estètiques i artístiques.
11. Conceptes artístics contemporanis. Interaccions amb la fotografia.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Analitzar imatges fotogràfiques utilitzant i relacionant adequadament els conceptes del mòdul.
2. Desenvolupar estratègies d'anàlisi de fotografies sobre la base dels coneixements aportats pel mòdul i el mateix criteri.
3. Analitzar i interpretar raonadament textos cabdals de la teoria de la fotografia.
4. Valorar críticament el lloc de la fotografia en el món de la comunicació i els usos que se'n fa.
5. Emetre un judici crític argumentat sobre fotografies pròpies i alienes tenint en compte els aspectes tècnics, comunicacionals i artístics.

VI. Tècnica fotogràfica

a) Objectius

1. Dominar la terminologia específica del medi.
2. Estudiar el fet fotogràfic des d'aspectes científics i mecànics.
3. Analitzar la base científica i tecnològica de la fotografia.
4. Conèixer les especificacions i característiques tècniques dels materials i equips fotogràfics.
5. Desenvolupar procediments operatius de control tècnic.
6. Conèixer les tecnologies aplicades a la reproducció i impressió de la imatge fotogràfica.
7. Aplicar els continguts propis de l'especialitat en una gran diversitat d'exercicis específics.
8. Manejar i utilitzar equips fotogràfics des de la realització de la presa fins a l'edició de la imatge.
9. Processar imatges mitjançant diferents tècniques.

10. Conèixer en la teoria i en la pràctica els diversos sistemes d'il·luminació i exercitar-se en la realització de fotografies en tot tipus de condicions d'il·luminació.
11. Conèixer les peculiaritats tècniques i artístiques dels gèneres fotogràfics i aplicar-les en exercicis pràctics.

b) Continguts

1. Principis físics. La Llum i l'òptica.
2. Lleis que intervenen directament en el fet fotogràfic.
3. Les càmeres i equips fotogràfics. Tipus i aplicacions. Especificacions tècniques, utilització i manteniment.
4. Fotometria.
5. Sistemes, equips i tècniques d'il·luminació.
6. El control tècnic en la presa.
7. El processat fotogràfic fotoquímic i digital. Tècniques i equips. Retoc i manipulació.
8. Gestió i tractaments especials de B/N i color.
9. La materialització de la imatge fotogràfica, la seva reproducció i edició. Tecnologies de reproducció i impressió. Sistemes Computer to Print, Computer to Plate, Computer to Film.
10. Condicionaments tècnics, artístics i comunicatius de la pràctica fotogràfica en els diferents gèneres.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Comprendre i utilitzar adequadament la terminologia i els conceptes tècnics de la fotografia.
2. Comprendre el maneig de les càmeres i els equips fotogràfics.
3. Dominar les tècniques de processament de la imatge fotogràfica i les seves fases.
4. Dur a terme adequadament el control de qualitat de la reproducció de la imatge i del color.
5. Resoldre exercicis pràctics de fotografia fotoquímica i digital realitzant correctament tot el procés fins a la materialització d'imatges de la qualitat tècnica exigible a nivell professional.
6. Manejar amb destresa càmeres i equips fotogràfics.
7. Processar correctament imatges mitjançant diferents tècniques i realitzar l'adequat tractament del B/N i el color.
8. Seleccionar i dur a terme el sistema d'il·luminació que millor correspongui a les especificacions tècniques, comunicatives i artístiques d'exercicis pràctics de l'especialitat.
9. Donat un exercici específic de fotografia, identificar les peculiaritats tècniques i artístiques del gènere al qual pertany, seleccionar l'equip i processament més adequat i fer-ho correctament en totes les seves fases.

VII. Llenguatge i tecnologia audiovisual

a) Objectius

1. Dominar la tècnica i tecnologia dels mitjans audiovisuals.
2. Conèixer l'evolució històrica i el llenguatge de la imatge en moviment.

3. Elaborar guions literaris i gràfics.
4. Realitzar productes audiovisuals en totes les seves fases.

b) Continguts

1. Control tècnic dels equips de presa i de postproducció.
2. El guió. La narrativa visual.
3. Els elements del llenguatge audiovisual.
4. L'ordenació de l'espai representat.
5. L'ordenació del temps representat.
6. El muntatge.
7. L'elaboració del producte audiovisual. Producció i postproducció.
8. Escenografia, actors i il·luminació.
9. El so.
10. Els gèneres i els productes audiovisuals.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Comprendre i utilitzar correctament la terminologia i els conceptes tècnics del mitjà audiovisual.
2. Manejar els equips i les tècniques audiovisuals amb destresa i precisió.
3. Utilitzar adequadament els mecanismes i recursos expressius del mitjà audiovisual.
4. Realitzar correctament guions gràfics i literaris per peces audiovisuals.
5. Realitzar audiovisuals portant a terme els controls de qualitat corresponents a cada fase del procés.
6. Valorar argumentadament imatges audiovisuals sobre la base dels coneixements aportats pel mòdul, al seu propi criteri i sensibilitat.

VIII. Projectes de fotografia

a) Objectius

1. Conèixer i saber utilitzar els materials, equips i tècniques que intervenen en el procés fotogràfic.
2. Realitzar projectes fotogràfics de qualitat tècnica i artística dins dels diferents àmbits de la fotografia.
3. Transmetre idees i comunicar missatges a través de la representació fotogràfica.
4. Desenvolupar la capacitat de comunicació gràfica, la creativitat i expressivitat personals.
5. Desenvolupar l'autonomia en l'aprenentatge i en l'ús de les metodologies de treball més adequades a la solució de problemes.
6. Analitzar projectes fotogràfics en les seves variables tècniques, artístiques i comunicatives i emetre una valoració crítica fonamentada.
7. Dominar les noves tecnologies pròpies de l'especialitat.
8. Conèixer i dominar les tècniques d'arxiu, indexació i recuperació de documents fotogràfics segons els estàndards internacionals.
9. Desenvolupar actituds de col·laboració que possibilitin i optimitzin el treball en equip.
10. Conèixer la normativa específica d'aplicació a l'especialitat.

11. Conèixer i saber utilitzar els materials, equips i tècniques que intervenen en els processos fotogràfics tradicionals.
12. Analitzar l'aportació dels diferents processos al treball personal del fotògraf.
13. Transmetre idees i missatges a través de les característiques especials de cada procés.
14. Processar imatges a través de processos tradicionals.

b) Continguts

1. El projecte fotogràfic. Metodologia.
2. La presa fotogràfica: variables de control tècnic i expressiu.
3. El mesurament de la llum i determinació de l'exposició.
4. La il·luminació natural i artificial. Llum contínua i flash. Filtratge i polarització.
5. La càmera tècnica.
6. Gestió d'arxius. Metadades. Tècniques d'arxiu, indexació i recuperació de documents fotogràfics.
7. Revelat del negatiu digital. Tècniques d'ajust tonal i tractament d'imatge.
8. Procediments de retoc. Correcció de color.
9. Control de la perspectiva i la forma de la imatge.
10. L'edició. Selecció i organització d'imatges.
11. L'acabat i la presentació. Muntatge i exhibició.
12. Els àmbits de la fotografia: reportatge, publicitat i art. Gèneres.
13. Normativa d'aplicació a l'especialitat.
14. La memòria i la comunicació del projecte.
15. La càmera i l'òptica fotogràfica. Diferents formats i tipus. El seu paper en el projecte fotogràfic.
16. Presa i processat de la imatge en suport argèntic modern.
17. La fotografia química. Negatiu i positiu del segle XIX al segle XXI.
18. Peculiaritats comuns dels processos tradicionals. Ús de càmeres. Obtenció del negatiu. Positivat per contacte. Conservació.
19. Emulsions a base de sals de plata: Paper salat, albúmina.
20. Emulsions a base de sals de ferro: cianotípia, kallitípia.
21. Emulsions nobles a base de sals de ferro: platinotípia, paladiotípia.
22. Emulsions pigmentàries: Goma bicromatada, carbó.
23. Processos fotomecànics: fotograt, fototípia, wodoxburytipia, altres.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Manejar els equips fotogràfics i processar les imatges amb domini tècnic.
2. Adequar les solucions tècniques, formals i expressives a les especificacions temàtiques i comunicatives de projecte.
3. Organitzar, planificar i portar a terme els treballs fotogràfics amb el nivell de qualitat exigible professionalment.
4. Desenvolupar projectes, individuals i en equip, en totes les seves fases, fins a l'obtenció d'un producte fotogràfic de qualitat artística, tècnica i comunicativa.
5. Seleccionar i organitzar adequadament els elements, materials i humans, que seran fotografiats.
6. Dotar la fotografia d'elements persuasius, informatius i/o identificatius que transmetin idees i missatges d'acord als objectius comunicacionals del projecte.

7. Realitzar imatges temàtica i estilísticament d'acord a l'àmbit professional i al gènere de què es tracti.
8. Demostrar autonomia en la planificació i realització del treball fotogràfic.
9. Presentar i defensar fonamentadament les pròpies idees i el treball realitzat, i emetre una valoració argumentada del mateix.
10. Utilitzar amb destresa la tecnologia pròpia de l'especialitat tant en la realització com en la comunicació del projecte.
11. Atenir en els projectes a la normativa vinculada a l'exercici professional com ara la relativa al dret a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge.
12. Realitzar i produir imatges tenint en compte els diferents acabats de cada procés.
13. Justificar els diferents processos per obtenir un resultat final adequat.
14. Controlar els processos amb seguretat i neteja en el laboratori i taller.

IX. Projecte integrat

a) Objectius

1. Proposar i materialitzar un projecte de fotografia, propi o encarregat, de qualitat tècnica, artística i comunicacional.
2. Realitzar el projecte portant a terme totes les etapes i controls de qualitat corresponents.
3. Desenvolupar, mitjançant la projectació i realització d'un projecte original de fotografia les destreses professionals de la seva especialitat.
4. Augmentar l'autonomia de l'alumnat.

b) Continguts

1. La creació i realització del projecte de fotografia. Metodologia. Etapes. Especificacions. Condicionants. Documentació gràfica.
2. Materialització del projecte de fotografia fins l'obtenció del producte acabat. Verificació del control de qualitat en les diferents etapes.
3. La comunicació, presentació i defensa del projecte.
4. Elaboració de la proposta de projecte integrat de fotografia.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Realitzar un projecte de fotografia que compleixi amb el nivell tècnic, artístic i comunicacional exigible en l'àmbit professional.
2. Utilitzar una metodologia projectual adequada als condicionants i especificacions de l'encàrrec o de la seva pròpia proposta.
3. Realitzar el control de qualitat del projecte en els seus aspectes formals, expressius, tècnics, tecnològics i funcionals.
4. Presentar adequadament el projecte i emetre una valoració personal tècnica, artística i funcional utilitzant correctament els conceptes i terminologia propis del seu àmbit professional.

L'assignatura Projecte integrat de fotografia serà avaluada per un tribunal format per cinc professors o professores, el president o presidenta del qual serà el professor o professora de l'assignatura. Cada alumne tindrà, a més, un professor tutor o professora tutora. En el tribunal les persones encarregades de la tutoria no podran avaluar els projectes dels quals han estat tutors o tutores.

X. Formació i orientació laboral

a) Objectius

1. Analitzar i interpretar el marc legal del treball i conèixer els drets i obligacions que es deriven de les relacions laborals.
2. Conèixer els requisits i condicionants legals per organitzar i gestionar una petita o mitjana empresa, considerant els factors de producció, jurídics, mercantils i sociolaborals.
3. Identificar les diferents vies d'accés al mercat de treball i a la formació permanent, així com conèixer els organismes institucionals, nacionals i comunitaris dedicats a aquestes finalitats.
4. Comprendre i aplicar les normes sobre seguretat i higiene laboral i desenvolupar sensibilitat cap a la protecció al medi ambient, com a factors determinants de la qualitat de vida.

b) Continguts

1. El marc jurídic de les relacions laborals. Estatut dels treballadors i regulació específica. Prestacions de la Seguretat Social i desocupació.
2. Sistemes d'accés al món laboral. El mercat de treball: estructura. Tècniques i organismes que faciliten la inserció laboral. Iniciatives per al treball per compte propi. La formació permanent.
3. L'empresa. Diferents models jurídics d'empreses i característiques. Organització, administració i gestió. Obligacions jurídiques i fiscals.
4. Conceptes bàsics de màrqueting. L'organització de la producció, comercialització i distribució a l'empresa. Mètodes d'anàlisi de costos i el control de la qualitat.
5. El contracte. Modalitats de contracte de treball. Drets i deures derivats de la relació laboral. Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball.
6. La figura empresarial individual. Tràmits per a l'inici de l'activitat empresarial. Pressupostos, taxacions i facturació de treballs.
7. Els drets de propietat intel·lectual i industrial. Registre de la propietat intel·lectual. Entitats de gestió: copyright i copyleft. Propietat industrial: els models i dibuixos industrials i artístics. Registre i procediment registral.
8. Els signes distintius: marca, rètol i nom comercial. Transmissibilitat.
9. Mesures de seguretat i higiene en el treball aplicables a la professió.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Analitzar la legislació i normativa vigent d'aplicació al món laboral i a la regulació empresarial en què s'integra aquesta especialitat professional.
2. Identificar les fonts i vies d'accés a l'ocupació i a la formació permanent directament relacionades amb la professió.
3. Saber dur a terme l'activitat empresarial tant en l'àmbit individual com societari.
4. Redactar el pla de creació i organització d'un taller artístic i/o d'una petita o mitjana empresa en què es considerin els aspectes jurídics i sociolaborals corresponents, els recursos materials i humans necessaris, les accions de màrqueting, comercialització i distribució dels productes i els mecanismes de seguretat laboral, ambiental i de prevenció de riscos exigits per iniciar el seu funcionament.
5. Realitzar correctament contractes i emetre factures.

6. Conèixer les normes sobre seguretat i salut en el treball i les diferents tècniques de prevenció de riscos laborals.
7. Conèixer, identificar i aplicar la legislació sobre drets d'autoria i registre de propietat intel·lectual i industrial.

XI. Anglès tècnic

a) Objectius

1. Comprendre i emetre missatges orals amb precisió i cert grau de fluïdesa, participant activament en intercanvis d'informació en l'entorn professional i quotidià.
2. Comprendre textos escrits complexos i funcionals en l'entorn professional i quotidià, identificant i interpretant els recursos lingüístics utilitzats.
3. Produir textos complexos i funcionals en l'entorn professional i quotidià, organitzant el seu contingut i utilitzant un estil d'acord a la funcionalitat dels textos.
4. Conèixer els aspectes socioculturals propis dels països de parla anglesa, analitzant i interpretant els usos i actituds més comuns en les relacions professionals i personals.

b) Continguts

1. Comprensió oral, producció parlada i interacció:
 - Comprensió del significat general i específic de missatges orals emesos en llengua estàndard dins el context professional propi del cicle i d'entorns quotidians.
 - Producció oral correcta i fluïda de textos específics relacionats amb l'entorn professional propi del cicle i amb temes quotidians concrets i abstractes.
 - Participació activa en converses espontànies i simulades amb missatges específics relacionats tant amb l'entorn professional propi del cicle com amb temes quotidians concrets i abstractes.
 - Ús d'estratègies de comunicació per iniciar, mantindre i concloure un diàleg.
 - Identificació de registres amb més o menys grau de formalitat en funció de la intenció comunicativa i el context de comunicació.
2. Comprensió lectora i expressió escrita:
 - Identificació i comprensió del tema principal i idees secundàries en textos complexos i funcionals escrits sobre temes professionals o d'interès general.
 - Identificació de la finalitat comunicativa d'un text complex i funcional, de les seccions que el componen, i de l'organització i seqüenciació de la informació.
 - Producció de textos escrits complexos sobre temes d'interès general, professional, o referits a continguts d'altres mòduls del cicle.
 - Ús d'elements organitzatius de cohesió i coherència per expressar amb claredat la relació entre idees i la funcionalitat del text.
 - Identificació i ús del registre adequat a la funcionalitat del text.
3. Coneixement de la llengua:
 - Coneixement i ús d'estructures gramaticals complexes i funcions adequades que possibilitin una comunicació efectiva en l'àmbit laboral i professional.

- Camps semàntics relacionats amb l'entorn professional, amb altres matèries de currículum, i amb temes d'interès general.
 - Coneixement, percepció i producció de trets fonètic-fonològics comuns de la llengua anglesa en les seves varietats més esteses.
 - Reconeixement dels trets diferencials en l'ús de la llengua: el llenguatge formal i informal, parlat i escrit. Els registres.
 - Estratègies d'aprenentatge. Estratègies de comunicació.
4. Aspectes socioculturals en l'entorn professional i personal:
- - Valoració, respecte, i ús de les normes socioculturals i protocol·làries en les relacions laborals i quotidianes característiques del país on es parla l'idioma.
 - - Reconeixement de la llengua estrangera per aprofundir en coneixements que resultin d'interès al llarg de la vida personal i professional.
 - - Interès per la bona presentació dels textos escrits tant en suport paper com digital, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

- 1 Comprendre i interpretar el significat general i específic, la idea principal i intenció comunicativa de textos orals i escrits en un entorn professional i personal.
- 2 Produir textos orals i escrits específics i detallats amb diferents intencions comunicatives.
- 3 Participar activament en converses simulades i espontànies adaptant-se a les característiques de la situació i a la finalitat comunicativa.
- 4 Aplicar actituds i comportaments professionals i personals en situacions de comunicació, valorant les relacions i normes socioculturals i protocol·làries pròpies del país de la llengua estrangera.

XII. Tecnologia digital aplicada a la fotografia

a) Objectius

1. Introduir l'alumnat als diferents formats i plataformes de destí per a la producció multimèdia.
2. Conèixer i utilitzar les aplicacions dels programes informàtics específics de fotografia.
3. Conèixer les possibilitats tecnològiques a nivell de hardware i software més adients dins del sector de la comunicació gràfica i audiovisual.
4. Utilitzar els mitjans informàtics com a instruments d'ideació, gestió i comunicació del propi treball.

b) Continguts

1. Software multimèdia.
2. Plataformes de destí.
3. Comunicació entre diferents entorns. Importació i exportació d'arxius.
4. Preparar els formats, resolució i grandària per treballar en aplicacions gràfiques i multimèdia.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Utilitzar correctament el material i els equips informàtics.

2. Utilitzar l'ordinador com a tècnica d'aplicació en el procés creatiu i productiu i com a instrument de comunicació i gestió.
3. Conèixer els recursos disponibles a internet mes adients per al sector de la comunicació gràfica i audiovisual.
4. Resoldre problemes artístics i tècnics que és plantegen durant el procés de realització.
5. Desenvolupar les capacitats d'autoaprenentatge i transferència de coneixements.

4.4. Fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers

1. La fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers té com a objectius els següents:
 - 1r Completar la formació acadèmica de l'alumnat mitjançant la integració en les rutines diàries de treball d'una empresa de comunicació gràfica, o estudi de fotografia i la realització de les funcions professionals corresponents al seu nivell formatiu.
 - 2n Facilitar la presa de contacte de l'alumnat amb el món del treball i la incorporació al sistema de relacions socials, laborals i tècniques de l'empresa.
 - 3r Contrastar els coneixements, formació i capacitat adquirits en el centre educatiu amb la realitat empresarial i laboral del sector.
 - 4t Permetre a l'alumnat que, a través del contacte amb l'empresa, incorpori a la seva formació els coneixements sobre la pròpia especialitat, la situació i relacions del mercat, les tendències artístiques i culturals, l'organització i coordinació del treball, la gestió empresarial, les relacions sociolaborals en l'empresa, etc. necessaris per a l'inici de l'activitat laboral.
 - 5è Adquirir els coneixements tècnics d'estris, eines, materials i maquinària que, per la seva especialització, cost o novetat, no estan a l'abast del centre educatiu.
 - 6è Participar de manera activa en les fases del procés de producció i edició fotogràfica sota les orientacions de la persona encarregada de la tutoria o la coordinació corresponent.
 - 7è Aplicar els coneixements, habilitats i destreses adquirits durant el període de formació teòrica i pràctica impartida en el centre educatiu.
2. El seguiment i l'avaluació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers correspondrà al tutor o tutora de pràctiques designat pel centre educatiu qui prendrà en consideració el grau de compliment dels objectius i la valoració que realitzi l'empresa.

ANNEX 3

Tècnic Superior d'arts plàstiques i disseny en Il·lustració.(grau superior)

1. Identificació del títol

1.1. Denominació

Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Il·lustració

1.2. Nivell

Grau superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny

1.3. Durada total del cicle

Dues mil hores

1.4. Família professional artística

Comunicació gràfica i audiovisual

1.5. Referent Europeu

CINE-5b (Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació)

2. Perfil professional

2.1. Competència general

Elaborar obra original d'il·lustració de qualitat formal i funcional a partir d'un projecte propi o d'un encàrrec professional determinat.

Planificar la realització del projecte mitjançant la definició dels recursos expressius, formals, funcionals, estètics i tècnics més adequats.

Desenvolupar les diferents fases del projecte i els controls de qualitat corresponents per obtenir un producte final que compleixi amb els objectius gràfics, comunicatius i expressius exigibles a nivell professional.

2.2. Competències professionals

- Identificar els aspectes artístics, formals, funcionals i tècnics d'un projecte d'il·lustració així, com és el cas, els elements persuasius, informatius i identificatius més adequats a les especificacions de l'encàrrec.
- Planificar i elaborar projectes d'il·lustració atenent les especificacions narratives i tècniques prèviament determinades.
- Seleccionar, analitzar i arxivar la documentació i el material gràfic de referència per a la realització del projecte d'il·lustració.
- Seleccionar i utilitzar amb destresa les tècniques o estils artístics més adequats per donar solució gràfica als objectius comunicatius i expressius del projecte.
- Realitzar el projecte il·lustratiu atenent les particularitats del mitjà gràfic en què s'incorpori.

- Establir els controls de qualitat corresponents a cada fase del procés projectual.
- Elaborar els originals atenent les particularitats dels posteriors processos de reproducció i saber realitzar el seguiment i el control de qualitat corresponent.
- Coordinar de manera eficaç la feina que es derivi o generi a partir d'aquestes responsabilitats.
- Conèixer i complir la normativa específica que regula les realitzacions de l'activitat professional.

3. Context professional

3.1. Àmbit professional

Desenvolupa la seva activitat com a professional independent realitzant il·lustracions de diferents gèneres i àmbits, que expressin idees o conceptes, destinades a la seva edició.

Desenvolupa la seva professió com a dibuixant i especialista dependent d'una empresa o institució.

Col·labora amb altres professionals en la ideació, interpretació i realització d'il·lustracions amb diferents tècniques i estils artístics.

3.2. Sectors productius

Exerceix la seva professió en el sector públic o privat, en empreses relacionades amb la comunicació i la il·lustració: agències de publicitat, editorials i estudis de disseny, premsa, televisió o en altres institucions o empreses que així ho requereixin.

Realitza projectes propis com a activitat artística independent.

3.3. Ocupacions i llocs de feina rellevants

Professional qualificat per exercir els següents llocs de treball i ocupacions:

Especialista en il·lustració / dibuixant integrat en equips de comunicació visual, disseny gràfic, publicitat i mitjans audiovisuals.

Realització d'il·lustracions i organització i supervisió de la producció.

Creació i/o realització d'il·lustracions originals per diferents àmbits: ciència, tècnica, arquitectura, interiorisme, moda, publicitat, disseny gràfic, productes, editorial, premsa.

Creació i/o realització de projectes de llibres interactius i desplegable (pop-ups) en tres dimensions.

Anàlisi de propostes i realització de la recerca documental i gràfica per a projectes d'il·lustració en els seus diferents àmbits.

Realització i gestió d'activitats culturals, educatives i divulgatives relacionades amb la il·lustració.

4. Ensenyaments

4.1. Objectius generals del cicle formatiu

- Realitzar il·lustracions amb el nivell de qualitat tècnica, comunicativa i artística exigible a nivell professional.

- Configurar projectes d'il·lustració partint de la valoració idònia de les particularitats comunicacionals, tècniques i artístiques de l'encàrrec i definir adequadament els objectius del projecte.
- Dominar les diferents tècniques d'expressió gràfica i seleccionar les més adients a les especificacions temàtiques, comunicatives i artístiques de l'encàrrec.
- Adaptar les solucions gràfiques al context en què se situï la proposta comunicativa.
- Interpretar l'evolució de les tendències formals i tècniques que contribueixen a configurar l'estil i iniciar-se en la recerca d'un estil personal de la qualitat exigible a nivell professional.
- Valorar, planificar i gestionar l'elaboració del projecte en les diferents fases del seu procés per optimitzar recursos.
- Buscar, seleccionar i interpretar les fonts documentals i de referència per a la realització d'il·lustracions.
- Desenvolupar mètode, rigor i capacitat de comunicació per a la presentació i defensa d'una idea o un projecte d'il·lustració.
- Conèixer les especificacions tècniques del material i dels processos de reproducció i edició d'il·lustracions i saber-les gestionar per garantir la qualitat final del producte.
- Adaptar-se en condicions de competitivitat als canvis tecnològics i organitzatius del sector.
- Buscar, seleccionar i utilitzar fonts d'informació i formació contínua relacionades amb l'exercici professional.
- Comprendre i aplicar el marc legal i normatiu que regula i condiona l'activitat professional.
- Valorar i aplicar els principis de l'ètica professional en el desenvolupament de l'activitat professional, en la seva gestió i administració.
- Emprar el dibuix com a eina d'exploració, expressió i comunicació, en el marc del procés projectual.
- Augmentar la versatilitat en l'ús de llenguatges gràfics diferenciats (de la representació realista a la estilització).
- Desenvolupar la capacitat per a establir comunicacions mitjançant l'expressió gràfica.
- Desenvolupar un llenguatge gràfic propi.
- Relacionar les opcions estètiques emprades amb altres elements propis del disseny gràfic, com la tipografia, el suport o el format.
- Revisar i aprofundir en els aspectes bàsics del dibuix (gestualitat, expressions, representació espacial, sensibilitat de la línia ...) i les tècniques més habituals.
- Augmentar la velocitat de resolució, fins fer-la coincidir amb els terminis habituals en el mercat.
- Diferenciar i resoldre les necessitats pròpies dels diferents tipus d'il·lustració.
- Assimilar les diferents tendències estilístiques, sense prejudicis apriorístics.
- Practicar contínuament les destreses de dibuix.
- Exigir-se qualitat gràfica i estètica en els treballs, incrementant les capacitats per a l'autocrítica i una visió el més objectiva possible de la feina.

4.2. Distribució horària dels ensenyaments

<i>Estructura general</i>	<i>Hores presencials</i>	<i>Crèdits ECTS</i>
Mòduls impartits en el centre educatiu	1900	116
Fase de Formació pràctica en empreses, estudis o tallers	100	4
TOTAL	2000	120

4.3 Formació en el centre educatiu

4.3.1. Distribució temporal dels mòduls i càrrega lectiva

Mòduls formatius	Primer curs (36 set.)			Segon curs					
				Primer quadrimestre (18 setmanes)			Segon quadrimestre (18 setmanes)		
	ECTS	Hores totals	H/set	ECTS	Hores totals	H/set	ECTS	Hores totals	H/set
Fonaments de la representació i l'expressió visual	8	144	4						
Mitjans informàtics	8	144	4						
Història de la il·lustració	4	64	2						
Representació espacial aplicada I	8	144	4						
Tècniques d'expressió gràfica	11	160	5						
Dibuix aplicat a la il·lustració I	11	160	5						
Projectes d'il·lustració I	8	144	4						
Anglès tècnic I	2	64	2						
Tecnologia digital aplicada a la il·lustració				4	72	4			
Dibuix aplicat a la il·lustració II				6	108	6			
Projectes d'il·lustració II				6	108	6			
Representació espacial aplicada II				4	72	4			
Tècniques gràfiques tradicionals				4	72	4			
Anglès tècnic II				2	36	2			
Formació i orientació laboral				4	72	4			
Teoria de la imatge							4	72	4
Producció gràfica industrial							4	72	4
Fotografia							4	72	4
Anglès tècnic III							2	36	2
Projecte integrat d'il·lustració							12	84	3
Formació pràctica en empreses, estudis o tallers							4	100	
TOTAL	60	1024	30	30	540	30	30	436	17

4.3.2. Objectius, continguts i criteris d'avaluació dels mòduls

I. Fonaments de la representació i l'expressió visual

a) Objectius

1. Analitzar els elements que configuren la representació de l'espai en un suport bidimensional i les interrelacions que s'estableixen entre ells.
2. Utilitzar adequadament els elements i les tècniques pròpies del llenguatge plàstic i visual en la representació gràfica d'imatges.
3. Adequar la representació gràfica als objectius comunicacionals del missatge.
4. Comprendre els fonaments i la teoria del color, la seva importància en els processos de creació artísticoplàstica i utilitzar-los de manera creativa en la representació gràfica de missatges.
5. Analitzar el color i els altres elements del llenguatge plàstic i visual presents en diferents imatges bidimensionals i tridimensionals.
6. Exercitar la capacitat d'invenió i ideació i desenvolupar la sensibilitat estètica i creativa.
7. Augmentar la sensibilitat de l'alumnat respecte a qüestions bàsiques de color, línia, forma i composició.
8. Catalogar i manejar amb fluïdesa els aspectes que determinen la coherència formal entre diferents imatges o conjunts comunicatius més complexos.
9. Manejar amb fluïdesa les diferents tècniques d'aplicació del color, amb especial èmfasi en els sistemes de color digitals.

b) Continguts

1. Configuració del espai bidimensional. Elements formals, expressius i simbòlics del llenguatge plàstic i visual.
2. Forma i estructura. Elements proporcionals.
3. Forma i composició en l'expressió bidimensional.
4. Fonaments i teoria de la llum i el color.
5. Valors expressius i simbòlics del color.
6. Interacció del color en la representació creativa.
7. Instruments, tècniques i materials.
8. Sistemes digitals de dibuix i aplicació del color.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Representar imatges d'acord amb les tècniques i procediments gràfics idonis.
2. Analitzar, estructurar i representar l'espai compositiu d'una imatge a partir d'un plantejament previ.
3. Utilitzar adequadament la metodologia i els diferents materials i tècniques del dibuix en la representació gràfica de formes de la realitat o de la pròpia inventiva.
4. Explorar amb iniciativa i sensibilitat les possibilitats expressives del dibuix, del color i la composició i usar-les de manera creativa en la realització d'imatges.
5. Utilitzar el color amb intencionalitat significativa i estètica en la representació gràfica d'idees i missatges.
6. Valorar argumentadament els aspectes formals, estètics i simbòlics en una representació visual determinada.
7. Utilitzar d'una manera adient els sistemes digitals de dibuix i aplicació del color.
8. Elaborar imatges que resolguin adequadament problemes comunicatius plantejats.

II. Teoria de la imatge

a) Objectius

1. Identificar, valorar i interpretar imatges aplicant diferents models d'anàlisi.
2. Conèixer els principis teòrics de la percepció visual.
3. Interpretar els codis significatius de la imatge.
4. Identificar i valorar la funció expressiva de la imatge en el seu context.
5. Identificar i analitzar les estratègies de comunicació a la imatge.
6. Conèixer els diferents àmbits i entorns de producció de la imatge fixa i en moviment.
7. Diferenciar els diversos models d'anàlisi de la imatge, identificant els seus aspectes complementaris i contradictoris.
8. Catalogar els conceptes bàsics utilitzats per les diferents escoles d'interpretació de la imatge.
9. Identificar els autors i les autores i les obres de referència dels diversos corrents metodològics.

b) Continguts

1. La representació i els elements morfològics, dinàmics i mesurables de la imatge.
2. Identificació, anàlisi i valoració de la imatge.
3. Sintaxi visual.
4. La visualització de la realitat. Teories perceptives.
5. El signe: expressió i contingut. Denotació i connotació.
6. Tipus de signes. Propietats i convencions. Els signes i els seus valors significatius.
7. La comunicació visual. El procés comunicatiu.
8. Models d'anàlisi: formalisme, iconologia, psicologia, sociologia, semiòtica ...

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Identificar els elements morfològics i sintàctics d'imatges donades.
2. Analitzar imatges d'acord als continguts expressius del llenguatge visual utilitzat i el seu significat.
3. Elaborar propostes de representació gràfica per als conceptes i principis fonamentals de la percepció visual.
4. Proposar solucions gràfiques adequades a problemes de comunicació i valorar-les argumentadament.
5. Elaborar estratègies de comunicació visual per transmetre idees i missatges propis o assignats i explicar-les argumentadament.
6. Utilitzar amb propietat el vocabulari bàsic de l'assignatura.
7. Diferenciar els autors i les autores, els models d'anàlisi i els conceptes utilitzats per les diferents escoles.
8. Analitzar imatges pròpies i alienes i avaluar-les, prenent com a referència els conceptes estudiats.
9. Argumentar les seves anàlisis amb ordre, correcció ortogràfica, claredat en l'exposició i coherència interna.

III. Mitjans informàtics

a) Objectius

1. Analitzar l'evolució dels mitjans informàtics en la societat actual i la presència de les noves tecnologies en la realització i edició d'imatges.
2. Conèixer els fonaments informàtics, la relació maquinari i programari i comprendre les seves característiques i funcions.
3. Comprendre i aplicar els conceptes fonamentals de la imatge digital vectorial i la imatge bitmap, el tractament de la tipografia digital, sistemes de color i formats adequats a cada necessitat.
4. Digitalitzar imatges, emmagatzemar i convertir a formats adequats.
5. Conèixer i utilitzar les aplicacions dels programes informàtics específics de disseny.
6. Utilitzar els mitjans informàtics com a instruments d'ideació, gestió i comunicació del propi treball.

b) Continguts

1. Evolució de la informàtica i Internet. La societat de la informació. Programari lliure.
2. Sistemes operatius. Ordinador, perifèrics i xarxes, cloud computing.
3. Sistemes de colors, digitalització, vectorització, OCR. Tipografia digital.
4. Comunicació entre diferents entorns. Importació i exportació d'arxius.
5. La imatge vectorial. Programari de creació. L'àrea de treball. Eines de dibuix.
6. Organització d'objectes: capes, agrupaments, màscares, estils.
7. La imatge bitmap. Programari de creació, tractament i gestió d'imatges bitmap i fotografia digital. Eines de dibuix.
8. Fotografia digital. Preparació dels fitxers per a la distribució i sortida.
9. Tipus d'arxius per a la distribució i sortida. Organització de la informació.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Valorar argumentadament l'evolució tecnològica i la importància de les noves tecnologies en els processos productius, industrials i artístics i específicament en l'exercici professional de la il·lustració i el disseny gràfic en els seus diferents àmbits.
2. Identificar els components físics i lògics d'un sistema informàtic.
3. Comprendre i utilitzar adequadament els diversos tipus de formats gràfics per a aplicacions gràfiques i multimèdia i les diferents possibilitats d'organitzar la informació.
4. Preparar els formats, resolució i mida per a treballar en aplicacions gràfiques i multimèdia.
5. Diferenciar els formats d'imatge digital vectorial i bitmap i comprendre les seves característiques fonamentals.
6. Emprar amb destresa les eines d'il·lustració vectorial i bitmap.
7. Seleccionar i utilitzar correctament els materials i equips informàtics en el desenvolupament del propi treball tant en el procés creatiu i projectual com en la comunicació.

IV. Fotografia

a) Objectius

1. Conèixer i dominar la tècnica i la tecnologia fotogràfica.

2. Comprendre el llenguatge fotogràfic, les seves dimensions i les seves particularitats.
3. Utilitzar la fotografia en projectes propis en el context de l'especialitat.
4. Saber gestionar imatges fotogràfiques adequades a projectes de còmic.
5. Reconèixer i situar els principals figures rellevants de la fotografia.

b) Continguts

1. El llenguatge fotogràfic, dimensions, finalitat, particularitats.
2. Els equips fotogràfics.
3. La presa fotogràfica. Condicionants tècnics, ambientals, estètics. Representació de l'espai i del temps.
4. La llum natural i artificial. Mesurament i il·luminació.
5. El color en la fotografia.
6. Gestió d'arxius fotogràfics. Edició i selecció de fotografies.
7. Processament i manipulació de les imatges.
8. Tractament formal i expressiu de la fotografia en l'àmbit de l'especialitat.
9. Els àmbits fotogràfics.
10. Figures rellevants de la fotografia.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Utilitzar amb destresa els equips i les tècniques pròpies del mitjà fotogràfic.
2. Comprendre els mecanismes teòric-expressius del mitjà fotogràfic i utilitzar-los amb una finalitat comunicativa.
3. Integrar la fotografia en la realització de projectes d'il·lustració bé sigui com a eina de creació o com a recurs expressiu i comunicatiu.
4. Valorar argumentadament la producció fotogràfica pròpia o aliena utilitzant criteris tècnics, artístics i comunicatius.
5. Justificar la presència de la fotografia en els seus projectes d'il·lustració.

V. Història de la il·lustració

a) Objectius

1. Comprendre el llenguatge i les particularitats de la imatge gràfica en relació amb altres formes de comunicació visual.
2. Conèixer la gènesi i l'evolució tècnica i formal de la imatge gràfica relacionant-la amb altres manifestacions de la cultura visual.
3. Comprendre l'evolució històrica, tècnica i formal de la il·lustració i identificar els autors i les autores i obres més representatives de cada moment.
4. Analitzar il·lustracions en la seva dimensió artística, comunicacional i expressiva.
5. Identificar i valorar les principals realitzacions i autors i autores d'il·lustracions a l'actualitat.

b) Continguts

1. Concepte i manifestacions de la comunicació gràfica. La il·lustració, la fotografia i el còmic: llenguatge i característiques pròpies de cada mitjà.
2. Manifestacions i gèneres en la il·lustració. La il·lustració i la impressió en relació al context històric-artístic.
3. Recorregut per l'evolució històrica, tècnica i estètica de la il·lustració. Obres i estils més significatius. Tendències i autors i autores rellevants.

4. La il·lustració i els mitjans de comunicació. Aplicacions tecnològiques.
5. L'actualitat de la il·lustració. Tendències i gèneres. Autors i autores i realitzacions significatives.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Descriure els orígens i evolució de la imatge gràfica i les seves relacions amb el context històric, social, cultural i temporal en què s'han produït.
2. Identificar les manifestacions i els estils més rellevants de la il·lustració i el valor de les aportacions i innovacions dels autors més destacats.
3. Identificar i contextualitzar il·lustracions assenyalant els conceptes estètics i tècnics propis del moment històric en què es produeixen.
4. Explicar raonadament i exemplificar la influència de l'evolució tècnica dels sistemes de reproducció gràfica en les característiques formals de la imatge, utilitzant adequadament els conceptes i terminologia de l'assignatura.
5. Explicar la influència dels mitjans de comunicació audiovisual i les noves tecnologies de la comunicació en el llenguatge de la il·lustració actual.
6. Analitzar il·lustracions sobre la base del coneixement històric, la innovació tècnica i la sensibilitat estètica i emetre una valoració argumentada sobre les seves qualitats artístiques i comunicatives.

VI. Dibuix aplicat a la il·lustració

a) Objectius

1. Utilitzar la metodologia i els diferents materials i tècniques del dibuix com a eines bàsiques per a l'anàlisi de formes, la recerca i definició formal d'imatges i la comunicació gràfica d'idees.
2. Representar gràficament les formes de l'entorn i les idees.
3. Representar i interpretar gràficament la figura humana i animal i la seva expressivitat facial i corporal.
4. Resoldre mitjançant el dibuix qüestions i conceptes de la forma, el volum, l'espai, la llum i el moviment referits a supòsits pràctics de l'especialitat.
5. Desenvolupar la capacitat memorística i de retentiva visual.
6. Aplicar els coneixements de l'assignatura en la resolució gràfica d'il·lustracions.
7. Analitzar i valorar la capacitat expressiva del traç i incorporar-la en la pròpia feina.
8. Desenvolupar pautes d'estil personals.
9. Proposar i dur a terme solucions gràfiques creatives per al desenvolupament de supòsits pràctics de l'especialitat.
10. Identificar els recursos expressius de pintors, dibuixants i il·lustradors significatius i valorar críticament les seves creacions a la llum dels coneixements aportats per la matèria i del propi gust.

b) Continguts

1. L'esbós de la idea. El quadern d'apunts. La línia, el contorn, el traç sensible.
2. El model estàtic i en moviment. El apunt del natural.
3. Dibuix de retentiva i de memòria.
4. La representació de la llum. El clarobscur. La llum en la definició del volum. La il·luminació. Llums, ombres, transparències i reflexos. L'atmosfera.

5. La forma i l'espai. Composició i estructura. L'espai compositiu. Espai físic i perceptual. L'expressivitat en l'ordenació de l'espai. Estratègies compositives. Narrativitat.
6. Representació d'espais i formes complexes. El paisatge natural i urbà. El dibuix arquitectònic. Distorsions.
7. Anatomia humana i figura animal. Expressió facial i corporal. Distorsions.
8. Recursos expressius. El dibuix de pintors, dibuixants i il·lustradors significatius de diferents èpoques i estils.
9. Interpretació de la forma. L'estil. Trets personals de l'il·lustrador i recerca del propi estil.
10. Varietat de la figura humana. Gèneres, edats i grups racials.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Utilitzar adequadament la metodologia i els diferents materials i tècniques del dibuix en la representació gràfica de formes de l'entorn, idees i conceptes.
2. Saber representar formes, cossos i moviment.
3. Saber representar formes i cossos il·luminats des de diferents focus de llum.
4. Entendre i saber dibuixar les formes i el seu entorn.
5. Saber representar la figura humana atenent les pautes estilístiques i comunicatives corresponents.
6. Utilitzar adequadament els mètodes i les possibilitats plàstiques i expressives de la composició i organització de l'espai, atenent a criteris estètics i narratius.
7. Realitzar dibuixos de retentiva i de memòria amb fidelitat a les característiques formals i estructurals del representat.
8. Explorar i utilitzar pautes d'estil pròpies en el dibuix.
9. Adequar el dibuix i les estratègies compositives a la intencionalitat estilística i temàtica de l'encàrrec.
10. Identificar la tècnica i el concepte del dibuix en creadors de diferents èpoques i estils i emetre un judici crític argumentat sobre la seva obra.
11. Presentar correctament els treballs adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establertes.

VII. Representació espacial aplicada

a) Objectius

1. Utilitzar els mètodes, procediments, convencions i tècniques gràfiques pròpies del dibuix tècnic en la recerca i definició formal d'il·lustracions i en la comunicació gràfica d'idees.
2. Solucionar problemes de representació espacial d'imatges tant de l'entorn com de la pròpia inventiva, utilitzant el sistema de representació adient.
3. Resoldre a mà alçada problemes de representació espacial en supòsits pràctics de l'especialitat.
4. Conèixer els recursos del dibuix tècnic utilitzats en obres d'art gràfic i pictòric i analitzar-los en relació al llenguatge artístic-plàstic.
5. Valorar l'espai bidimensional com a element dinàmic, expressiu i compositiu en la representació gràfica.

6. Valorar el dibuix tècnic com a eina bàsica en l'estudi formal i estructural de la realitat sensible, en la transmissió d'informació i en la ideació i materialització d'imatges.
7. Dominar el llenguatge i els processos tècnics del modelat en 3D i aplicar-los de manera creativa en projectes d'il·lustració en l'àmbit de l'escenografia.
8. Cercar, seleccionar i utilitzar la informació i la documentació necessària per a la creació d'il·lustracions en 3D.
9. Conèixer i dur a terme les fases del procés de creació i realització d'il·lustracions en 3D fins l'obtenció d'un producte final de la qualitat exigible a nivell professional.
10. Aplicar les normes de presentació d'originals per a la seva posterior reproducció.

b) Continguts

1. Projeccions: ortogonals, obliqües. Reversibilitat.
2. Sistemes de projecció: dièdric, axonomètric, cònic.
3. Sistema dièdric: alfabet d'elements i plans de projecció. Paral·lelisme. Perpendicularitat. Figures planes. Poliedres regulars. Seccions. Interseccions.
4. Sistema axonomètric: isonomètric, dimètric, trimètric. Figures planes, políedres regulars. Perspectiva cavallera. Perspectiva isonomètrica. Dibuix isonomètric.
5. Sistema cònic. Perspectiva cònica. Nacions fonamentals.
6. Plànol geomètric. Línia de l'horitzó; influència de l'horitzó en la perspectiva. Pla inclinat.
7. El cercle en perspectiva.
8. Perspectiva de les formes bàsiques. Cub, cilindre, prisma, piràmide i con.
9. La il·luminació en perspectiva cònica. Reflexos. Ombres. Trencaments, efecte mirall, imatges múltiples.
10. Perspectiva «a sentiment»: angulació i il·luminació variables.
11. L'ús de l'espai com a element expressiu.
12. Tècniques gràfiques, procediments i materials. Dibuix a mà alçada. Aportacions de les noves tecnologies.
13. Tipus de perspectives còniques. Perspectiva cònica central o d'un punt de fuga. Perspectiva cònica obliqua o de dos punts de fuga. Perspectiva aèria i contrapicat: tres punts de fuga. Cercle i formes tridimensionals bàsiques. Elements complexos.
14. Il·lustracions tridimensionals o pop-ups. El llibre animat.
15. Creació d'escenaris i ambientacions en 3D. Interiors i exteriors. Vegetació i ciutats. Estils. Plantejament de la perspectiva bàsica.
16. Programes de modelat sòlid en 3D més habituals.
17. Modelat d'elements: personatges i objectes.
18. Materials, colors, textures, il·luminació i efectes especials en 3D.
19. Distribució dels elements en l'espai. Enfocaments i càmeres. Enquadraments. Recorreguts visuals i fílmics.
20. L'original. La presentació de l'obra original. Pautes i normes per a la seva reproducció.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Definir gràficament formes de la realitat i de la pròpia inventiva utilitzant amb propietat els sistemes de representació més adients.

2. Utilitzar amb destresa i precisió els diferents materials i tècniques del dibuix tècnic amb especial atenció a la qualitat dels acabats i presentació final.
3. Dibuixar a mà alçada amb destresa i exactitud supòsits de representació espacial propis de l'especialitat.
4. Explorar les possibilitats dinàmiques i expressives de l'espai i utilitzar d'una forma creativa els sistemes de representació adequant-los als problemes proposats.
5. Identificar i explicar els recursos del dibuix tècnic emprats en obres de l'art gràfic i pictòric utilitzant adequadament el vocabulari propi de l'assignatura.
6. Presentar correctament els treballs adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establertes.
7. Utilitzar els recursos narratius de la perspectiva com a instrument compositiu per al disseny de qualsevol il·lustració.
8. Dominar el llenguatge, els conceptes, les tècniques i els recursos del modelat en 3D i aplicar-los correctament segons la naturalesa del projecte, mitjançant els programes de 3D més habituals.
9. Comprendre i dur a terme les diferents fases de creació i realització d'il·lustracions en 3D i solucionar adequadament els problemes tècnics, artístics i comunicatius que es puguin presentar.
10. Desenvolupar i realitzar projectes d'il·lustració en 3D adequats al nivell de qualitat i competitivitat exigint professionalment.

VIII. Tècniques d'expressió gràfica

a) Objectius

1. Diferenciar els procediments i saber utilitzar les principals tècniques d'expressió gràfica així com els seus estris, eines i materials.
2. Seleccionar i saber aplicar les tècniques gràfiques més adequades a les particularitats temàtiques, estilístiques i comunicatives de l'encàrrec.
3. Experimentar les possibilitats expressives de les diferents tècniques en funció de les seves preferències estilístiques i artístiques i incorporar l'estil personal.
4. Analitzar i reconèixer les tècniques i estils d'il·lustradors significatius de diferents èpoques i valorar les seves possibilitats d'aplicació creativa al propi estil.
5. Desenvolupar la capacitat de comunicació gràfica, la creativitat i expressivitat personals.
6. Valorar la rellevància de l'actualització i formació permanent del il·lustrador en la competitivitat professional, i la importància que té en l'exercici professional la qualitat dels estris i materials, la seva conservació i manteniment, i l'organització del lloc de treball.

b) Continguts

1. Les tècniques i procediments d'expressió gràfica. Estris, eines, materials.
2. Tècniques gràfiques seques, humides, mixtes. Tècniques greixos.
3. Tècniques d'impressió manuals. Textures.
4. Tècniques additives.
5. Tècniques digitals.
6. Les tècniques gràfiques en la il·lustració de diferents èpoques. Aplicacions pràctiques i creatives a l'actualitat.

7. L'estudi de l'il·lustrador. Equip, organització. Tècniques i mètodes d'arxiu de la documentació.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Emprar les diferents tècniques gràfiques, amb qualitat artística i tècnica, en la realització d'exercicis de l'especialitat.
2. Seleccionar, i aplicar amb destresa i pulcritud, la tècnica més adequada a les particularitats de l'encàrrec.
3. Identificar i diferenciar les tècniques i estils d'il·lustradors significatius de diferents èpoques.
4. Experimentar amb les diferents tècniques buscant aplicacions més personals i creatives.
5. Utilitzar correctament els estris i materials propis de les tècniques gràfiques i també mantenir l'equipament i el lloc de treball en condicions idònies.
6. Arxivar adequadament la documentació tècnica i visual.
7. Presentar correctament els treballs adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establertes.

IX. Producció gràfica industrial

a) Objectius

1. Analitzar i diferenciar els diferents tipus d'originals considerant els processos i factors que intervenen en la reproducció.
2. Configurar adequadament arxius per impremta.
3. Comprendre i valorar les variables d'una tirada d'impressió.
4. Definir i diferenciar els diferents tipus d'impressió industrial i les seves particularitats.
5. Interpretar les característiques de projectes gràfics, triar el sistema d'impressió més adequat i preparar originals i arxius per a la seva posterior reproducció.
6. Saber triar els suports gràfics idonis per a un projecte determinat.
7. Optimitzar els elements que intervenen en la fase de reproducció d'un projecte gràfic.
8. Valorar la presència de les noves tecnologies en la producció gràfica industrial.
9. Analitzar, aplicar i combinar els elements i principis bàsics del disseny gràfic (imatges, textos i estructures).
10. Diferenciar les característiques de les famílies tipogràfiques més importants, utilitzat com a eina comunicativa de primer ordre.
11. Diferenciar i utilitzar els diferents sistemes de composició tipogràfica, adequant-los a les necessitats comunicatives concretes.

b) Continguts

1. Tipus d'originals. Característiques. Modes de color. Directes. Quadricromia.
2. Preparació d'arxius per a impremta. Formats i configuracions.
3. Suports d'impressió.
4. Sistemes d'impressió. Tècniques, procediments, materials i equips. Originals gràfics idonis en cada sistema d'impressió.
5. Postimpressió. Acabats.
6. Realització de pressupostos. Optimització de recursos.

7. Les noves tecnologies en els processos de reproducció i impressió industrials.
8. La tipografia: lletra, text, retícula.
9. L'arquitectura gràfica, la interrelació text / imatge. Composició i maquetació.
10. Tintes i papers. Característiques i formats.
11. Optimització d'originals per a cada sistema d'impressió. Resolució i lineatura.
Guany de punt. Inclínacions de trama i trama estocàstica.
12. Plegats, troquelats, vernissos i laminats. Sistemes d'enquadrernació. Imposició.
13. Edició digital sobre diferents plataformes.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Dur a terme els processos adequats per fer possible la reproducció (impresa o digital) de l'original gràfic.
2. Analitzar i diferenciar originals, la preparació, la reproducció i els resultats, utilitzant adequadament el vocabulari tècnic de l'assignatura.
3. Diferenciar les tècniques, procediments, materials i instruments corresponents als sistemes d'impressió industrial.
4. Preparar originals i configurar correctament arxius per impremta.
5. Reconèixer els diferents tipus d'originals i triar el sistema d'impressió més adequat.
6. Triar argumentadament el suport més adequat a un projecte gràfic.
7. Gestionar de manera correcta i eficient els elements que intervenen en la reproducció i impressió d'un projecte gràfic.
8. Analitzar i valorar els àmbits d'actuació i la influència de les noves tecnologies en la indústria gràfica.
9. Resoldre problemes tipogràfics i d'arquitectura gràfica.
10. Diferenciar els trets més característics de les principals famílies tipogràfiques.

X. Tècniques gràfiques tradicionals

a) Objectius

1. Comprendre i diferenciar les tècniques de gravat i estampació, identificar els procediments propis de cadascuna d'elles, la transferència de la imatge en els processos d'impressió, així com els materials, estris, eines i maquinària que intervenen, el seu ús i manteniment.
2. Valorar les tècniques d'estampació com a formes d'expressió artística, com a possibilitat de generació de diferents tipus d'imatges i utilitzar-les en la creació d'il·lustracions.
3. Explorar les possibilitats expressives i artístiques de les diferents tècniques de gravat i utilitzar com a recurs tècnic en supòsits pràctics de l'especialitat.
4. Mantenir el taller, els materials, la maquinària i les instal·lacions, d'acord amb els requeriments de seguretat, higiene i protecció mediambiental propis de l'especialitat.
5. Valorar la importància dels materials i procediments no tòxics i prioritzar la seva utilització.
6. Desenvolupar la capacitat del gaudi estètic, la sensibilitat i la inventiva i l'expressivitat personals.

b) Continguts

1. El gravat com a forma d'expressió artística.
2. Tècniques i sistemes d'estampació.
3. Premses, útils i materials.
4. El paper, les tintes, els suports i els materials del gravat i impressió.
5. Materials i procediments no-tòxics en la pràctica de les tècniques d'estampació.
6. Organització i manteniment del taller. Recomanacions bàsiques de seguretat, higiene i protecció mediambiental propis de l'especialitat.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Analitzar i identificar raonadament estampes de cadascuna de les tècniques de gravat i estampació.
2. Plantejar imatges adequades per a una tècnica de gravat concreta.
3. Utilitzar amb destresa les tècniques de gravat i estampació, dur a terme correctament la seqüència de cada procediment, identificar els problemes que sorgeixen i solucionar-los en funció de la qualitat del producte gràfic final.
4. Explorar amb iniciativa les possibilitats tècniques i expressives dels procediments i dels materials no tòxics de les tècniques d'estampació i utilitzar-los de manera creativa en el context de l'especialitat.
5. Aconseguir qualitat en la impressió i estampació dels originals.
6. Realitzar correctament les tasques de manteniment i neteja del taller, així com la posada a punt de la maquinària, eines i instal·lacions que garanteixin el seu perfecte estat de conservació i funcionament.

XI. Projectes d'il·lustració

a) Objectius

1. Plantejar i dur a terme projectes d'il·lustració adequats a la temàtica i especificacions de l'encàrrec o a les pròpies motivacions i interessos artístics i professionals.
2. Dominar el llenguatge i els processos tècnics de la representació i expressió gràfica i aplicar-los de manera creativa en projectes d'il·lustració de diferents àmbits, gèneres, temes i formats.
3. Buscar, seleccionar i utilitzar la informació i la documentació gràfica necessària per a la creació d'il·lustracions.
4. Conèixer i dur a terme les fases del procés de creació i realització d'il·lustracions fins a l'obtenció d'un producte final de la qualitat exigible a nivell professional.
5. Explorar solucions gràfiques creatives i innovadores per resoldre exercicis en el context de l'especialitat.
6. Aplicar les normes de presentació d'originals per a la seva posterior reproducció.
7. Dominar les tècniques i tecnologies necessàries per al desenvolupament de projectes d'il·lustració de qualitat artística i comunicativa.
8. Valorar la realització d'il·lustracions com a una oportunitat d'experimentació, creació, comunicació i expressió artística personal.
9. Emetre un judici crític argumentat respecte al propi treball i els resultats obtinguts així com valorar raonadament les realitzacions dels altres.
10. Conèixer la normativa específica d'aplicació a l'especialitat.

b) Continguts

1. El projecte d'il·lustració. El procés de creació i realització de l'original. Etapes. Proves tècniques.
2. L'encàrrec professional. L'àmbit i el tema. Especificacions de l'encàrrec i interpretació. Fonts i arxius.
3. La il·lustració en àmbit científicotècnic: medicina, botànica, zoologia, anatomia.
4. La il·lustració arquitectònica i escenogràfica.
5. La il·lustració editorial en els seus diferents gèneres, temes, formats i públics. Creació de personatges, escenaris i ambientacions.
6. La il·lustració publicitària i informativa.
7. La il·lustració tridimensional.
8. L'original. La presentació de l'obra original. Pautes i normes per a la seva reproducció.
9. El portafoli professional.
10. Normativa d'aplicació a l'especialitat.
11. Il·lustració seqüencial. Layout i storyboard.
12. La il·lustració fantàstica.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Realitzar projectes d'il·lustració amb qualitat tècnica, artística i comunicativa, a partir d'un encàrrec o de la pròpia idea.
2. Dominar el llenguatge, els conceptes, les tècniques i els recursos de l'expressió gràfica i aplicar-los correctament segons la naturalesa de l'encàrrec.
3. Comprendre i dur a terme les diferents fases de creació i realització d'il·lustracions i solucionar adequadament els problemes tècnics, artístics i comunicatius que es puguin presentar.
4. Utilitzar adequadament la informació i la documentació seleccionada i arxivar-la correctament.
5. Desenvolupar i realitzar projectes d'il·lustració adequats al nivell de qualitat i competitivitat exigit professionalment.
6. Presentar correctament els originals per a la seva posterior reproducció.
7. Utilitzar amb destresa les tècniques i tecnologies pròpies de l'especialitat, les seves eines i recursos, en funció de les especificacions del projecte.
8. Expressar-se amb pautes d'estil pròpies i adequades a les especificacions de cada projecte.
9. Atendre's en els projectes a la normativa vinculada a l'exercici professional.
10. Presentar correctament els projectes adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establertes.

XII. Projecte integrat

a) Objectius

1. Proposar i materialitzar un projecte d'il·lustració, propi o encarregat, de qualitat tècnica, artística i comunicativa.
2. Realitzar el projecte portant a terme totes les etapes i controls de qualitat corresponents.

3. Desenvolupar, mitjançant la projectació i realització d'un projecte original d'il·lustració les destreses professionals de la seva especialitat.
4. Augmentar l'autonomia de l'alumne.

b) Continguts

1. La creació i realització del projecte d'il·lustració. Metodologia. Etapes. Especificacions. Condicionants. Documentació gràfica.
2. Materialització del projecte d'il·lustració fins l'obtenció del producte acabat. Verificació del control de qualitat en les diferents etapes.
3. La comunicació, presentació i defensa del projecte.
4. Elaboració de la proposta de projecte integrat d'il·lustració

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Realitzar un projecte d'il·lustració que compleixi amb el nivell tècnic, artístic i comunicacional exigible en l'àmbit professional.
2. Realitzar el control de qualitat del projecte en els seus aspectes formals, expressius, tècnics, tecnològics i funcionals.
3. Utilitzar una metodologia projectual adequada als condicionants i especificacions de l'encàrrec o de la seva pròpia proposta.
4. Presentar adequadament el projecte i emetre una valoració personal tècnica, artística i funcional utilitzant correctament els conceptes i terminologia propis del seu àmbit professional.

El mòdul Projecte integrat d'il·lustració serà avaluat per un tribunal format per cinc professors, el president del qual serà el professor de l'assignatura. Cada alumne tindrà, a més, un professor tutor. En el tribunal els tutors no podran avaluar els projectes dels quals han estat tutors.

XIII. Formació i orientació laboral

a) Objectius

1. Analitzar i interpretar el marc legal del treball i conèixer els drets i obligacions que es deriven de les relacions laborals.
2. Conèixer els requisits i condicionants legals per organitzar i gestionar una petita o mitjana empresa, considerant els factors de producció, jurídics, mercantils i sociolaborals.
3. Identificar les diferents vies d'accés al mercat de treball i a la formació permanent, així com conèixer els organismes institucionals, nacionals i comunitaris dedicats a aquestes finalitats.
4. Comprendre i aplicar les normes sobre seguretat i higiene laboral i desenvolupar sensibilitat cap a la protecció al medi ambient, com a factors determinants de la qualitat de vida.

b) Continguts

1. El marc jurídic de les relacions laborals. Estatut dels treballadors i regulació específica. Prestacions de la Seguretat Social i desocupació.
2. Sistemes d'accés al món laboral. El mercat de treball: estructura. Tècniques i organismes que faciliten la inserció laboral. Iniciatives per al treball per compte propi. La formació permanent.

3. L'empresa. Diferents models jurídics d'empreses i característiques. Organització, administració i gestió. Obligacions jurídiques i fiscals.
4. Conceptes bàsics de màrqueting. L'organització de la producció, comercialització i distribució a l'empresa. Mètodes d'anàlisi de costos i el control de la qualitat.
5. El contracte. Modalitats de contracte de treball. Drets i deures derivats de la relació laboral. Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball.
6. La figura empresarial individual. Tràmits per a l'inici de l'activitat empresarial. Pressupostos, taxacions i facturació de treballs.
7. Els drets de propietat intel·lectual i industrial. Registre de la propietat intel·lectual. Entitats de gestió: copyright i copyleft. Propietat industrial: els models i dibuixos industrials i artístics. Registre i procediment registral.
8. Els signes distintius: marca, rètol i nom comercial. Transmissibilitat.
9. Mesures de seguretat i higiene en el treball aplicables a la professió.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Analitzar la legislació i normativa vigent d'aplicació al món laboral i a la regulació empresarial en què s'integra aquesta especialitat professional.
2. Identificar les fonts i vies d'accés a l'ocupació i a la formació permanent directament relacionades amb la professió.
3. Saber dur a terme l'activitat empresarial tant en l'àmbit individual com societari.
4. Redactar el pla de creació i organització d'un taller artístic i/o d'una petita o mitjana empresa en què es considerin els aspectes jurídics i sociolaborals corresponents, els recursos materials i humans necessaris, les accions de màrqueting, comercialització i distribució dels productes i els mecanismes de seguretat laboral, ambiental i de prevenció de riscos exigits per iniciar el seu funcionament.
5. Realitzar correctament contractes i emetre factures.
6. Conèixer les normes sobre seguretat i salut en el treball i les diferents tècniques de prevenció de riscos laborals.
7. Conèixer, identificar i aplicar la legislació sobre drets d'autoria i registre de propietat intel·lectual i industrial.

XIV. Anglès tècnic

a) Objectius

1. Comprendre i emetre missatges orals amb precisió i cert grau de fluïdesa, participant activament en intercanvis d'informació en l'entorn professional i quotidià.
2. Comprendre textos escrits complexos i funcionals en l'entorn professional i quotidià, identificant i interpretant els recursos lingüístics utilitzats.
3. Produir textos complexos i funcionals en l'entorn professional i quotidià, organitzant el seu contingut i utilitzant un estil d'acord a la funcionalitat dels textos.
4. Conèixer els aspectes socioculturals propis dels països de parla anglesa, analitzant i interpretant els usos i actituds més comuns en les relacions professionals i personals.

b) Continguts

1. Comprensió oral, producció parlada i interacció:

- Comprensió del significat general i específic de missatges orals emesos en llengua estàndard dins el context professional propi del cicle i d'entorns quotidians.
- Producció oral correcta i fluïda de textos específics relacionats amb l'entorn professional propi del cicle i amb temes quotidians concrets i abstractes.
- Participació activa en converses espontànies i simulades amb missatges específics relacionats tant amb l'entorn professional propi del cicle com amb temes quotidians concrets i abstractes.
- Ús d'estratègies de comunicació per iniciar, mantindre i concloure un diàleg.
- Identificació de registres amb més o menys grau de formalitat en funció de la intenció comunicativa i el context de comunicació.

2. Comprensió lectora i expressió escrita:

- Identificació i comprensió del tema principal i idees secundàries en textos complexos i funcionals escrits sobre temes professionals o d'interès general.
- Identificació de la finalitat comunicativa d'un text complex i funcional, de les seccions que el componen, i de l'organització i seqüenciació de la informació.
- Producció de textos escrits complexos sobre temes d'interès general, professional, o referits a continguts d'altres mòduls del cicle.
- Ús d'elements organitzatius de cohesió i coherència per expressar amb claredat la relació entre idees i la funcionalitat del text.
- Identificació i ús del registre adequat a la funcionalitat del text.

3. Coneixement de la llengua:

- Coneixement i ús d'estructures gramaticals complexes i funcions adequades que possibilitin una comunicació efectiva en l'àmbit laboral i professional.
- Camps semàntics relacionats amb l'entorn professional, amb altres matèries de currículum, i amb temes d'interès general.
- Coneixement, percepció i producció de trets fonètic-fonològics comuns de la llengua anglesa en les seves varietats més esteses.
- Reconeixement dels trets diferencials en l'ús de la llengua: el llenguatge formal i informal, parlat i escrit. Els registres.
- Estratègies d'aprenentatge. Estratègies de comunicació.

4. Aspectes socioculturals en l'entorn professional i personal:

- Valoració, respecte, i ús de les normes socioculturals i protocol·làries en les relacions laborals i quotidianes característiques del país on es parla l'idioma.
- Reconeixement de la llengua estrangera per aprofundir en coneixements que resultin d'interès al llarg de la vida personal i professional.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits tant en suport paper com digital, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Comprendre i interpretar el significat general i específic, la idea principal i intenció comunicativa de textos orals i escrits en un entorn professional i personal.

2. Produir textos orals i escrits específics i detallats amb diferents intencions comunicatives.
3. Participar activament en converses simulades i espontànies adaptant-se a les característiques de la situació i a la finalitat comunicativa.
4. Aplicar actituds i comportaments professionals i personals en situacions de comunicació, valorant les relacions i normes socioculturals i protocol·làries pròpies del país de la llengua estrangera.

XV. Tecnologia digital aplicada a la il·lustració

a) Objectius

1. Introduir els diferents formats i plataformes de destinació per a la producció multimèdia.
2. Conèixer i utilitzar les aplicacions dels programes informàtics específics d'il·lustració.
3. Conèixer les possibilitats tecnològiques a nivell de maquinari i programari més adients dins el sector de la comunicació gràfica i audiovisual.
4. Utilitzar els mitjans informàtics com a instruments d'ideació, gestió i comunicació del propi treball.

b) Continguts

1. Programari multimèdia i plataformes de destinació.
2. Comunicació entre diferents entorns. Importació i exportació d'arxius.
3. Preparar els formats, la resolució i la grandària per treballar en aplicacions gràfiques i multimèdia.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Utilitzar correctament el material i dels equips informàtics.
2. Utilitzar l'ordinador com a tècnica d'aplicació en el procés creatiu i productiu i com a instrument de comunicació i gestió.
3. Conèixer els recursos disponibles a internet més adients per al sector de la comunicació gràfica i audiovisual.
4. Resoldre problemes artístics i tècnics que és plantegen durant el procés de realització.
5. Desenvolupar les capacitats d'autoaprenentatge i transferència de coneixements.

4.4. Fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers

1. La fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers té com a objectius els següents:

- 1r .Completar la formació acadèmica de l'alumnat mitjançant la integració en les rutines diàries de treball d'una empresa de comunicació gràfica, o estudi de il·lustració i la realització de les funcions professionals corresponents al seu nivell formatiu.
- 2n Facilitar la presa de contacte de l'alumnat amb el món del treball i la incorporació al sistema de relacions socials, laborals i tècniques de l'empresa.
- 3r Contrastar els coneixements, formació i capacitació adquirits en el centre educatiu amb la realitat empresarial i laboral del sector de la il·lustració.

- 4t Permetre a l'alumnat que, a través del contacte amb l'empresa, incorpori a la seva formació els coneixements sobre la pròpia especialitat, la situació i relacions del mercat, les tendències artístiques i culturals, l'organització i coordinació del treball, la gestió empresarial, les relacions sociolaborals en l'empresa, etc. necessaris per a l'inici de l'activitat laboral.
 - 5è Adquirir els coneixements tècnics d'estrís, eines, materials i maquinària que, per la seva especialització, cost o novetat, no estan a l'abast del centre educatiu.
 - 6è Participar de manera activa en les fases del procés de producció i edició audiovisual sota les orientacions de la persona encarregada de la tutoria o la coordinació corresponent.
 - 7è Aplicar els coneixements, habilitats i destreses adquirits durant el període de formació teòrica i pràctica impartida en el centre educatiu.
2. El seguiment i l'avaluació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers correspondrà a la persona encarregada de la tutoria de pràctiques designada pel centre educatiu qui prendrà en consideració el grau de compliment dels objectius i la valoració que realitzi l'empresa.

ANNEX 4

Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en Còmic (grau superior)

1. Identificació del títol

1.1. Denominació

Tècnic Superior d'arts plàstiques i disseny en Còmic

1.2. Nivell

Grau superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny

1.3. Durada total del cicle

Dues mil hores

1.4. Família professional artística

Comunicació gràfica i audiovisual

1.5. Referent Europeu

CINE-5b (Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació)

2. Perfil professional

2.1. Competència general

- Elaborar obra original de còmic de qualitat formal i funcional a partir d'un projecte propi o d'un encàrrec professional determinat.
- Planificar la realització del projecte mitjançant la definició dels recursos expressius, formals, funcionals, estètics i tècnics més adequats.
- Desenvolupar les diferents fases del projecte i els controls de qualitat corresponents per obtenir un producte final que compleixi amb els objectius gràfics, comunicatius i expressius exigibles a nivell professional.

2.2. Competències professionals

- Identificar i definir els aspectes artístics, formals, funcionals i tècnics d'un projecte de còmic d'acord a les especificacions donades.
- Dotar la imatge d'elements persuasius, informatius i / o identificatius en funció dels objectius comunicacionals del projecte.
- Cercar, seleccionar i analitzar la documentació i el material gràfic de referència per a un projecte de còmic determinat.
- Realitzar projectes de còmic amb les tècniques narratives, gràfiques i estils més adequats als plantejaments comunicatius i expressius de treball.
- Crear, adaptar o interpretar guions per a projectes de còmics propis o aliens.
- Conèixer la normativa d'aplicació al sector i activitat professional.

3. Context professional

3.1. Àmbit professional

Desenvolupa la seva activitat com a professional independent realitzant imatges narratives que expressin idees o conceptes, destinades a la seva edició.

Desenvolupa la seva professió com a dibuixant, guionista i especialista dependent d'una empresa o institució.

Col·labora amb altres professionals en la ideació, interpretació i realització de guions i narracions gràfiques amb diferents tècniques i estils artístics.

3.2. Sectors productius

Exerceix la seva professió en l'àmbit públic o privat, en empreses del sector comunicacional: editorials, agències de publicitat, estudis de disseny, premsa, televisió, etc.

En empreses o institucions d'altres sectors.

Com a professional independent realitzant projectes propis en activitat artística lliure.

3.3. Ocupacions i llocs de feina rellevants

Professional qualificat per exercir els següents llocs de treball i ocupacions:

- Especialista en narració gràfica integrat en equips de comunicació visual, disseny gràfic, publicitat i mitjans audiovisuals.
- Orientació, organització i supervisió de la producció i edició de còmics.
- Elaboració de guions per a narracions gràfiques.
- Creació i realització d'obra original en publicacions periòdiques.
- Realització de guions il·lustrats (story-boards).
- Anàlisi de propostes i realització de la recerca documental i gràfica per a produccions de narrativa gràfica.
- Realització i gestió d'activitats culturals, educatives i divulgatives relacionades amb el còmic.

4. Ensenyaments

4.1. Objectius generals del cicle formatiu

- Configurar projectes de còmics partint de la valoració idònia de les particularitats comunicacionals, tècniques i artístiques de l'encàrrec.
- Interpretar i desenvolupar guions per a projectes de narrativa gràfica.
- Dominar el procés de creació d'imatges per còmics.
- Transmetre missatges de manera òptima mitjançant la narrativa gràfica.
- Obtenir, seleccionar i interpretar les fonts documentals i de referència per a la realització de narracions gràfiques.
- Desenvolupar mètode, rigor i capacitat de comunicació per a la presentació i defensa d'una idea o un projecte de còmic.
- Interpretar l'evolució de les tendències expressives en la narració gràfica i valorar els condicionants simbòlics i estètics que contribueixen a configurar la forma idònia del missatge.

- Conèixer les especificacions tècniques en els processos de producció i edició de còmics i saber gestionar-los per garantir la qualitat final del producte.
- Realitzar còmics amb el nivell qualitat comunicacional, tècnica i artística exigible en el sector professional.
- Adaptar-se en condicions de competitivitat als canvis tecnològics i organitzatius del sector.
- Buscar, seleccionar i utilitzar fonts d'informació i formació contínua relacionades amb l'exercici professional.
- Valorar, planificar i gestionar l'elaboració del projecte en les diferents fases del seu procés per optimitzar recursos.
- Comprendre i aplicar el marc legal i normatiu que regula i condiciona l'activitat professional.
- Valorar i aplicar els principis de l'ètica professional en el desenvolupament de l'activitat professional, la seva gestió i administració.

4.2. Distribució horària dels ensenyaments

Estructura general	Hores presencials	Crèdits ECTS
Mòduls impartits en el centre educatiu	1900	116
Fase de Formació pràctica en empreses, estudis o tallers	100	4
TOTAL	2000	120

4.3 Formació en el centre educatiu

4.3.1. Distribució temporal dels mòduls i càrrega lectiva.

Mòduls formatius	Primer curs (36 set.)			Segon curs					
				Primer quadrimestre (18 set.)			Segon quadrimestre (18 set.)		
	ECTS	Hores totals	H/set	ECTS	Hores totals	H/set	ECTS	Hores totals	H/set
Fonaments de la representació i l'expressió visual	8	144	4						
Mitjans informàtics	8	144	4						
Història del còmic	4	64	2						
Representació espacial aplicada I	8	144	4						
Tècniques d'expressió gràfica	11	160	5						
Dibuix aplicat al còmic I	11	160	5						
Projectes de còmic I	8	144	4						
Anglès tècnic I	2	64	2						
Tecnologia digital aplicada al còmic				4	72	4			
Representació espacial aplicada II				4	72	4			
Dibuix aplicat al còmic II				6	108	6			
Projectes de còmic II				6	108	6			
Guió i estructura narrativa				4	72	4			
Anglès tècnic II				2	36	2			

Formació i orientació laboral				4	72	4			
Teoria de la imatge							4	72	4
Producció gràfica industrial							4	72	4
Fotografia							4	72	4
Anglès tècnic III							2	36	2
Projecte integrat de còmic							12	84	3
Formació pràctica en empreses, estudis o tallers							4	100	
TOTAL	60	1024	30	30	540	30	30	436	17

4.3.2. Objectius, continguts i criteris d'avaluació dels mòduls

I. Fonaments de la representació i l'expressió visual

a) Objectius

1. Analitzar els elements que configuren la representació de l'espai en un suport bidimensional i les interrelacions que s'estableixen entre ells.
2. Utilitzar adequadament els elements i les tècniques pròpies del llenguatge plàstic i visual en la representació gràfica d'imatges.
3. Adequar la representació gràfica als objectius comunicacionals del missatge.
4. Comprendre els fonaments i la teoria del color, la seva importància en els processos de creació artísticoplàstica i utilitzar-los de manera creativa en la representació gràfica de missatges.
5. Analitzar el color i els altres elements del llenguatge plàstic i visual presents en diferents imatges bi i tridimensionals.
6. Exercitar la capacitat d'invenció i ideació i desenvolupar la sensibilitat estètica i creativa.
7. Augmentar la sensibilitat de l'alumne respecte a qüestions bàsiques de color, línia, forma i composició.
8. Catalogar i manejar amb fluïdesa els aspectes que determinen la coherència formal entre diferents imatges o conjunts comunicatius més complexos.
9. Manejar amb fluïdesa les diferents tècniques d'aplicació del color, amb especial èmfasi en els sistemes de color digitals.

b) Continguts

1. Configuració del espai bidimensional. Elements formals, expressius i simbòlics del llenguatge plàstic i visual.
2. Forma i estructura. Elements proporcionals.
3. Forma i composició en l'expressió bidimensional.
4. Fonaments i teoria de la llum i el color.
5. Valors expressius i simbòlics del color.
6. Interacció del color en la representació creativa.
7. Instruments, tècniques i materials.
8. Sistemes digitals de dibuix i aplicació del color.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Representar imatges d'acord amb les tècniques i procediments gràfics idonis.

2. Analitzar, estructurar i representar l'espai compositiu d'una imatge a partir d'un plantejament previ.
3. Utilitzar adequadament la metodologia i els diferents materials i tècniques del dibuix en la representació gràfica de formes de la realitat o de la pròpia inventiva.
4. Explorar amb iniciativa i sensibilitat les possibilitats expressives del dibuix, del color i la composició i usar-les de manera creativa en la realització d'imatges.
5. Utilitzar el color amb intencionalitat significativa i estètica en la representació gràfica d'idees i missatges.
6. Valorar argumentadament els aspectes formals, estètics i simbòlics en una representació visual determinada.
7. Utilitzar d'una manera adient els sistemes digitals de dibuix i aplicació del color.
8. Elaborar imatges que resolguin adequadament els problemes comunicatius plantejats.

II. Teoria de la imatge

a) Objectius

1. Identificar, valorar i interpretar imatges aplicant diferents models d'anàlisi.
2. Conèixer els principis teòrics de la percepció visual.
3. Interpretar els codis significatius de la imatge.
4. Identificar i valorar la funció expressiva de la imatge en el seu context.
5. Identificar i analitzar les estratègies de comunicació a la imatge.
6. Conèixer els diferents àmbits i entorns de producció de la imatge fixa i en moviment.
7. Diferenciar els diversos models d'anàlisi de la imatge, identificant els seus aspectes complementaris i contradictoris.
8. Catalogar els conceptes bàsics utilitzats per les diferents escoles d'interpretació de la imatge.
9. Identificar els autors i les obres de referència dels diversos corrents metodològics.

b) Continguts

1. La representació i els elements morfològics, dinàmics i mesurables de la imatge.
2. Identificació, anàlisi i valoració de la imatge.
3. Sintaxi visual.
4. La visualització de la realitat. Teories perceptives.
5. El signe: expressió i contingut. Denotació i connotació.
6. Tipus de signes. Propietats i convencions. Els signes i els seus valors significatius.
7. La comunicació visual. El procés comunicatiu.
8. Models d'anàlisi: formalisme, iconologia, psicologia, sociologia, semiòtica ...

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Identificar els elements morfològics i sintàctics d'imatges donades.
2. Analitzar imatges d'acord als continguts expressius del llenguatge visual utilitzat i el seu significat.
3. Elaborar propostes de representació gràfica per als conceptes i principis fonamentals de la percepció visual.
4. Proposar solucions gràfiques adequades a problemes de comunicació i valorar-les argumentadament.

5. Elaborar estratègies de comunicació visual per transmetre idees i missatges propis o assignats i explicar-les argumentadament.
6. Utilitzar amb propietat el vocabulari bàsic de l'assignatura.
7. Diferenciar els autors, els models d'anàlisi i els conceptes utilitzats per les diferents escoles.
8. Analitzar imatges pròpies i alienes i avaluar-les, prenent com a referència els conceptes estudiats.
9. Argumentar les seves anàlisis amb ordre, correcció ortogràfica, claredat en l'exposició i coherència interna.

III. Mitjans informàtics

a) Objectius

1. Analitzar l'evolució dels mitjans informàtics en la societat actual i la presència de les noves tecnologies en la realització i edició de la imatge animada.
2. Conèixer els fonaments informàtics, la relació maquinari i programari i comprendre les seves característiques i funcions.
3. Comprendre i aplicar els conceptes fonamentals de la imatge digital vectorial i la imatge bitmap, el tractament de la tipografia digital, sistemes de color i formats adequats a cada necessitat.
4. Digitalitzar imatges, emmagatzemar i convertir-les a formats adequats.
5. Conèixer i utilitzar les aplicacions dels programes informàtics específics de disseny.
6. Utilitzar els mitjans informàtics com a instruments d'ideació, gestió i comunicació del propi treball.

b) Continguts

1. Evolució de la informàtica i Internet. La societat de la informació. Software lliure.
2. Sistemes operatius. Ordinador, perifèrics i xarxes, cloud computing.
3. Sistemes de colors, digitalització, vectorització, OCR. Tipografia digital.
4. Comunicació entre diferents entorns. Importació i exportació d'arxius.
5. La imatge vectorial. Programari de creació. L'àrea de treball. Eines de dibuix.
6. Organització d'objectes: capes, agrupaments, màscares, estils.
7. La imatge bitmap. Software i de creació, tractament i gestió d'imatges bitmap i fotografia digital. Eines de dibuix.
8. Fotografia digital. Preparació dels fitxers per distribució i sortida.
9. Tipus d'arxius per a la distribució i sortida. Organització de la informació.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Valorar argumentadament l'evolució tecnològica i la importància de les noves tecnologies en els processos productius, industrials i artístics i específicament en l'exercici professional de la il·lustració i el disseny gràfic en els seus diferents àmbits.
2. Identificar els components físics i lògics d'un sistema informàtic.
3. Comprendre i utilitzar adequadament els diversos tipus de formats gràfics per a aplicacions gràfiques i multimèdia i les diferents possibilitats d'organitzar la informació.

4. Preparar els formats, resolució i mida per a treballar en aplicacions gràfiques i multimèdia.
5. Diferenciar els formats d'imatge digital vectorial i bitmap i comprendre les seves característiques fonamentals.
6. Emprar amb destresa les eines d'il·lustració vectorial i bitmap.
7. Seleccionar i utilitzar correctament els materials i equips informàtics en el desenvolupament del propi treball tant en el procés creatiu i projectual com en la comunicació.

IV. Fotografia

a) Objectius

1. Conèixer i dominar la tècnica i la tecnologia fotogràfica.
2. Comprendre el llenguatge fotogràfic, les seves dimensions i les seves particularitats.
3. Utilitzar la fotografia en projectes propis en el context de l'especialitat.
4. Saber gestionar imatges fotogràfiques adequades a projectes de còmic.
5. Reconèixer i situar els principals mestres de la fotografia.

b) Continguts

1. El llenguatge fotogràfic, dimensions, finalitat, particularitats.
2. Els equips fotogràfics.
3. La presa fotogràfica. Condicionants tècnics, ambientals, estètics. Representació de l'espai i del temps.
4. La llum natural i artificial. Mesurament i il·luminació.
5. El color en la fotografia.
6. Gestió d'arxius fotogràfics. Edició i selecció de fotografies.
7. Processament i manipulació de les imatges.
8. Tractament formal i expressiu de la fotografia en l'àmbit de l'especialitat.
9. Els àmbits fotogràfics.
10. Mestres de la fotografia.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Utilitzar amb destresa els equips i les tècniques pròpies del mitjà fotogràfic.
2. Comprendre els mecanismes teòric-expressius del mitjà fotogràfic i utilitzar-los amb una finalitat comunicativa.
3. Integrar la fotografia en la realització de projectes de còmic bé sigui com a eina de creació o com a recurs expressiu i comunicatiu.
4. Valorar argumentadament la producció fotogràfica pròpia o aliena utilitzant criteris tècnics, artístics i comunicatius.
5. Justificar la presència de la fotografia en els seus projectes de còmic.

V. Història del còmic

a) Objectius

1. Comprendre el llenguatge i les particularitats del còmic i d'altres formes de comunicació visual i gràfica.

2. Conèixer les diverses manifestacions de la comunicació gràfica i de còmic i les seves característiques en relació amb els conceptes estètics del context històric-artístic.
3. Comprendre l'evolució històrica, tècnica i formal del còmic i identificar les principals tendències, autors i obres.
4. Analitzar i valorar còmics en la seva dimensió artística, comunicacional i expressiva.
5. Valorar argumentadament, sobre la base dels coneixements aportats per l'assignatura i al propi criteri i sensibilitat, realitzacions de còmic actuals.
6. Identificar i valorar les principals realitzacions i autors de còmic a l'actualitat.

b) Continguts

1. Concepte i manifestacions de la comunicació gràfica. La il·lustració, la fotografia i el còmic: llenguatge i característiques pròpies de cada mitjà.
2. Manifestacions i evolució de la imatge gràfica en la comunicació. El producte gràfic en relació al context històric-artístic.
3. Recorregut per l'evolució històrica i tècnica del còmic. Manifestacions més significatives. Tendències i autors rellevants.
4. La imatge gràfica narrativa i els mitjans de comunicació. Influència de la tecnologia.
5. Tendències i realitzacions actuals en la narració gràfica amb especial atenció al còmic.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Analitzar les manifestacions de la imatge en el seu context històric-artístic i en les seves variables tècniques, expressives i comunicatives.
2. Identificar les manifestacions, estils, autors significatius i les seves aportacions i innovacions més rellevants en el context de l'especialitat.
3. Explicar raonadament l'evolució tècnica i formal del còmic en relació amb el context històric i cultural, utilitzant adequadament la terminologia específica.
4. Valorar argumentadament còmics actuals sobre la base del coneixement històric, la tècnica i la sensibilitat estètica.
5. Demostrar interès i sensibilitat cap a l'evolució de còmic al llarg del seu recorregut històric.
6. Identificar i contextualitzar còmics assenyalant els conceptes estètics i tècnics propis del moment històric en què es produeixen.

VI. Dibuix aplicat al còmic

a) Objectius

1. Utilitzar la metodologia i els diferents materials i tècniques del dibuix com a eines bàsiques per a l'anàlisi de formes, la recerca i definició formal d'imatges i la comunicació gràfica d'idees.
2. Representar gràficament les formes de l'entorn i les idees.
3. Representar i interpretar gràficament la figura humana i animal i la seva expressivitat facial i corporal.
4. Resoldre mitjançant el dibuix qüestions i conceptes de la forma, el volum, l'espai, la llum i el moviment referits a supòsits pràctics de l'especialitat.

5. Comprendre i aplicar els principis compositius propis de la narrativa gràfica en la resolució de propostes de l'especialitat.
6. Desenvolupar la capacitat memorística i de retentiva visual.
7. Aplicar els coneixements de l'assignatura en la resolució gràfica de la forma i l'espai en la narració.
8. Analitzar i valorar la capacitat expressiva del traç en el dibuix aplicat al còmic i incorporar-la en la pròpia feina.
9. Desenvolupar pautes d'estil personals.
10. Proposar i dur a terme solucions gràfiques creatives per al desenvolupament de supòsits pràctics de l'especialitat.
11. Identificar els recursos expressius de pintors, dibuixants i il·lustradors significatius i valorar críticament les seves creacions a la llum dels coneixements aportats per la matèria i del propi gust.

b) Continguts

1. L'esbós de la idea. El quadern d'apunts. La línia, el contorn, el traç sensible.
2. El model estàtic i en moviment. El apunt del natural.
3. Dibuix de retentiva i de memòria.
4. La representació de la llum. El clarobscur. La llum en la definició del volum. La il·luminació. Llums, ombres, transparències i reflexos. L'atmosfera.
5. La forma i l'espai. Composició i estructura. L'espai compositiu. Espai físic i perceptual. L'expressivitat en l'ordenació de l'espai. Estratègies compositives.
6. Representació d'espais i formes complexes. El paisatge natural i urbà. El dibuix arquitectònic. Distorsions.
7. Anatomia humana i figura animal. Expressió facial i corporal. Distorsions.
8. Interpretació de la forma. L'estil. El dibuix en creadors significatius de còmic. Recursos expressius i narratius dels diferents estils.
9. Recursos expressius en el dibuix aplicat al còmic.
10. Composició narrativa. El ritme narratiu.
11. Varietat de la figura humana. Gèneres, edats i grups racials.
12. Trets personals del dibuixant de còmics i recerca del propi estil.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Utilitzar adequadament la metodologia i els diferents materials i tècniques del dibuix en la representació gràfica de formes de l'entorn, idees i conceptes.
2. Saber representar formes, cossos i moviment.
3. Saber representar formes i cossos il·luminats des de diferents focus de llum.
4. Entendre i saber dibuixar les formes i el seu entorn.
5. Saber representar la figura humana atenent les pautes estilístiques i comunicatives corresponents.
6. Utilitzar adequadament els mètodes i les possibilitats plàstiques i expressives de la composició i organització de l'espai, atenent a criteris estètics i narratius.
7. Realitzar dibuixos de retentiva i de memòria amb fidelitat a les característiques formals i estructurals del representat.
8. Explorar i utilitzar pautes d'estil pròpies en el dibuix.
9. Adequar el dibuix, les estratègies compositives i les distorsions formals pròpies del còmic, a la intencionalitat estilística i temàtica de l'encàrrec.

10. Identificar i utilitzar amb soltesa els codis i recursos expressius del Dibuix aplicat al còmic.
11. Presentar correctament els treballs adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establertes.

VII. Representació espacial aplicada

a) Objectius

1. Utilitzar els mètodes, procediments, convencions i tècniques gràfiques pròpies del dibuix tècnic en la recerca i definició formal d'il·lustracions i en la comunicació gràfica d'idees.
2. Solucionar problemes de representació espacial d'imatges tant de l'entorn com de la pròpia inventiva, utilitzant el sistema de representació adient.
3. Resoldre a mà alçada problemes de representació espacial en supòsits pràctics de l'especialitat.
4. Conèixer els recursos del dibuix tècnic utilitzats en imatges de còmic i analitzar-los en relació al llenguatge artístic-plàstic.
5. Valorar l'espai bidimensional com a element dinàmic, expressiu i compositiu en la representació gràfica.
6. Valorar el dibuix tècnic com a eina bàsica en l'estudi formal i estructural de la realitat sensible, en la transmissió d'informació i en la ideació i materialització d'imatges.
7. Dominar el llenguatge i els processos tècnics del modelat en 3D i aplicar-los de manera creativa en projectes de còmic en l'àmbit de l'escenografia.
8. Cercar, seleccionar i utilitzar la informació i la documentació necessària per a la creació d'il·lustracions en 3D.
9. Conèixer i dur a terme les fases del procés de creació i realització d'il·lustracions en 3D fins l'obtenció d'un producte final de la qualitat exigible a nivell professional.
10. Aplicar les normes de presentació d'originals per a la seva posterior reproducció.

b) Continguts

1. El dibuix tècnic i la perspectiva en els còmics.
2. Projeccions: ortogonals, obliqües. Reversibilitat.
3. Sistemes de projecció: dièdric, axonomètric, cònic.
4. Sistema dièdric: alfabet d'elements i plans de projecció. Paral·lelisme. Perpendicularitat. Figures planes. Poliedres regulars. Seccions. Interseccions.
5. Sistema axonomètric: isomètric, dimètric, trimètric. Figures planes, políedres regulars. Perspectiva cabellera. Perspectiva isomètrica. Dibuix isomètric.
6. Sistema cònic. Perspectiva cònica. Nocions fonamentals.
7. Plànol geomètric. Línia de l'horitzó; influència de l'horitzó en la perspectiva. Pla inclinat.
8. El cercle en perspectiva.
9. Perspectiva de les formes bàsiques. Cub, cilindre, prisma, piràmide i con.
10. La il·luminació en perspectiva cònica. Reflexos. Ombres. Trencaments, efecte mirall, imatges múltiples.
11. Perspectiva «a sentiment»: angulació i il·luminació variables.
12. L'ús de l'espai com a element expressiu. Distorsions.

13. Tècniques gràfiques, procediments i materials. Dibuix a mà alçada. Aportacions de les noves tecnologies.
14. Tipus de perspectives còniques. Perspectiva cònica central o d'un punt de fuga. Perspectiva cònica obliqua o de dos punts de fuga. Perspectiva aèria i contrapicat: tres punts de fuga. Cercle i formes tridimensionals bàsiques. Elements complexos.
15. Il·lustracions tridimensionals o pop-ups. El llibre animat.
16. Creació d'escenaris i ambientacions en 3D. Interiors i exteriors. Vegetació i ciutats. Estils. Plantejament de la perspectiva bàsica.
17. Programes de modelat sòlid en 3D més habituals.
18. Modelat d'elements: personatges i objectes.
19. Materials, colors, textures, il·luminació i efectes especials en 3D.
20. Distribució dels elements en l'espai. Enfocaments i càmeres. Enquadraments. Recorreguts visuals i filmics.
21. L'original. La presentació de l'obra original. Pautes i normes per a la seva reproducció.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Definir gràficament formes de la realitat i de la pròpia inventiva utilitzant amb propietat els sistemes de representació més adients.
2. Utilitzar amb destresa i precisió els diferents materials i tècniques del dibuix tècnic amb especial atenció a la qualitat dels acabats i presentació final.
3. Dibuixar a mà alçada amb destresa i exactitud supòsits de representació espacial propis de l'especialitat.
4. Explorar les possibilitats dinàmiques i expressives de l'espai bidimensional i utilitzar d'una forma creativa els sistemes de representació en la realització de dibuixos de còmics.
5. Identificar i explicar els recursos del dibuix tècnic emprats en còmics utilitzant adequadament el vocabulari propi de l'assignatura.
6. Presentar correctament els treballs adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establertes.
7. Utilitzar els recursos narratius de la perspectiva com a instrument compostiu per al disseny de qualsevol còmic.
8. Dominar el llenguatge, els conceptes, les tècniques i els recursos del modelat en 3D i aplicar-los correctament segons la naturalesa del projecte, mitjançant els programes de 3D més habituals.
9. Comprendre i dur a terme les diferents fases de creació i realització d'il·lustracions en 3D i solucionar adequadament els problemes tècnics, artístics i comunicatius que es puguin presentar.

VIII. Tècniques d'expressió gràfica

a) Objectius

1. Diferenciar els procediments i saber utilitzar les principals tècniques d'expressió gràfica així com els seus estris, eines i materials.
2. Seleccionar i saber aplicar les tècniques gràfiques més adequades a les particularitats temàtiques, estilístiques i comunicatives de l'encàrrec.

3. Experimentar les possibilitats expressives de les diferents tècniques en funció de les seves preferències estilístiques i artístiques i incorporar l'estil personal.
4. Analitzar i reconèixer les tècniques i estils d'il·lustradors significatius de diferents èpoques i valorar les seves possibilitats d'aplicació creativa al propi estil.
5. Desenvolupar la capacitat de comunicació gràfica, la creativitat i expressivitat personals.
6. Valorar la rellevància de l'actualització i formació permanent del il·lustrador en la competitivitat professional, i la importància que té en l'exercici professional la qualitat dels estris i materials, la seva conservació i manteniment, i l'organització del lloc de treball.

b) Continguts

1. Les tècniques i procediments d'expressió gràfica. Estris, eines, materials.
2. Tècniques gràfiques seques, humides, mixtes.
3. Dibuix de línia i de taca. Trames i textures.
4. Tècniques digitals.
5. Altres tècniques: tècniques d'impressió manuals, tècniques additives.
6. Les tècniques gràfiques en el còmic de diferents èpoques. Aplicacions pràctiques i creatives a l'actualitat.
7. L'estudi del dibuixant. Equip, organització. Tècniques i mètodes d'arxiu de la documentació.
8. Tècniques greixos.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Emprar les diferents tècniques gràfiques, amb qualitat artística i tècnica, en la realització d'exercicis de l'especialitat.
2. Seleccionar, i aplicar amb destresa i pulcritud, la tècnica més adequada a les particularitats de l'encàrrec.
3. Identificar i diferenciar les tècniques i estils de dibuixants significatius de diferents èpoques.
4. Experimentar amb les diferents tècniques buscant aplicacions més personals i creatives.
5. Utilitzar correctament els estris i materials propis de les tècniques gràfiques i també mantenir l'equipament i el lloc de treball en condicions idònies.
6. Presentar correctament els treballs adequant-los a les especificacions formals, conceptuals i temporals establertes.
7. Arxivar adequadament la documentació tècnica i visual.

IX. Producció gràfica industrial

a) Objectius

1. Analitzar i diferenciar els diferents tipus d'originals considerant els processos i factors que intervenen en la reproducció.
2. Configurar adequadament arxius per impremta.
3. Comprendre i valorar les variables d'una tirada d'impressió.
4. Definir i diferenciar els diferents tipus d'impressió industrial i les seves particularitats.

5. Interpretar les característiques de projectes gràfics, triar el sistema d'impressió més adequat i preparar originals i arxius per a la seva posterior reproducció.
6. Saber triar els suports gràfics idonis per a un projecte determinat.
7. Optimitzar els elements que intervenen en la fase de reproducció d'un projecte gràfic.
8. Valorar la presència de les noves tecnologies en la producció gràfica industrial.
9. Analitzar, aplicar i combinar els elements i principis bàsics del disseny gràfic (imatges, textos i estructures).
10. Diferenciar les característiques de les famílies tipogràfiques més importants, utilitzat com a eina comunicativa de primer ordre.
11. Diferenciar i utilitzar els diferents sistemes de composició tipogràfica, adequant-los a les necessitats comunicatives concretes.

b) Continguts

1. Tipus d'originals. Característiques. Modes de color. Directes. Quadricromia.
2. Preparació d'arxius per a impremta. Formats i configuracions.
3. Suports d'impressió.
4. Sistemes d'impressió. Tècniques, procediments, materials i equips. Originals gràfics idonis en cada sistema d'impressió.
5. Postimpressió. Acabats.
6. Realització de pressupostos. Optimització de recursos.
7. Les noves tecnologies en els processos de reproducció i impressió industrials.
8. La tipografia: lletra, text, retícula.
9. L'arquitectura gràfica, la interrelació text / imatge. Composició i maquetació.
10. Tintes i papers. Característiques i formats.
11. Optimització d'originals per a cada sistema d'impressió. Resolució i lineatura. Guany de punt. Inclínacions de trama i trama estocàstica.
12. Plegats, troquelats, vernissos i laminats. Sistemes d'enquadernació. Imposició.
13. Edició digital sobre diferents plataformes.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Dur a terme els processos adequats per fer possible la reproducció (impresa o digital) de l'original gràfic.
2. Analitzar i diferenciar originals, la preparació, la reproducció i els resultats, utilitzant adequadament el vocabulari tècnic de l'assignatura.
3. Diferenciar les tècniques, procediments, materials i instruments corresponents als sistemes d'impressió industrial.
4. Preparar originals i configurar correctament arxius per impremta.
5. Reconèixer els diferents tipus d'originals i triar el sistema d'impressió més adequat.
6. Triar argumentadament el suport més adequat a un projecte gràfic.
7. Gestionar de manera correcta i eficient els elements que intervenen en la reproducció i impressió d'un projecte gràfic.
8. Analitzar i valorar els àmbits d'actuació i la influència de les noves tecnologies en la indústria gràfica.
9. Resoldre problemes tipogràfics i d'arquitectura gràfica.
10. Diferenciar els trets més característics de les principals famílies tipogràfiques.

X. Guió i estructura narrativa

a) Objectius

1. Conèixer i utilitzar el lèxic i els codis de la narrativa gràfica.

2. Dominar el llenguatge, l'estructura i la utilització del guió en la narrativa gràfica.
3. Identificar l'estructura narrativa d'una història i proposar diverses solucions d'organització gràfica.
4. Realitzar propostes de narrativa gràfica a partir d'històries pròpies o alienes.
5. Saber desenvolupar un guió narratiu.

b) Continguts

Llenguatge narratiu.

1. Llenguatge seqüencial.
2. Elaboració del guió. Adaptacions. L'argument. La sinopsis.
3. Estructura i desenvolupament d'una història. Formats.
4. Muntatge i ritme.
5. Ambientació, gènere, personatges, significat.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Comprendre, identificar i aplicar adequadament els conceptes i termes propis de la narrativa gràfica.
2. Explorar diverses solucions creatives i comunicatives per a narracions gràfiques d'històries pròpies o alienes.
3. Narrar amb eficàcia històries pròpies o alienes utilitzant els recursos del discurs gràfic.
4. Elaborar el guió narratiu per al desenvolupament d'un projecte de còmic.

XI. Projectes de còmic

a) Objectius

1. Plantejar i dur a terme projectes de còmic en diferents formats adequats a la temàtica i especificacions de l'encàrrec o les pròpies motivacions i interessos artístics i professionals.
2. Adaptar un text o guió literari al llenguatge i als diferents formats de la narració gràfica.
3. Dominar el llenguatge i els processos tècnics de la narrativa gràfica i aplicar-los de manera creativa en projectes de còmic de diferents àmbits, gèneres, temes i formats.
4. Buscar, seleccionar i utilitzar la informació i la documentació gràfica necessària per a la creació de personatges i ambientacions.
5. Utilitzar els recursos del guió i l'estructura narrativa en el desenvolupament dels propis projectes de còmic.
6. Utilitzar els elements tipogràfics o cal·ligràfics idonis per expressar un missatge conforme a la intencionalitat estilística i comunicativa corresponent.
7. Conèixer i dur a terme les fases del procés de creació i realització de còmics fins a l'obtenció d'un producte final de la qualitat exigible a nivell professional.
8. Aplicar les normes de presentació d'originals per a la seva posterior reproducció.
9. Dominar les tècniques i tecnologies necessàries per al desenvolupament de projectes de còmic de qualitat artística i comunicativa.
10. Conèixer la normativa específica d'aplicació a l'especialitat.
11. Emetre un judici crític argumentat respecte al propi treball i els resultats obtinguts així com valorar raonadament les realitzacions dels altres.

12. Explorar solucions gràfiques creatives i innovadores per resoldre exercicis en el context de l'especialitat.
13. Valorar la realització de còmics com a una oportunitat d'experimentació, creació, comunicació i expressió artística personal.

b) Continguts

1. El projecte de narrativa gràfica. El procés de creació i realització de l'original. Etapes.
2. El tema. Adaptacions d'obres literàries i creació d'obres pròpies. Característiques i metodologia de treball.
3. Extensió de la història. L'acudit gràfic, la tira còmica, la historieta curta. El llibre.
4. Story-board. Les el·lipses. Les seqüències. Tipologia de plans. Angles de visió. L'enquadrament.
5. Creació de personatges. Estudi i tipologies. Escenaris i ambientacions. Documentació.
6. Text i imatge. Els diàlegs. La veu en off. Símbols, onomatopeies i recursos propis del còmic. Composició de la vinyeta, de la tira, de la pàgina i del llibre.
7. Primers esbossos. Desenvolupament d'idees i textos. Obra final.
8. Entintat i /o tècnica gràfica. Blanc i negre y/ o color. Aplicació de les tècniques manuals i/o digitals.
9. Èmfasis i jerarquies compositives. Recursos tipogràfics. Cal·ligrafia i retolació.
10. L'original. La presentació de l'obra original. Pautes i normes per a la seva reproducció.
11. Normativa d'aplicació a l'especialitat.
12. Esbossos i control del ritme.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Realitzar projectes de còmic amb qualitat tècnica, artística i comunicativa, en diferents formats, a partir d'un encàrrec o de la pròpia idea.
2. Adaptar i desenvolupar una obra o text literari segons les pautes de la narrativa gràfica.
3. Analitzar els diferents formats de la narrativa gràfica i les seves particularitats.
4. Analitzar el llenguatge, els conceptes, les tècniques i els recursos de la narrativa gràfica.
5. Dominar el llenguatge, els conceptes, les tècniques i els recursos propis del còmic i aplicar-los correctament segons la naturalesa del projecte.
6. Comprendre i dur a terme amb qualitat tècnica i artística les diferents fases de creació i realització de còmics i altres formats.
7. Utilitzar adequadament la informació i la documentació seleccionada i arxivar-la correctament.
8. Resoldre amb coherència gràfica i comunicativa la transmissió de missatges en suposats pràctics de l'especialitat.
9. Desenvolupar i realitzar projectes de còmic adequats als paràmetres de professionalitat i creativitat establerts.
10. Presentar correctament els originals de còmic per a la seva reproducció.
11. Utilitzar amb destresa les tècniques i tecnologies pròpies de l'especialitat, les seves eines i recursos, en funció de les especificacions del projecte.

12. Atendre's en els projectes a la normativa vinculada a l'exercici professional.

XII. Projecte integrat

a) Objectius

1. Proposar i materialitzar un projecte de còmic, propi o encarregat, de qualitat tècnica, artística i comunicacional.
2. Realitzar el projecte portant a terme totes les etapes i controls de qualitat corresponents.
3. Desenvolupar, mitjançant la projectació i realització d'un projecte original de còmic, les destreses professionals de la seva especialitat.
4. Augmentar l'autonomia de l'alumne.

b) Continguts

1. La creació i realització del projecte de còmic. Metodologia. Etapes. Especificacions. Condicionants. Documentació gràfica.
2. Materialització del projecte de còmic fins l'obtenció del producte acabat. Verificació del control de qualitat en les diferents etapes.
3. La comunicació, presentació i defensa del projecte.
4. Elaboració de la proposta de projecte integrat de còmic.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Realitzar un projecte de còmic que compleixi amb el nivell tècnic, artístic i comunicacional exigible en l'àmbit professional.
2. Utilitzar una metodologia projectual adequada als condicionants i especificacions de l'encàrrec o de la seva pròpia proposta.
3. Realitzar el control de qualitat del projecte en els seus aspectes formals, expressius, tècnics, tecnològics i funcionals.
4. Presentar adequadament el projecte i emetre una valoració personal tècnica, artística i funcional utilitzant correctament els conceptes i terminologia propis del seu àmbit professional.

El mòdul Projecte integrat de còmic serà avaluat per un tribunal format per cinc professors, el president del qual serà el professor de l'assignatura. Cada alumne tindrà, a més, un professor tutor. En el tribunal els tutors no podran avaluar els projectes dels quals han estat tutors.

XIII. Formació i orientació laboral

a) Objectius

1. Analitzar i interpretar el marc legal del treball i conèixer els drets i obligacions que es deriven de les relacions laborals.
2. Conèixer els requisits i condicionants legals per organitzar i gestionar una petita o mitjana empresa, considerant els factors de producció, jurídics, mercantils i sociolaborals.
3. Identificar les diferents vies d'accés al mercat de treball i a la formació permanent, així com conèixer els organismes institucionals, nacionals i comunitaris dedicats a aquestes finalitats.

4. Comprendre i aplicar les normes sobre seguretat i higiene laboral i desenvolupar sensibilitat cap a la protecció al medi ambient, com a factors determinants de la qualitat de vida.
5. Conèixer i analitzar la normativa específica de l'especialitat.

b) Continguts

1. El marc jurídic de les relacions laborals. Estatut dels treballadors i regulació específica. Prestacions de la Seguretat Social i desocupació.
2. Sistemes d'accés al món laboral. El mercat de treball: estructura. Tècniques i organismes que faciliten la inserció laboral. Iniciatives per al treball per compte propi. La formació permanent.
3. L'empresa. Diferents models jurídics d'empreses i característiques. Organització, administració i gestió. Obligacions jurídiques i fiscals.
4. Conceptes bàsics de màrqueting. L'organització de la producció, comercialització i distribució a l'empresa. Mètodes d'anàlisi de costos i el control de la qualitat.
5. El contracte. Modalitats de contracte de treball. Drets i deures derivats de la relació laboral. Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball.
6. L'empresari individual. Tràmits per a l'inici de l'activitat empresarial. Pressupostos, taxacions i facturació de treballs.
7. Els drets de propietat intel·lectual i industrial. Registre de la propietat intel·lectual. Entitats de gestió: copyright i copyleft. Propietat industrial: els models i dibuixos industrials i artístics. Registre i procediment registral.
8. Els signes distintius: marca, rètol i nom comercial. Transmissibilitat.
9. Mesures de seguretat i higiene en el treball aplicables a la professió.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Analitzar la legislació i normativa vigent d'aplicació al món laboral i a la regulació empresarial en què s'integra aquesta especialitat professional.
2. Identificar les fonts i vies d'accés a l'ocupació i a la formació permanent directament relacionades amb la professió.
3. Saber dur a terme l'activitat empresarial tant en l'àmbit individual com societari.
4. Redactar el pla de creació i organització d'un taller artístic i/o d'una petita o mitjana empresa en què es considerin els aspectes jurídics i sociolaborals corresponents, els recursos materials i humans necessaris, les accions de màrqueting, comercialització i distribució dels productes i els mecanismes de seguretat laboral, ambiental i de prevenció de riscos exigits per iniciar el seu funcionament.
5. Realitzar correctament contractes i emetre factures.
6. Conèixer les normes sobre seguretat i salut en el treball i les diferents tècniques de prevenció de riscos laborals.
7. Conèixer, identificar i aplicar la legislació sobre drets d'autor i registre de propietat intel·lectual i industrial així com aquella legislació vinculada a l'exercici professional com per exemple la relativa al dret de la intimitat, l'honor i a la pròpia imatge.

XIV. Anglès tècnic

a) Objectius

- 1 Comprendre i emetre missatges orals amb precisió i cert grau de fluïdesa, participant activament en intercanvis d'informació en l'entorn professional i quotidià.
- 2 Comprendre textos escrits complexos i funcionals en l'entorn professional i quotidià, identificant i interpretant els recursos lingüístics utilitzats.
- 3 Produir textos complexos i funcionals en l'entorn professional i quotidià, organitzant el seu contingut i utilitzant un estil d'acord a la funcionalitat dels textos.
- 4 Conèixer els aspectes socioculturals propis dels països de parla anglesa, analitzant i interpretant els usos i actituds més comuns en les relacions professionals i personals.

b) Continguts

1. Comprensió oral, producció parlada i interacció:
 - a. Comprensió del significat general i específic de missatges orals emesos en llengua estàndard dins el context professional propi del cicle i d'entorns quotidians.
 - b. Producció oral correcta i fluïda de textos específics relacionats amb l'entorn professional propi del cicle i amb temes quotidians concrets i abstractes.
 - c. Participació activa en converses espontànies i simulades amb missatges específics relacionats tant amb l'entorn professional propi del cicle com amb temes quotidians concrets i abstractes.
 - d. Ús d'estratègies de comunicació per iniciar, mantindre i concloure un diàleg.
 - e. Identificació de registres amb més o menys grau de formalitat en funció de la intenció comunicativa i el context de comunicació.
2. Comprensió lectora i expressió escrita:
 - f. Identificació i comprensió del tema principal i idees secundàries en textos complexos i funcionals escrits sobre temes professionals o d'interès general.
 - g. Identificació de la finalitat comunicativa d'un text complex i funcional, de les seccions que el componen, i de l'organització i seqüenciació de la informació.
 - h. Producció de textos escrits complexos sobre temes d'interès general, professional, o referits a continguts d'altres mòduls del cicle.
 - i. Ús d'elements organitzatius de cohesió i coherència per expressar amb claredat la relació entre idees i la funcionalitat del text.
 - j. Identificació i ús del registre adequat a la funcionalitat del text.
3. Coneixement de la llengua:
 - k. Coneixement i ús d'estructures gramaticals complexes i funcions adequades que possibilitin una comunicació efectiva en l'àmbit laboral i professional.
 - l. Camps semàntics relacionats amb l'entorn professional, amb altres matèries de currículum, i amb temes d'interès general.
 - m. Coneixement, percepció i producció de trets fonètic-fonològics comuns de la llengua anglesa en les seves varietats més esteses.
 - n. Reconeixement dels trets diferencials en l'ús de la llengua: el llenguatge formal i informal, parlat i escrit. Els registres.
 - o. Estratègies d'aprenentatge. Estratègies de comunicació.
4. Aspectes socioculturals en l'entorn professional i personal:

- p. Valoració, respecte, i ús de les normes socioculturals i protocol·làries en les relacions laborals i quotidianes característiques del país on es parla l'idioma.
- q. Reconeixement de la llengua estrangera per aprofundir en coneixements que resultin d'interès al llarg de la vida personal i professional.
- r. Interès per la bona presentació dels textos escrits tant en suport paper com digital, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

- 1 Comprendre i interpretar el significat general i específic, la idea principal i intenció comunicativa de textos orals i escrits en un entorn professional i personal.
- 2 Produir textos orals i escrits específics i detallats amb diferents intencions comunicatives.
- 3 Participar activament en converses simulades i espontànies adaptant-se a les característiques de la situació i a la finalitat comunicativa.
- 4 Aplicar actituds i comportaments professionals i personals en situacions de comunicació, valorant les relacions i normes socioculturals i protocol·làries pròpies del país de la llengua estrangera.

XV. Tecnologia digital aplicada al còmic

a) Objectius

1. Introduir els diferents formats i plataformes de destinació per a la producció multimèdia.
2. Conèixer i utilitzar les aplicacions dels programes informàtics específics de còmic.
3. Conèixer les possibilitats tecnològiques a nivell de maquinari i programari més adients dins el sector de la comunicació gràfica i audiovisual.
4. Utilitzar els mitjans informàtics com a instruments d'ideació, gestió i comunicació del propi treball.

b) Continguts

1. Programari multimèdia i plataformes de destinació.
2. Comunicació entre diferents entorns. Importació i exportació d'arxius.
3. Preparar els formats, la resolució i la grandària per treballar en aplicacions gràfiques i multimèdia.

c) Criteris d'avaluació

Es valorarà la capacitat dels alumnes per:

1. Utilitzar correctament el material i dels equips informàtics.
2. Utilitzar l'ordinador com a tècnica d'aplicació en el procés creatiu i productiu i com a instrument de comunicació i gestió.
3. Conèixer els recursos disponibles a internet més adients per al sector de la comunicació gràfica i audiovisual.
4. Resoldre problemes artístics i tècnics que és plantegen durant el procés de realització.
5. Desenvolupar les capacitats d'autoaprenentatge i transferència de coneixements.

4.4. Fase de pràctiques en empreses, estudis o tallers

1. La fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers té com a objectius els següents:

- 1r Completar la formació acadèmica de l'alumnat mitjançant la integració en les rutines diàries de treball d'una empresa de comunicació gràfica, editorial o estudi i la realització de les funcions professionals corresponents al seu nivell formatiu.
- 2n Facilitar la presa de contacte dels alumnes amb el món del treball i la incorporació al sistema de relacions socials, laborals i tècniques de l'empresa.
- 3r Contrastar els coneixements, formació i capacitació adquirits en el centre educatiu amb la realitat empresarial i laboral del sector.
- 4t Permetre a l'alumnat que, a través del contacte amb l'empresa, incorpori a la seva formació els coneixements sobre la pròpia especialitat, la situació i relacions del mercat, les tendències artístiques i culturals, l'organització i coordinació del treball, la gestió empresarial, les relacions sociolaborals en l'empresa, etc. necessaris per a l'inici de l'activitat laboral.
- 5è Adquirir els coneixements tècnics d'estris, eines, materials i maquinària que, per la seva especialització, cost o novetat, no estan a l'abast del centre educatiu.
- 6è Participar de manera activa en les fases del procés de producció i edició de còmics sota les orientacions del tutor o coordinador corresponent.
- 7è Aplicar els coneixements, habilitats i destreses adquirits durant el període de formació teòrica i pràctica impartida en el centre educatiu.

2. El seguiment i l'avaluació de la fase de formació pràctica en empreses, estudis o tallers correspondrà al tutor de pràctiques designat pel centre educatiu qui prendrà en consideració el grau de compliment dels objectius i la valoració que realitzi l'empresa.

ANNEX 5

Requisits d'accés, exempcions i continguts de les proves d'accés, l'accés sense requisits acadèmics i la regulació i la validesa de les proves d'accés de grau mitjà corresponents als títols de Tècnic dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny

1. Requisits generals d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà

1. Per a accedir al ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà cal estar en possessió del títol de Graduat en educació secundària obligatòria o títol declarat equivalent. A aquests efectes, es podrà accedir a aquests ensenyaments amb les titulacions següents:

- a) Títol de Tècnic d'arts plàstiques i disseny.
- b) Haver superat els ensenyaments d'arts aplicades i oficis artístics, el tercer curs d'ensenyaments comuns del pla d'estudis de 1963 o el segon curs del pla experimental.
- c) Títol de Tècnic auxiliar o de Tècnic, dels ensenyaments de formació professional.
- d) Haver superat altres estudis declarats equivalents a efectes acadèmics amb algun dels anteriors.

2. A més dels requisits acadèmics assenyalats a l'apartat anterior, s'haurà de superar una prova específica d'accés que permeti demostrar les aptituds i els coneixements artístics necessaris per a cursar amb aprofitament els ensenyaments, segons el que s'estableix a l'apartat tercer d'aquest annex.

2. Accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà sense requisits acadèmics

D'acord amb l'article 52.3 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, poden accedir al grau mitjà d'aquests ensenyaments els aspirants que no tinguin els requisits acadèmics exigits i superin una prova d'accés. Per accedir per aquesta via, es requerirà tenir 17 anys com a mínim i que els hagin complert dins l'any de la realització de la prova.

Aquesta prova d'accés consta de:

- a) Una prova general, perquè l'aspirant mostri que té les capacitats, els coneixements i les habilitats, en relació amb l'educació secundària obligatòria, per cursar amb aprofitament els ensenyaments als quals opta.
- b) Una prova específica, perquè l'aspirant mostri que té les aptituds i els coneixements artístics necessaris per cursar amb aprofitament els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny als quals opta.

Per a l'avaluació d'aquestes proves s'ha de constituir un Tribunal, que ha d'estar format pels membres següents:

- El director del centre, que n'ha de ser el president.
- Quatre vocals, com a mínim, designats pel director del centre, d'entre els professors, si és possible amb destinació definitiva en el centre.
- Els assessors que el president consideri necessaris.
- Actuarà com a secretari el vocal designat a aquest efecte en l'acta de constitució del tribunal.

El tribunal ha d'elaborar la prova, fer la correcció i qualificar els exercicis, ha de coordinar els criteris d'avaluació i la resolució de les reclamacions que es puguin presentar.

El president del tribunal és el responsable de garantir el manteniment rigorós de l'anonimat dels exercicis i ha d'adoptar les mesures oportunes per assegurar el desenvolupament correcte de la prova. Qualsevol signe, marca o senyal en els fulls en què es fan els exercicis que en permeti identificar l'autor implicarà l'exclusió de la prova

Els aspirants a la prova o els seus pares o tutors legals poden presentar una reclamació per escrit mitjançant una sol·licitud adreçada al president del tribunal, en el termini de dos dies hàbils comptadors a partir de l'endemà de la publicació dels resultats. El tribunal ha de revisar la qualificació dels exercicis i resoldre la reclamació en un termini de dos dies hàbils comptadors a partir de la recepció i ha d'estendre una acta on es reflecteixin les decisions que s'han dut a terme.

Una vegada resoltes les possibles reclamacions, la comissió ha de publicar la llista definitiva en el tauler d'anuncis i a la pàgina web de cada centre que s'ha fet la prova i a la web del Servei d'Ensenyament de Regim Especial adscrit a la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres.

Els aspirants que no estiguin conformes amb el resultat de la revisió poden interposar un recurs d'alçada davant el director general de Planificació, Ordenació i Centres en el termini d'un mes comptadors des de l'endemà de la publicació de la llista definitiva.

3. Organització i regulació de la prova per a l'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà per a les persones que no tenen els requisits acadèmics i exempcions.

La Conselleria d'Educació i Universitat convocarà, amb caràcter anual i amb dues convocatòries, les proves d'accés als cicles formatius d'arts plàstiques i disseny, mitjançant la publicació de la convocatòria en el Butlletí Oficial de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

La prova d'accés es realitzarà en el centre públic de l'illa respectiva que s'imparteixen aquests estudis, sense perjudici que la Conselleria d'Educació i Universitat pugui habilitar altres centres docents per a la realització de la prova.

La inscripció a la prova està subjecta al pagament de les taxes que s'estableixen a la normativa que ho regula.

La prova ha de constar de dues parts:

La primera part o prova general, constarà de:

a) Un exercici de llengua catalana i literatura, un de llengua castellana i literatura i un altre de llengua anglesa, que consistirà en el desenvolupament per escrit d'un comentari de text i contestació per part dels alumnes de preguntes a partir del text. Tindran una durada màxima d'una hora per a cada un dels exercicis.

En aquest exercici es valorarà la competència lingüística i la maduresa dels alumnes en relació amb el currículum de l'Educació Secundària Obligatoria.

b) Un exercici amb continguts tècnics-científics, i un altra amb continguts socioculturals que consistiran en el desenvolupament per escrit de qüestions referides a aquestes matèries. Tindran una durada màxima d'una hora per a cada un dels exercicis.

En aquest exercici es valorarà les capacitats matemàtiques, científiques, tècniques i socioculturals en relació amb el currículum de l'Educació secundària Obligatoria.

Aquesta primera prova de caràcter general és eliminatòria.

Respecte a la puntuació dels cinc exercicis que componen la part general, el tribunal qualificarà numèricament cada un dels exercicis de zero a deu amb 1 decimal, essent necessari obtenir una puntuació igual o superior a tres per poder realitzar la mitjana aritmètica dels exercicis.

La qualificació final de la part general de la prova d'accés serà la mitjana aritmètica dels cinc exercicis que la componen, amb dos decimals.

La superació de la part general de la prova, tindrà efectes i validesa indefinida per a posteriors convocatòries.

Poden quedar exempts de realitzar la part general de la prova, les persones que hagin superat la prova d'accés a la universitat per a majors de 25 anys, si així ho sol·liciten.

Els aspirants que superin aquesta prova han de realitzar amb posterioritat, la prova d'accés específica, si no estan exempts de realitzar-la.

La segona part o prova específica.

Aquesta part constarà de dos exercicis amb una durada màxima de dues hores per a cada un d'ells.

a) Un exercici que consistirà en el desenvolupament per escrit de qüestions relatives al camp de les arts plàstiques a partir d'un text escrit i/o la documentació gràfica que es faciliti.

En aquest exercici es valoraran els coneixements artístics dels alumnes.

b) Un exercici on s'han de realitzar dibuixos o esbossos a partir d'un tema i un d'ells serà de base per a la realització posterior d'un dibuix a color.

En aquest exercici es valoraran les aptituds com la creativitat, la destresa específica, la capacitat d'observació i percepció.

El tribunal qualificarà numèricament cada un dels exercicis de 0 a 10, amb 1 decimal, essent necessari obtenir una qualificació final igual o superior a cinc per a la seva superació.

La qualificació final s'obtéindrà calculant la mitjana aritmètica, amb dos decimals, de les puntuacions dels exercicis que la componen.

No es procedirà a realitzar la mitjana aritmètica de la prova quan en qualque exercici l'aspirant hagi obtingut una puntuació inferior a 3 punts.

Els aspirants que no es presentin a qualcun dels exercicis de la prova, figurarà a l'acta amb l'expressió "NP".

Si un aspirant inscrit no realitza cap dels exercicis, la seva qualificació final es consignarà amb l'expressió de "NP".

Les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà tenen validesa a tot l'Estat espanyol, i superar-les dóna dret a realitzar la pertinent matrícula a un cicle formatiu de grau mitjà al que opti la persona interessada, sempre i quan hi hagi disponibilitat de places.

La superació de la part específica de la prova d'accés, tindrà validesa únicament per accedir en el curs acadèmic per a la qual es realitza aquesta prova.

La qualificació final de la prova d'accés pels aspirants sense requisits acadèmics serà la mitjana aritmètica de les dues parts (la general i l'específica). S'expressarà en termes numèrics, utilitzant l'escala de zero a deu amb dos decimals, essent necessari obtenir una qualificació igual o superior a cinc per a la seva superació.

Les proves d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà tenen validesa a tot l'Estat espanyol i superar-les dóna dret a realitzar la pertinent matrícula a un cicle formatiu de grau mitjà al que opti la persona interessada, sempre i quan hi hagi disponibilitat de places.

Les persones que poden acreditar que tenen necessitats educatives especials o dificultats específiques d'aprenentatge (dislèxia, disortografia, disgrafia, discalculia...) poden sol·licitar l'adaptació de les condicions en què s'ha de realitzar la prova. Serà necessari justificar aquesta petició amb l'aportació dels documents adients.

Estaran exemptes de realitzar la prova específica d'accés als cicles de grau mitjà aquelles persones que acreditin tenir experiència laboral d'almenys un any, relacionada directament amb les competències professionals del cicle formatiu al qual es vol accedir. Aquesta experiència laboral s'acreditarà a través d'un certificat de l'empresa on s'hagi adquirit l'experiència laboral, on consti expressament la duració del contracte, l'activitat exercida i el període de temps en què s'ha realitzat l'activitat. En el cas de treballadors per compte propi, s'acreditarà per mitjà d'un certificat d'alta en el cens d'obligats tributaris. En ambdós casos, també s'haurà d'aportar un certificat de vida laboral. En aquest cas, la qualificació final de la prova d'accés pels aspirants sense requisits acadèmics exemptes de la prova específica, serà la mitjana de la prova general.

L'exempció haurà de ser sol·licitada per l'interessat, a la secretaria del centre on vol cursar els estudis, i haurà d'aportar la documentació justificativa, a excepció que la mateixa estigui inclosa en el Catàleg de Simplificació Documental de l'Administració Pública de la CAIB i previ consentiment de l'interessat.

El director del centre resoldrà fent públic la relació dels sol·licitants als quals es concedeix l'exempció de la prova corresponent. Així mateix, a petició de la persona interessada, es podrà certificar aquest fet.

L'exempció tindrà efectes per a l'any de la convocatòria.

4. Prova específica d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà amb requisits acadèmics i les exempcions

Les persones que estiguin en possessió dels requisits acadèmics d'accés a què es refereix el punt 1 d'aquest annex, hauran de superar una prova específica d'accés per poder matricular-se en aquests ensenyaments.

La Conselleria d'Educació i Universitat convocarà, amb caràcter anual, i amb dues convocatòries, les proves específiques d'accés als cicles formatius d'arts plàstiques i disseny, per a les persones que estiguin en possessió dels requisits acadèmics corresponents, mitjançant la publicació de la convocatòria en el Butlletí Oficial de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

La prova d'accés es realitzarà en el centre públic de l'illa respectiva que s'imparteixen aquests estudis, sense perjudici que la Conselleria d'Educació i Universitat pugui habilitar altres centres docents per a la realització de la prova.

Aquesta prova versarà sobre les mateixes matèries que la prova específica per a les persones que no tenen els requisits acadèmics, i es seguiran els mateixos criteris de puntuació.

Pel que fa al tribunal, serà el mateix que ve especificat en el punt 2 d'aquest annex

Les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà tenen validesa a tot l'Estat espanyol, i superar-les dóna dret a realitzar la pertinent matrícula a un cicle formatiu de grau mitjà al que opti la persona interessada, sempre i quant hi hagi disponibilitat de places.

La superació de la prova específica d'accés tindrà validesa únicament per a accedir al curs acadèmic per el qual es realitza l'esmentada prova.

Estan exempts de realitzar la prova específica d'accés al grau mitjà dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, les persones que acreditin estar en possessió d'algun dels requisits següents:

- Qui tingui un títol de tècnic o tècnic superior d'arts plàstiques i disseny d'una família professional relacionada amb els ensenyaments que es vulguin cursar.
- Qui hagi superat els cursos comuns d'arts aplicades i oficis artístics dels plans d'estudis establerts pel Decret 2127/1963, de 24 de juliol; els establerts amb caràcter experimental a l'empara del Reial decret 799/1984, de 28 de març, sobre regulació d'experiències en centres d'ensenyaments artístics, així com pel Reial decret 942/1986, de 9 de maig, pel qual s'estableixen normes generals per a la realització d'experimentacions educatives en centres docents.
- En tot cas estan exempts de realitzar la prova específica d'accés als cicles formatius de grau mitjà, les persones que tinguin alguna de les titulacions següents, o títols declarats equivalents:
 - a) Títol de batxiller, modalitat d'arts, o de batxillerat artístic experimental.
 - b) Títol superior d'arts plàstiques i Títol superior de disseny, en les seves diferents especialitats, o títols declarats equivalents.
 - c) Títol superior de Conservació i restauració de béns culturals, en les seves diferents especialitats.

- d) Llicenciatura en Belles arts.
- e) Arquitectura.
- f) Enginyeria tècnica en Disseny industrial.

També estan exemptes de realitzar la prova específica d'accés als cicles de grau mitjà aquelles persones que tenen el títol d'ESO o equivalent, i acreditin tenir experiència laboral d'almenys un any, relacionada directament amb les competències professionals del cicle formatiu al qual es vol accedir. Aquesta experiència laboral s'acreditarà a través d'un certificat de l'empresa on s'hagi adquirit l'experiència laboral, on consti expressament la duració del contracte, l'activitat exercida i el període de temps en què s'ha realitzat l'activitat. En el cas de treballadors per compte propi, s'acreditarà per mitjà d'un certificat d'alta en el cens d'obligats tributaris. En ambdós casos, també s'haurà d'aportar un certificat de vida laboral.

L'exempció haurà de ser sol·licitada per l'interessat, a la secretaria del centre on vol cursar els estudis, i haurà d'aportar la documentació justificativa, a excepció que la mateixa estigui inclosa en el Catàleg de Simplificació Documental de l'Administració Pública de la CAIB i previ consentiment de l'interessat .

El director del centre resoldrà fent públic la relació dels sol·licitants als quals es concedeix l'exempció de la prova corresponent. Així mateix, a petició de la persona interessada, es podrà certificar aquest fet.

L'exempció tindrà efectes per a l'any de la convocatòria.

5. Inscripció

Les persones que vulguin accedir als estudis d'arts plàstiques i disseny han de fer la inscripció únicament en el centre on es vulgui cursar aquest estudi. Aquesta inscripció s'ha d'efectuar en el període establert.

6. Adjudicació de places

1. L'adjudicació de les places ha de seguir l'ordre que a continuació s'indica:
 - a) Accés directe: reserva d'un 20% de places segons s'estableix a l'article 5 d'aquest Decret, ordenada segons la puntuació obtinguda en el títol al·legat per aquest accés.
 - b) Accés mitjançant prova específica: reserva d'un 60%, ordenat segons llista de major a menor puntuació, d'acord amb la qualificació obtinguda en aquesta prova.
 - c) Accés sense requisits acadèmics: reserva d'un 20%, ordenat segons llista de major a menor puntuació, d'acord amb la qualificació final obtinguda, que serà la mitjana aritmètica de les dues parts de la prova (general i l'específica).
2. En el cas que quedin places vacants en alguns dels apartats anteriors, s'integraran en primer lloc a les places destinades a l'accés mitjançant prova específica, en segon lloc a les places destinades a l'accés sense requisits acadèmics i en tercer lloc, a l'accés directe.
3. Tant pel que fa a l'accés directe com a l'accés mitjançant prova específica i l'accés sense requisits acadèmics, quan la demanda sigui superior a l'oferta del centre, els casos d'empat s'han de resoldre mitjançant un sorteig alfabètic.

4. El sorteig públic, que s'ha d'efectuar a la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres, ha de determinar la combinació de lletres a partir de la qual s'ha de fer l'ordenació alfabètica corresponent. El resultat del sorteig s'ha de comunicar el mateix dia als centres perquè l'apliquin.

7. Al·legacions a l'admissió

Una vegada publicades les llistes provisionals en els procediments d'adjudicació de plaça, l'aspirant no admès ha de disposar de dos dies per presentar al·legacions davant el director del centre, el qual ha de resoldre en un màxim de dos dies i n'ha de publicar la llista definitiva. Contra aquesta es pot recórrer en recurs d'alçada davant el director general de Planificació, Ordenació i Centres. Aquest recurs esgota la via administrativa.

8. Matriculació

Les persones que compleixin els requisits poden formalitzar la matrícula al cicle formatiu del grau mitjà al que hagi optat en primera o ulteriors opcions, segons el full de sol·licitud de matrícula.

La formalització de la matrícula s'ha de fer en els períodes establerts a la Resolució anual i es realitzarà en el sistema informàtic GESTIB.

ANNEX 6

Requisits d'accés, exempcions i continguts de les proves d'accés, l'accés sense requisits acadèmics i la regulació i la validesa de les proves d'accés de grau superior corresponents als títols de Tècnic superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny

1. Requisits generals d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau superior

1. Per a accedir als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau superior cal estar en possessió del títol de Batxiller o títol declarat equivalent. A aquests efectes, es podrà accedir a aquests ensenyaments amb les titulacions següents:

- a) Títol de Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny.
- b) Títol de Graduat en Arts aplicades i oficis artístics corresponent al pla d'estudis de 1963 o al pla experimental.
- c) Títol de Tècnic especialista o de Tècnic superior dels ensenyaments de formació professional.
- d) Haver superat altres estudis declarats equivalents a efectes acadèmics amb alguns dels anteriors.
- e) Estar en possessió d'una titulació universitària o equivalent.

2. A més dels requisits acadèmics assenyalats a l'apartat anterior, s'haurà de superar una prova específica d'accés que permeti demostrar les aptituds i els coneixements artístics necessaris per a cursar amb aprofitament els ensenyaments, segons el que s'estableix a l'apartat tercer d'aquest annex.

2. Accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau superior sense requisits acadèmics

D'acord amb l'article 52.3 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, poden accedir al grau superior d'aquests ensenyaments, els aspirants que no tinguin els requisits acadèmics exigits i superin una prova d'accés. Per accedir per aquesta via, es requerirà tenir 19 anys o 18 si s'acredita estar en possessió d'un títol de Tècnic relacionat amb aquell al que es vol accedir.

Aquesta prova d'accés consta de:

- a) Una prova general, perquè l'aspirant demostrï que té la maduresa en relació amb els objectius del batxillerat, per cursar amb aprofitament els ensenyaments als quals opta.
- b) Una prova específica, perquè l'aspirant demostrï que té les aptituds i els coneixements artístics necessaris per cursar amb aprofitament els ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny al qual opta.

Per a l'avaluació d'aquestes proves s'ha de constituir un tribunal, que ha d'estar format pels membres següents:

- El director del centre, que n'ha de ser el president.

- Quatre vocals, com a mínim, designats pel director del centre, d'entre els professors, si és possible amb destinació definitiva en el centre.
- Els assessors que el president consideri necessaris.
- Actuarà com a secretari el vocal designat a aquest efecte en l'acta de constitució del tribunal.

El tribunal ha d'elaborar la prova, fer la correcció i qualificar els exercicis, ha de coordinar el criteris d'avaluació i la resolució de les reclamacions que es pugin presentar

El president del tribunal és el responsable de garantir el manteniment rigorós de l'anonimat dels exercicis i ha d'adoptar les mesures oportunes per assegurar el desenvolupament correcte de la prova. Qualsevol signe, marca o senyal en els fulls en què es fan els exercicis que en permeti identificar l'autor implicarà l'exclusió de la prova

Els aspirants a la prova o els seus pares o tutors legals poden presentar una reclamació per escrit mitjançant una sol·licitud adreçada al president del tribunal, en el termini de dos dies hàbils comptadors a partir de l'endemà de la publicació dels resultats. El tribunal ha de revisar la qualificació dels exercicis i resoldre la reclamació en un termini de dos dies hàbils comptadors a partir de la recepció i ha d'estendre una acta on es reflecteixi les decisions que s'han dut a terme.

Una vegada resoltes les possibles reclamacions, la comissió ha de publicar la llista definitiva en el tauler d'anuncis i a la pàgina web de cada centre que s'ha fet la prova i a la web del Servei d'Ensenyament de Regim Especial adscrit a la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres.

Els aspirants que no estiguin conformes amb el resultat de la revisió poden interposar un recurs d'alçada davant el director general de Planificació, Ordenació i Centres en el termini d'un mes comptadors des de l'endemà de la publicació de la llista definitiva.

3. Organització i regulació de la prova per a l'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau superior per a les persones que no tenen els requisits acadèmics i exempcions

La Conselleria d'Educació i Universitat convocarà, amb caràcter anual i amb dues convocatòries, les proves d'accés als cicles formatius d'arts plàstiques i disseny, mitjançant la publicació de la convocatòria en el Butlletí Oficial de la Comunitat autònoma de les Illes Balears.

La prova d'accés es realitzarà en el centre públic de l'illa respectiva que s'imparteixin aquests estudis, sense perjudici que la Conselleria d'Educació i Universitat pugui habilitar altres centres docents per a la realització de la prova.

La inscripció a la prova està subjecta al pagament de les taxes que s'estableixen a la normativa que ho regula.

La prova constarà de dues parts:

- a) Part general, on es realitzaran quatre exercicis corresponents a les següents matèries troncal del batxillerat: Llengua catalana i literatura, Llengua castellana i

literatura, Història d'Espanya i Primera llengua estrangera. El temps màxim per realitzar aquesta prova, és d'una hora per a cada exercici.

El primer exercici relatiu a la matèria de la Història d'Espanya, els alumnes realitzaran un comentari de text.

El segon exercici, sobre l'assignatura de la Llengua catalana i literatura, els alumnes han de respondre preguntes relatives als coneixements de la Llengua catalana i de la seva literatura.

El tercer exercici sobre l'assignatura de la Llengua castellana i literatura, els alumnes han de respondre preguntes relatives als coneixements de la Llengua castellana i de la seva literatura.

El quart exercici relatiu a la llengua anglesa, a partir d'un text escrit en anglès, els alumnes han de realitzar tasques de comprensió lectora del text proposat i escriure un text a partir d'una idea del text proporcionat.

Aquesta primera prova de caràcter general, és eliminatòria, i s'ha de valorar el grau de maduresa de l'aspirant pel que fa a la correcta comprensió dels conceptes, la utilització del llenguatge i la capacitat d'anàlisi i de síntesi.

Respecte a la puntuació dels quatre exercicis que componen la part general, el tribunal qualificarà numèricament cada un dels exercicis de zero a deu amb un decimal, essent necessari obtenir una puntuació igual o superior a tres per poder realitzar la mitjana aritmètica dels exercicis.

La qualificació final de la part general de la prova d'accés serà la mitjana aritmètica dels quatre exercicis que la componen, amb dos decimals.

La superació de la part general de la prova, tindrà efectes i validesa indefinida per a posteriors convocatòries.

Poden quedar exempts de realitzar la part general de la prova, les persones que hagin superat la prova d'accés a la universitat per a majors de 25 anys, si així ho sol·liciten.

Els aspirants que superin aquesta prova han de realitzar amb posterioritat, la prova d'accés específica, si no estan exempts de realitzar-la.

b) Prova específica

Aquesta part constarà de tres exercicis amb una durada màxima d'una hora per cada un d'ells.

El primer exercici consistirà amb l'anàlisi de les qüestions que es formulin sobre la Història de l'Art, a partir d'un text i/o documentació gràfica o audiovisual que es faciliti.

El segon serà la realització de 4 esbossos a ma alçada a partir d'un model, dels quals tres seran a llapis i un a color.

El tercer exercici consistirà en la realització d'una proposta gràfica a partir d'una imatge o un tema donat pel tribunal.

En aquests exercicis es valorarà la sensibilitat artística, la creativitat, la capacitat per concretar les idees.

El tribunal qualificarà numèricament cada un dels exercicis de 0 a 10, amb 1 decimal, essent necessari obtenir una qualificació final igual o superior a cinc per a la seva superació.

La qualificació final s'obtindrà calculant la mitjana aritmètica, amb dos decimals, de les puntuacions dels tres exercicis que la componen.

No es procedirà a realitzar la mitjana aritmètica de la prova quan en qualche exercici l'aspirant hagi obtingut una puntuació inferior a 3 punts.

Els aspirants que no es presentin a qualcun dels exercicis de la prova, figurarà a l'acta amb l'expressió "NP".

Si un aspirant inscrit no realitza cap dels exercicis, la seva qualificació final es consignarà amb l'expressió de "NP".

Les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau superior tenen validesa a tot l'Estat espanyol, i superar-les dóna dret a realitzar la pertinent matrícula a un cicle formatiu de grau superior al que opti la persona interessada, sempre i quant hi hagi disponibilitat de places.

La superació de la part específica de la prova d'accés, tindrà validesa únicament per accedir en el curs acadèmic per a la qual es realitza aquesta prova.

La qualificació final de la prova d'accés pels aspirants sense requisits acadèmics serà la mitjana aritmètica de les dues parts. S'expressarà en termes numèrics, utilitzant l'escala de zero a deu amb dos decimals, essent necessari obtenir una qualificació igual o superior a cinc per a la seva superació.

Les proves d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau superior tenen validesa a tot l'Estat espanyol i superar-les dóna dret a realitzar la pertinent matrícula sempre i quan hi hagi disponibilitat de places.

Les persones que poden acreditar que tenen necessitats educatives especials o dificultats específiques d'aprenentatge (dislèxia, disortografia, disgrafia, discalculia...) poden sol·licitar l'adaptació de les condicions en què s'ha de realitzar la prova. Serà necessari justificar aquesta petició amb l'aportació dels documents adients.

Estaran exempts de realitzar la prova específica d'accés als cicles de grau superior aquelles persones que acreditin tenir experiència laboral d'almenys un any, relacionada directament amb les competències professionals del cicle formatiu de grau superior d'arts plàstiques i disseny al qual es vol accedir. L'acreditació s'ha de fer amb un certificat d'empresa on consti expressament la duració del contracte l'activitat desenvolupada i el període de temps en el que s'ha realitzat l'activitat. En el cas dels treballadors autònoms, s'acreditarà mitjançant un certificat d'alta del cens d'obligats tributaris. En ambdós casos, també s'ha d'aportar un certificat de vida laboral. En aquest cas, la qualificació de la prova d'accés pels aspirants sense requisits acadèmics exempts de la prova específica, serà la mitjana de la prova general.

L'exempció haurà de ser sol·licitada per l'interessat, a la secretaria del centre on vol cursar els estudis, i haurà d'aportar la documentació justificativa, a excepció que la mateixa estigui inclosa en el Catàleg de Simplificació Documental de l'Administració Pública de la CAIB i previ consentiment de l'interessat.

El director del centre resoldrà fent públic la relació dels sol·licitants als que es concedeix l'exempció de la prova corresponent. Així mateix, a petició de la persona interessada, es podrà certificar aquest fet.

L'exempció tindrà efectes per a l'any de la convocatòria.

4. Prova específica d'accés al grau superior amb requisits acadèmics i exempcions:

Les persones que estiguin en possessió dels requisits acadèmics d'accés a què es refereix el punt 1 d'aquest annex, també hauran de superar una prova específica d'accés per poder matricular-se en aquests ensenyaments.

La Conselleria d'Educació i Universitat convocarà, per a les persones que estiguin en possessió dels requisits acadèmics corresponents, amb caràcter anual, i amb dues convocatòries, les proves específiques d'accés als cicles formatius d'Arts Plàstiques i Disseny, mitjançant la publicació de la convocatòria en el Butlletí Oficial de la Comunitat autònoma de les Illes Balears.

La prova d'accés es realitzarà en el centre públic de l'illa respectiva que s'imparteixin aquests estudis, sense perjudici que la Conselleria d'Educació i Universitat pugui habilitar altres centres docents per a la realització de la prova.

Aquesta prova versarà sobre les mateixes matèries que la prova específica per a les persones que no tenen els requisits acadèmics, i es seguiran els mateixos criteris de puntuació. Pel que fa al tribunal serà el mateix que el que ve especificat en el punt 2 d'aquest annex.

Les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny de grau superior tenen validesa a tot l'Estat espanyol, i superar-les dóna dret a realitzar la pertinent matrícula a un cicle formatiu de grau superior al que opti la persona interessada, sempre i quant hi hagi disponibilitat de places.

La superació de la prova específica d'accés tindrà validesa únicament per a accedir al curs acadèmic per el qual es realitza l'esmentada prova.

Estan exempts de realitzar la prova específica d'accés al grau superior dels ensenyaments professionals d'arts plàstiques i disseny, les persones que acreditin estar en possessió d'algun dels requisits següents:

- Qui tingui un títol de Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny d'una família professional relacionada amb els ensenyaments que es vulguin cursar, o títol declarat equivalent.
- En tot cas estan exemptes de realitzar la prova específica d'accés als cicles formatius de grau superior, les persones que tinguin alguna de les titulacions següents, o títols declarats equivalents:
 - a) Títol de batxiller, modalitat d'arts, o de batxillerat artístic experimental.

- b) Títol superior d'arts plàstiques i Títol superior de Disseny, en les seves diferents especialitats, o títols declarats equivalents.
- c) Títol superior de Conservació i restauració de béns culturals, en les seves diferents especialitats.
- d) Llicenciatura en Belles arts.
- e) Arquitectura.
- f) Enginyeria tècnica en Disseny industrial.

També estan exempts de realitzar la prova específica d'accés als cicles de grau superior aquelles persones que tenen el títol de Batxiller o equivalent, i acreditin tenir experiència laboral d'almenys un any, relacionada directament amb les competències professionals del cicle formatiu de grau superior d'arts plàstiques i disseny al qual es vol accedir. L'acreditació s'ha de fer amb un certificat d'empresa on consti expressament la duració del contracte l'activitat desenvolupada i el període de temps en el que s'ha realitzat l'activitat. En el cas dels treballadors autònoms, s'acreditarà mitjançant un certificat d'alta del cens d'obligats tributaris. En ambdós casos, també s'ha d'aportar un certificat de vida laboral.

L'exempció haurà de ser sol·licitada per l'interessat, a la secretaria del centre on vol cursar els estudis, i haurà d'aportar la documentació justificativa, a excepció que la mateixa estigui inclosa en el Catàleg de Simplificació Documental de l'Administració Pública de la CAIB i previ consentiment de l'interessat.

El director del centre resoldrà fent públic la relació dels sol·licitants al que es concedeix l'exempció de la prova corresponent. Així mateix, a petició de la persona interessada, es podrà certificar aquest fet.

L'exempció tindrà efectes per a l'any de la convocatòria.

5. Inscripció

Les persones que vulguin accedir als estudis d'arts plàstiques i disseny, pel que fa al cicle de grau superior, han de fer la inscripció únicament en el centre on es vulgui cursar aquest estudi.

Aquesta inscripció s'ha d'efectuar en el període establert.

6. Adjudicació de places

1. L'adjudicació de les places ha de seguir l'ordre que a continuació s'indica:
 - a) Accés directe: reserva d'un 20% de places segons s'estableix a l'article 5 d'aquest Decret, ordenada segons la puntuació obtinguda en el títol al·legat per aquest accés.
 - b) Accés mitjançant prova específica: reserva d'un 60%, ordenat segons llista de major a menor puntuació, d'acord amb la qualificació obtinguda en aquesta prova.
 - c) Accés sense requisits acadèmics: reserva d'un 20%, ordenat segons llista de major a menor puntuació, d'acord amb la qualificació final obtinguda que serà la mitjana aritmètica de les dues parts de la prova (general i l'específica).
2. En el cas que quedin places vacants a alguns dels apartats anteriors, s'integraran en primer lloc a les places destinades a l'accés mitjançant prova específica, en segon lloc a

les places destinades a l'accés sense requisits acadèmics i en tercer lloc a l'accés directe.

3. Tant pel que fa a l'accés directe com a l'accés mitjançant prova i/o sense requisits acadèmics, quan la demanda sigui superior a l'oferta del centre, en els casos d'empat s'han de resoldre mitjançant un sorteig públic i alfabètic.

4. El sorteig públic, que s'ha d'efectuar a la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres, ha de determinar la combinació de lletres a partir de la qual s'ha de fer l'ordenació alfabètica corresponent. El resultat del sorteig s'ha de comunicar el mateix dia als centres perquè l'apliquin.

7. Al·legacions a la llista d'admissió

Una vegada publicades les llistes provisionals en els procediments d'adjudicació de plaça, l'aspirant no admès ha de disposar de dos dies per presentar al·legacions davant el director del centre, el qual ha de resoldre en un màxim de dos dies i n'ha de publicar la llista definitiva. Contra aquesta es pot recórrer en recurs d'alçada davant el director general de Planificació, Ordenació i Centres. Aquest recurs esgota la via administrativa.

8. Matriculació

Les persones que compleixin els requisits poden formalitzar la matrícula al cicle formatiu superior que hagi optat en primera o ulteriors opcions, segons el full de sol·licitud de matrícula.

La formalització de la matrícula s'ha de fer en els períodes establerts a la Resolució anual i es realitzarà en el sistema informàtic GESTIB.

ANNEX 7

Documents d'avaluació i mobilitat

ESBORRANY

ACTA D'AVUACIÓ FINAL ORDINÀRIA/EXTRAORDINÀRIA PROVISIONAL
DEL SEGON CURS DEL CICLE FORMATIU DE GRAU SUPERIOR D'ARTS PLÀSTIQUES I DISSENY

CURS ACADÈMIC: 20... / 20...

D _____

Grup: _____

Títol RD ____/20__ de __ de ____

Curriculum Decret ____/20__ (BOIB núm. __, de __ de ____)

Centre: _____

Codi: _____ Localitat: _____

Adreça: _____

CP: _____ ILLES BALEARS

		Qualificacions obtingudes pels alumnes en els diferents mòduls																			
RELACIÓ ALFABÈTICA D'ALUMNES		Mòdul1 (XX ECTS)	Mòdul2 (XX ECTS)	Mòdul3 (XX ECTS)	Mòdul4 (XX ECTS)	Mòdul5 (XX ECTS)	Mòdul6 (XX ECTS)	Mòdul7 (XX ECTS)	Mòdul8 (XX ECTS)	Mòdul9 (XX ECTS)	Mòdul10 (XX ECTS)	Mòdul11 (XX ECTS)	Mòdul12 (XX ECTS)	Mòdul13 (XX ECTS)	Mòdul14 (XX ECTS)	Mòdul15 (XX ECTS)	Mòdul16 (XX ECTS)	Mòdul17 (XX ECTS)	Mòdul18 (XX ECTS)	Dret a extraordinària	Accés a FCT
1																					
2																					
3																					
...																					
...																					
...																					

(1) Qualificacions: 0; 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; AC= Adaptació curricular total del mòdul; BO= Baixa d'ofici; C= Convalidat; CF= Complements de formació del mòdul; IN= Incorporació als nous estudis; NP= No presentat (només convocatòria extraordinària); NQ= No qualificat; P1= Pendent primer; QA= Qualificat anteriorment; R= Renuncia; X= Exempt.

(2) Dret a extraordinària: Sí / No; Accés a FCT: Sí / No; ECTS= Sistema europeu de transferència de crèdits.

Població, data

SEGELL DEL CENTRE

Diligències:

SIGNATURES DEL PROFESSORAT

Mòdul 1	Mòdul 2	Mòdul 3	Mòdul 4	Mòdul 5
Llinatges, Nom	Llinatges, Nom	Llinatges, Nom	Llinatges, Nom	Llinatges, Nom
Mòdul 6	Mòdul 7	Mòdul 8	Mòdul 9	Mòdul 10
Llinatges, Nom	Llinatges, Nom	Llinatges, Nom	Llinatges, Nom	Llinatges, Nom
Mòdul 11	Mòdul 12	Mòdul 13	Mòdul 14	Mòdul 15
Llinatges, Nom	Llinatges, Nom	Llinatges, Nom	Llinatges, Nom	Llinatges, Nom
Mòdul 16	Mòdul 17	Mòdul 18	El/La tutor/a	Vist i plau, el/la director/a
Llinatges, Nom	Llinatges, Nom	Llinatges, Nom	Llinatges, Nom	Llinatges, Nom

EXPEDIENT ACADÈMIC DE L'ALUMNE/A

CICLES FORMATIUS DE GRAU MITJÀ
D'ARTS PLÀSTIQUES I DISSENY

Tècnic en _____

Títol: RD xxx/20__

Curriculum: Decret xx/201__

Núm. d'expedient: _____

DADES IDENTIFICATIVES DEL CENTRE

Centre:		Codi centre:
Localitat i municipi:	Illes Balears	Codi postal:
Data d'obertura de l'expedient: _____		

DADES IDENTIFICATIVES DE L'ALUMNE/A

Llinatges:	Nom:	DNI/NIE:	Data naix.:
Municipi de naixement:	Província	País:	Nacionalitat:
Domicili:	Municipi:	Codi postal:	Telèfon:
Pare:	e-mail:		Telèfon:
Mare:	e-mail:		Telèfon:

ESCOLARITZACIÓ EN EL CICLE D'ARTS PLÀSTIQUES I DISSENY D _____

Nom del centre	Codi	Municipi	Província	Any acadèmic	Curs

Modalitat d'accés¹: _____

OBSERVACIONS²

QUALIFICACIONS EN ELS DIFERENTS CURSOS

Primer curs. Any acadèmic:		
Mòdul	Convocatòria ordinària	Convocatòria extraordinària
	Qualificació	Qualificació
Mòdul 1		
Mòdul 2		
Mòdul 3		
Mòdul 4		
Mòdul 5		
Mòdul 6		
Mòdul 7		
Mòdul 8		
Promociona al curs següent en data		

AC= Adaptació curricular total del mòdul; BO= Baixa d'ofici; C= Convalidat;
CF= Complements de formació del mòdul; IN= Incorporació als nous estudis; NP= No presentat (només convocatòria extraordinària); NQ= No qualificat; P1= Pendent primer; QA= Qualificat anteriorment; R= Renúncia;
X= Exempt.

Segon curs. Any acadèmic:		
Mòdul	Convocatòria ordinària	Convocatòria extraordinària
	Qualificació	Qualificació
Mòdul 1		
Mòdul 2		
Mòdul 3		
Mòdul 4		
Mòdul 5		
Mòdul 6		
Mòdul 7		
Mòdul 8		
Mòdul 9		
Mòdul 10		
Mòdul 11		
Mòdul 12		
FCT		
Obra final		

Ha estat proposat per al títol de tècnic d'arts plàstiques i disseny en _____ en data _____

Mitjana títol _____

Municipi, data

El/La secretari/ària

(segell del centre)

Nom i llinatges secretari/ària

Vist i plau,
El/La director/a

Nom i llinatges director/a

Notes:

- Accés directe/Requisits acadèmics i prova específica/Prova general i prova específica
- Data de baixa i de baixa d'ofici, mòduls reconeguts als efectes d'incorporació, adaptacions curriculars i altres diligències

1. Accés directe/Requisits acadèmics i prova específica/Prova general i prova específica
2. Data de baixa i de baixa d'ofici, mòduls reconeguts als efectes d'incorporació, adaptacions curriculars i altres diligències

CERTIFICAT

LOGO Centre/Govern

CENTRE**Codi centre**

Adreça

CP Població (Municipi)

Telèfon – Fax

(Nom i llinatges), secretari/ària del centre (Nom del centre),

CERTIFIC:

Que (Nom i llinatges alumne/a), amb DNI/NIE _____ i núm. d'expedient _____, ha cursat, amb les qualificacions i en els cursos expressats a continuació, els següents estudis:

Grau mitjà / Grau superior d'arts plàstiques i disseny

Tècnic/Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en _____. Títol: RD xxx/20___. Currículum:

Decret xx/20___. Modalitat d'accés¹: _____. Torn²: _____ en el centre (codi – Nom centre)

Mòduls	ECTS ³	Any acadèmic	Convocatòria ordinària	Convocatòria extraordinària
Mòdul 1				
Mòdul 2				
Mòdul 3				
Mòdul 4				
Mòdul 5				
Mòdul 6				
Mòdul 7				
Mòdul 8				

AC= Adaptació curricular total del mòdul; BO= Baixa d'ofici; C= Convalidat; CF= Complementos de formació del mòdul; IN= Incorporació als nous estudis; NP= No presentat (només convocatòria extraordinària); NQ= No qualificat; P1= Pendent primer; QA= Qualificat anteriorment; R= Renúncia; X= Exempt.

Promociona al curs següent en data _____

Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en _____. Títol: RD xxx/20___. Currículum: Decret

xx/20___. Torn²: _____ en el centre (codi – Nom centre)

Mòduls 1r quadrimestre ³	ECTS ³	Any acadèmic	Convocatòria ordinària	Convocatòria extraordinària
Mòdul 1				
Mòdul 2				
Mòdul 3				
Mòdul 4				
Mòdul 5				
Mòdul 6				
Mòdul 7				
Mòdul 8				

AC= Adaptació curricular total del mòdul; BO= Baixa d'ofici; C= Convalidat; CF= Complementos de formació del mòdul; IN= Incorporació als nous estudis; NP= No presentat (només convocatòria extraordinària); NQ= No qualificat; P1= Pendent primer; QA= Qualificat anteriorment; R= Renúncia; X= Exempt.

Promociona al segon quadrimestre en data _____

Tècnic/Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en _____. Títol: RD xxx/20___. Currículum:

Decret xx/20___. Torn²: _____ en el centre (codi – Nom centre)

Mòduls (2n quadrimestre) ³	ECTS ³	Any acadèmic	Convocatòria ordinària	Convocatòria extraordinària
Mòdul 1				
Mòdul 2				
Mòdul 3				
Mòdul 4				
Mòdul 5				
Mòdul 6				
Mòdul 7				
Mòdul 8				
Mòdul 9				
Mòdul 10				
Mòdul 11				

Mòdul 12				
FCT				
Obra final/Projecte integrat				

AC= Adaptació curricular total del mòdul; BO= Baixa d'ofici; C= Convalidat; CF= Complement de formació del mòdul; IN= Incorporació als nous estudis; NP= No presentat (només convocatòria extraordinària); NQ= No qualificat; P1= Pendent primer; QA= Qualificat anteriorment; R= Renúncia; X= Exempt.

Accedeix a FCT en data _____

Ha estat proposat per al títol de tècnic/tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en _____ en data _____

Mitjana títol _____

En data _____ va realitzar el dipòsit per a la sol·licitud d'expedició del títol.

I perquè consti, expedesc aquest certificat a petició de la persona interessada amb el vist i plau de la direcció del centre
Municipi, data

Vist i plau,
El/La director/a

Nom i llinatges director/a

Notes:

1. Accés directe/Requisits acadèmics i prova específica/Prova general i prova específica
2. Continuada/Partida/Horabaixa...
3. Només per a cicles de grau superior

INFORME PERSONAL PER TRASLLAT

DADES IDENTIFICATIVES DEL CENTRE

Centre:		Codi centre:
Localitat i municipi:	Illes Balears	Codi postal:
Adreça:	e-mail	Telèfon:

DADES IDENTIFICATIVES DE L'ALUMNE/A

Llinatges:	Nom:	DNI/NIE:	Data naix.:
Municipi de naixement:	Província	País:	Nacionalitat:
Domicili:	Municipi:	Codi postal:	Telèfon:

RESULTATS DE L'AVALUACIÓ PER A CADA MÒDUL

Tècnic/Tècnic superior d'arts plàstiques i disseny en _____, grup __, curs acadèmic _____ (1r/2n quadrimestre)¹

Mòduls	ECTS ¹	Any acadèmic	Convocatòria ordinària	Convocatòria extraordinària
Mòdul 1				
Mòdul 2				
Mòdul 3				
Mòdul 4				
Mòdul 5				
Mòdul 6				
Mòdul 7				
Mòdul 8				
Mòdul 9				
Mòdul 10				
Mòdul 11				
Mòdul 12				
FCT				
Obra final/Projecte integrat				

AC= Adaptació curricular total del mòdul; BO= Baixa d'ofici; C= Convalidat; CF= Complement de formació del mòdul; IN= Incorporació als nous estudis; NP= No presentat (només convocatòria extraordinària); NQ= No qualificat; P1= Pendent primer; QA= Qualificat anteriorment; R= Renúncia; X= Exempt.

OBSERVACIONS

(Continguts desenvolupats a cada mòdul)

Població, data

El/La tutor/a

Vist i plau,
El/La director/a

Nom i llinatges tutor/a

Nom i llinatges director/a

Notes:

1. Només per a cicles de grau superior

Nota al peu en els expedients, certificat i informe per trasllat de l'annex 7: **"Aquest document no és vàlid sense el segell del centre en cadascuna de les pàgines. Pàgina: x/xx"**